

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

Bilişimle Sürdürülebilirlik İş Sürekliliği Yönetimi Kamuda Bulut Bilişim

Prof. Dr. Turhan Menteş:

Bilişim okur-yazarlığı seferberliği başlatılmalı

Prof. Dr. Kürşat Çağıltay: Türkiye’de kamu İnternet siteleri vatandaş merkezli değil

Yeni bir standart: ISO 22301 İş Sürekliliği yönetimi sistemi

14. Kamu Bilişim Platformu

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, **Lütfi Varoğlu**, **Levent Berkman**, **Koray Özer**, **Kemal Karakoçak**, **Türker Gülüm**, **Serdar Bilecen**, **Ekrem Yener**, **Necati Etlacakuş**, **Aslıhan Tüfekçi**, **Erdem Erkul**

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ EDITÖRLER

Aslıhan Bozkurt Haber, **İ. İlker Tabak** Genel, **Mehmet Ali Köksal** Hukuk, **Selçuk Özdemir** Eğitim, **Talat Postacı** KOBİ, **Mehmet Yılmaz** Kamu BİB, **Erdem Erkul** E-Devlet, **İzzet Gökhan Özbilgin** Güvenlik, **Nihal Sandıkçı** Müzik, **Arzu Kılıç**.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, **Coşkun Dolanbay**, **Levent Karadağ**, **Makbule Çubuk**, **Nezih Kuleyin**, **Serdar Gunizi**, **Veysi İşler**, **Serdar Biroğul**, **Ersin Taşçı**, **Ayfer Niğdelioğlu**, **Ebru Altunok**.

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Genel Merkez: Çetin Emeç Bulvarı, 4. Cadde No:3/11-12 06450 A. Öveçler-Ankara
Tel. 0312 479 3462, Faks: 0312 479 3467, e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Yazılarla ilgili her türlü hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

→ İÇİNDEKİLER

- 03 Künye
04 İçindekiler
06 Yayın Yönetmeninden - Koray Özer
08 İnternet abone sayısı 2011'de 14 milyona ulaştı
18 Sanal alışverişe "hayalet yazılım" geliyor
20 Bilgisayar mühendisleri odası kuruldu
26 İnternet, dünyada yüzde 60 yaygın
36 İnternet alanında yatırım yapanlar, 5 yıl sıfır vergi ödeyecek
38 Türkiye'nin "CERN"i açıldı
40 Türk İnternet dizisine ABD'den ödül
42 ECDL, MEB-TBD işbirliğiyle verilecek
46 Yrd.Doç. Dr. Tüfekçi: Avrupa'da birçok ülkede, işe girişlerde ECDL aranıyor
50 CEPİS: Kalkınma için işyerleri bilişimcilerle dolmalı
52 e-endüstri - PC'lerin geleceği- Eylem Cülcüloğlu
60 Akademisyenlerden hükümete FATİH Projesi raporu: Tabletlerin özellikle evlerde İnternet'e bağlanabilmesi mutlaka sağlanmalı...
66 Ne olacak bu Pardus'un halî? - Melih Bayram Dede
68 BTK Başkanı Acarer: Genişbant erişim altyapısının güçlendirilmesi gerekiyor-Fatma Ağa
76 TBD: Bilişim sektörüne yönelik her çalışmada desteğe hazırız
82 Ufku ötesi- Bölünerek büyünebilir mi?-Nezih Kuleyin
84 147 yıllık çınar: Uluslararası Telekomünikasyon Birliği-Fatma Ağa
88 Dünya Telekomünikasyon Günü İzmir'de kutlandı
90 Simge- KOBİ'leşim - İ. İlker Tabak
94 Müzik- Yarışmalar, törenler- Nihal Sandıkçı
96 Yeni bir standart-"ISO 22301: İş Sürekliliği Yönetimi Sistemi"- Dr. İzzet Gökhan Özbilgin
102 .. Dünya işçileri, bilişimle örgütlenmeli

Gündem: 14. Kamu Bilişim Platformu

- 104 .. 14. Kamu BİB'te, "bilişimle sürdürülebilirlik" ele alındı- Aslıhan Bozkurt, Fatma Ağa
114 .. "Kamu kurumu web siteleri ve kullanılabilirlik" araştırması:
Türkiye'de kamu İnternet siteleri vatandaş merkezli değil
120 .. "Bilişimle süreklilik", bilişimde sürekliliği tetikler mi?
124 .. İş sürekliliği, bir proje değil, bir süreç, bir yönetim şekli
130 .. Riskler var ama kamu işbirliğiyle bulutu yönetebilir
136 .. Bilişim projeleri, kalkınma yolunda itici bir güç

- 160 .. Bilişimin öteki yüzü, nereye kadar bilişim?- Dr. Serdar Biroğul
168 .. Teknolojiyi kullanıyoruz ama üretmiyoruz!
172 .. Sosyal medya, örgün ve yaygın eğitimde kullanılmalı
176 .. Apple'dan Türkçe klavye sözü
178 .. Siber Kalkan Tatbikatı 2012 tamamlandı
180 .. e-Devlet Kapısı, IPv6'ye geçti
182 .. Hayvan hakları -Hayvanları koruma kuruluşları,
devlet katında temsil edilmeli- Ebru Çuhacı

68 BTK Başkanı
Tayfun Acarer

46 Yrd.Doç. Dr.
Aslıhan Tüfekçi

20 Bilgisayar mühendisleri
odası kuruldu

84 Uluslararası
Telekomünikasyon Birliği

66 Ahmet Kaplan

Koray Özer
koray.ozertbd.org.tr

Merhaba

İklim ve coğrafya gereği güneşi, suyu, ağacı, kuşu, yiyeceği bol bir ülke olduğumuzdan (artık tartışmaya açık bir saptama bu) keyfine düşkün ve kendi içine kapalı bir toplumuz. Bu yüzden özellikle ekolojik, teknolojik ve bilimsel meseleler ucu bize dokunmadıkça fazla ilgi alanımıza girmez. Örneğin Uluslararası Astronomi Birliği'nin IAU (International Astronomical Union) 24 Ağustos 2006'de aldığı kararla Plüton'un gezegenlikten çıkarılmasından ve Güneş Sistemi'nin sekiz gezegene indirilmesinden sonra sokaklarda ve internette (o zaman sosyal medya bebeti) çeşitli protesto hareketleri ve tezahüratlar bekledim(!): "IUA şaşırma sabrımızı taşıрма." ; "Beraber doğduk biz bu evrende / Beraber aydınlandık biz bu sistemde / Şimdi kopardılar seni benden / Hasretim sana, güzel Plüton." Bunun dışında ozon deliğinin büyümesi, kuraklık, depereme karşı alınacak önlemler gibi konularda da ya başımıza iş geldikten ya da eloğlu kıpırdandıktan sonra biz de düşünmeye başladık. Ancak bereket bilişim sektöründe bu konudaki farkındalık çok daha yüksek. 17 Mayıs'ta İzmir'de kutlanan Dünya Telekomünikasyon Günü (haberi dergi sayfalarımızda), İnternet Haftası, Bilişim Haftası gibi özel günler ve tabii kuruluşu 1971 olan Türkiye Bilişim Derneği'nin etkinliklerinde gözettiği uluslararası boyut, hep bu farkındalığın yansıması. 10-13 Mayıs 2012 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirilen 14. Kamu Bilişim Platform'unda tartışılan "Kamuda Bulut Bilişim" ve "İş Sürekliliği Yönetimi" gibi konular da şu anda dünya teknoloji ve iş gündemini de işgal ediyor (Kapak konumuz olan 14. Kamu Bilişim Platform'unu bu sayımızda ayrıntı bir şekilde işledik). Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi (Council of European Professional Informatics Societies- CEPIS) Bahar Konseyinde (5-6 Mayıs 2012 Milano) dile getirilen, kadınlar için teknoloji projelerine önem verilmesi konusu da yine toplantıya katkı veren TBD'nin de savunduğu görüşlerden (TBD adına Erdem Erkul'un katıldığı bu toplantının haberini de dergimizde okuyabilirsiniz).

17 Mayıs 1865'te kurulan, 20 kurucusu arasında Osmanlı Devleti'nin de bulunduğu Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (International Telecommunications Union-ITU) bugün 191 devlet üyeliği ve 700 sektör üyesi olan dev bir organizasyon. Bu sayımızda başkan yardımcılığı Türkiye tarafından yürütülen ITU'yü tanıtıyoruz. BTK başkanı Tayfun Acerer ve Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası ECDL'in MEB işletmenlik sertifikasına denklik anlaşmasının yapılması nedeniyle Yrd.Doç. Dr. Aslıhan Tüfekçi de söyleşi konuklarımızdan. TBD Başkanı Prof. Turhan Menteş'in Meclis Araştırma Komisyonu'nda yaptığı konuşmanın özetini ve Türkiye'de kamu internet sitelerinin vatandaş merkezli olmadığını belirten Prof. Dr. Kürşat Çağıltay'ın Kamu Bilişim Platform'u çerçevesindeki sunumunu da yine dergimizde okuyabilirsiniz.

Artık iş sürekliliğinin de bir standartı var: ISO 22301. Dr. İzzet Gökhan Özbilgin bu standartın nasıl ortaya çıktığını yazdı... Bülent Özveren'li ve Can Bonomo'lu Eurovizyon yarışmasını bir de sosyal medya bakışıyla Nihal Sandıkçı'nın kaleminden okuyun, eğleneceksiniz derim. Ayrıca bu sayımıza "madalyonun diğer tarafını yazan" Nezh Kuleyin, sektöre içinden ama farklı bir şekilde bakan Eylem Cülcüloğlu, ciddi / mizahi yorumlarıyla İlker Tabak (bu ayki KOBİ yazısı sosyal medyaya düşecek cinsten), "TÜBİTAK tarafından sanki pardon denilmeye hazırlanan sonu belirsiz milli işletim sistemimiz "PARDUS"da geline son nokta" yı ele aldığı köşesiyle Melih Bayram Dede ve bilişimle ilgili "kötü" alışkanlıklarımıza yoğunlaşan Serdar Büroğul da kendi renklerini kattı. Sektörümüzün duayen gazetecilerinden Fatma Ağaç da bundan böyle haber ve söyleşileriyle bizimle olacak. Ağaç'a hoşgeldin derken artık okunma ve indirme sayısı 10000'e ulaşan Bilişim Dergisi adına saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Koray Özer

İnternet abone sayısı 2011'de 14 milyona ulaştı

Türkiye'nin elektronik haberleşme sektör büyüklüğü, 2011'de 27.6 milyarı bulurken pazar gelirlerinde telefon hizmetlerinden sonra en büyük payı oluşturan İnternet hizmetlerinin toplam gelir büyüklüğü yaklaşık 3.3 milyar TL değerini buldu.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), 2011 yılı 4. çeyreğine ilişkin Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü Pazar Verileri Raporu'na göre, 2011 yılında Türk Telekom ve mobil işletmecilerin net satış gelirleri bir önceki yıla oranla yüzde 7,8 artarak 22,83 milyar liraya ulaştı. Genişbant internet abone sayısının 8 yılda 755 kat artarak, 2011 yılı sonu itibariyle 14 milyonu geçti.

BTK tarafından yayınlanan pazara ilişkin son veriler ışığında yapılan değerlendirmelere göre, Türkiye elektronik haberleşme pazarı çeşitlenerek büyümesini sürdürüyor. 2011 sonu itibariyle elektronik haberleşme sektör büyüklüğü 27.6 milyar TL değerine ulaşırken sektördeki işletmeci sayısı 351, bu işletmecilere verilen yetkilendirme sayısı 556 oldu.

2011'de, xDSL abone sayısının ilk defa düşmesine karşılık mobil, fiber ve kablo internet abone sayılarında artması internet ve genişbant pazarına ilişkin en dikkat çekici gelişme oldu. xDSL pazarı toplam 6.776.036 abone büyüklüğüne ulaşırken kablo, fiber ve diğer erişim teknolojileri de eklendiğinde sabit genişbant internet abone sayısı 7.591.367'ye ulaştı ve toplam içinde yüzde 54 pay aldı. İnternet abone sayısı son bir yılda yüzde 63'lük artışla 14.046.168'e ulaştı. Mobil internet, 2011'de tam anlamıyla patladı ve mobil internet yüzde 346 büyümeye gösterdi. Geleceğin erişim teknolojisi olarak kabul edilen fiberin pazar payı yüzde 3,5 oldu, kablo üzerinden internet hizmeti alan abone sayısı son zamanlardaki önemli artışlara rağmen ancak yarım milyona ulaştı. 2 -10 Mbit/sn arasındaki sabit genişbant aboneliğin AB ortalaması yüzde 58 iken bu oran Türkiye'de yüzde 82'ye çıktı. Buna karşılık 10 Mbit/sn üzeri aboneliğin AB ortalaması yüzde 29 iken Türkiye'de yüzde 8'e düştü.

Yetkilendirme Türü	Hizmetler	Yetkilendirme Sayısı
Görev Sözleşmesi	Uydu ve Kablo TV Hizmetleri	1
İmtiyaz Sözleşmesi	Mobil Haberleşme Hizmetleri (GSM/UMTS)	3
	Çeşitli Telekomünikasyon Hizmetleri	1
Bildirim Kapsamında Hizmet Veren İşletmeciler	Uydu Haberleşme Hizmeti	23
	Uydu Platform Hizmeti	4
	Altyapı İşletmeciliği Hizmeti	68
	İnternet Servis Sağlayıcılığı Hizmeti	141
	Sabit Telefon Hizmeti	67
	Kablolu Yayın Hizmeti	14
	GMPCS Mobil Telefon Hizmeti	6
	Hava Taşıtlarında Mobil Telefon Hizmeti	1
	Sanal Mobil Şebeke Hizmeti	37
Kullanım Hakkı Kapsamında Hizmet Veren İşletmeciler	GMPCS Mobil Telefon Hizmeti	2
	Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmeti	62
	Altyapı İşletmeciliği Hizmeti	5
	Sabit Telefon Hizmeti	101
	Rehberlik Hizmeti	14
	Sanal Mobil Şebeke Hizmeti	6
TOPLAM		556

Toplam Yıllık Telefon (ses) Trafiği - Milyar Dakika

Dört büyük işletmeci Türk Telekom, Turkcell, Vodafone ve Avea açısından bakıldığında pazar büyüklüğü 2011 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 7.5 büyüyerek 22,8 milyar TL düzeyine ulaştı. 2011 yıl sonu itibariyle pazar payları yüzde 35.2 Turkcell, yüzde 32.3 Türk Telekom, yüzde 19 Vodafone ve yüzde 13.5 Avea olarak dağılıyor.

Pazarda faaliyet gösteren Türk Telekom ve mobil işletmeciler haricindeki işletmecilerin 2011 yılı satış gelirleri toplamı 4,8 milyar TL olarak gerçekleşti.

En büyük pay, yaklaşık yüzde 69 ile İnternet servis sağlayıcılarına (ISS) ait iken onu

yaklaşık yüzde 10 ile sabit telefon hizmet sağlayıcıları (STH) ve yüzde 9 ile alt yapı işletmecileri izliyor.

Dünyadaki gelen eğilime paralel olarak toplam trafik içindeki payı sürekli azalan ve 2005'ten itibaren mobil trafiğin altına düşen sabit trafikteki bu eğilim 2011 yılında da devam etti.

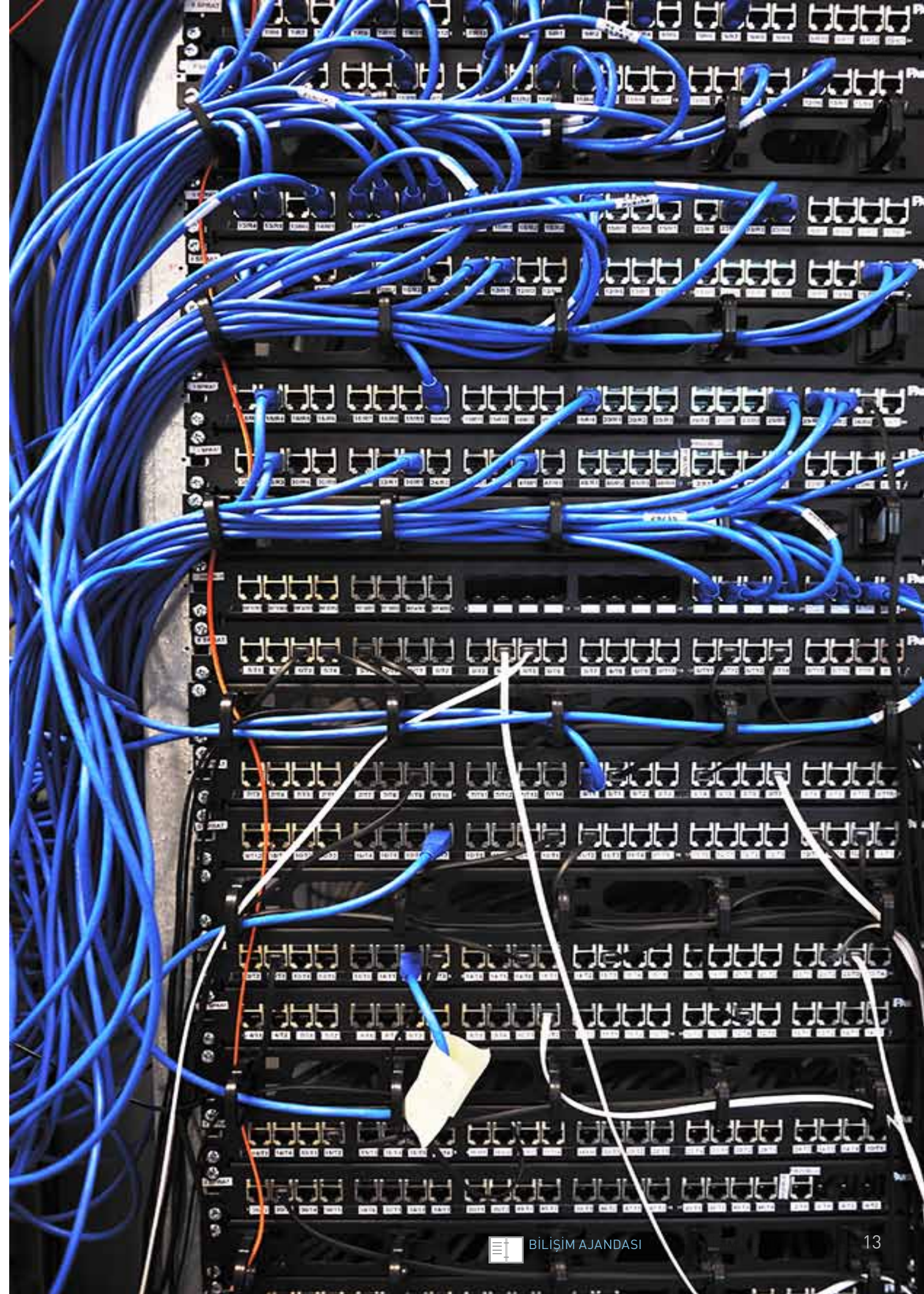
2011'de, bir önceki yıla göre yüzde 13 artarak 168,9 milyar dakikaya ulaşan toplam trafik miktarı içindeki mobil trafiğin payı yüzde 87 gibi oldukça yüksek bir orana çıktı. Diğer bir deyişle telefon/ses trafiği hızla sabitten mobile doğru kayıyor

İnternet ve Genişbant pazarı

2011 yılı İnternet ve genişbant pazarına ilişkin en dikkat çekici gelişme, xDSL abone sayısının ilk defa düşmesine karşılık mobil, fiber ve kablo İnternet abone sayılarında artması oldu. 2005'te 1.590.332 olan, 5 yıl içinde yüzde 438 artışla 2010 yılsonu itibariyle 8.561.632'i bulan İnternet abone sayısı son bir yılda yüzde 63'lük artışla 14.046.168'e ulaştı.

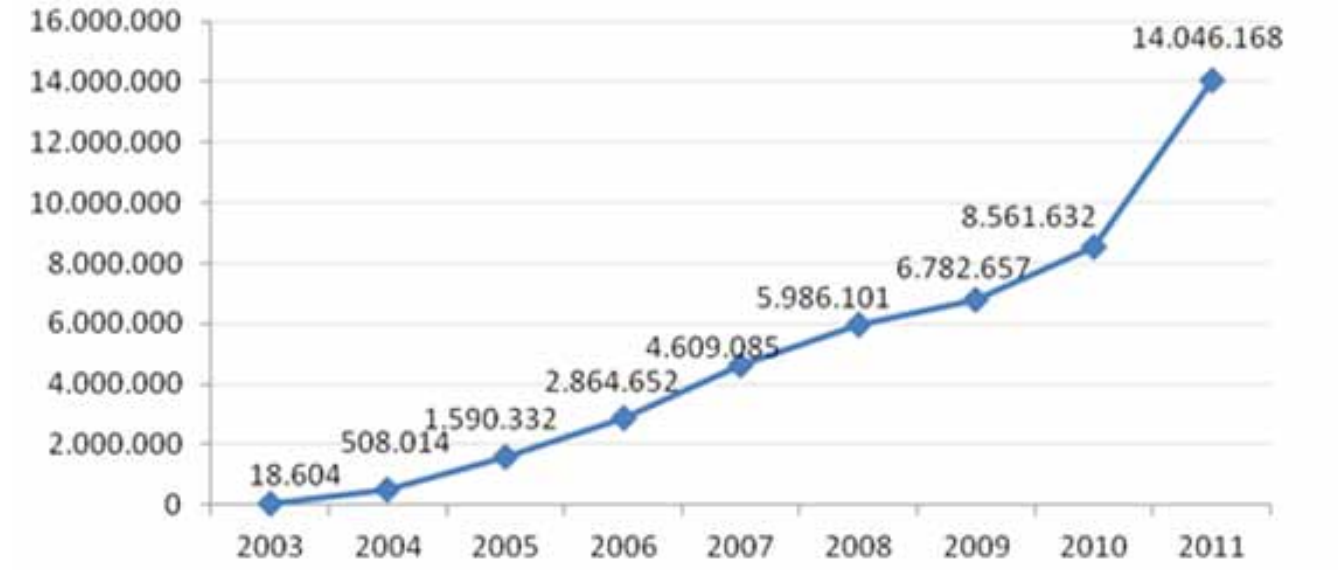
2011, tam anlamıyla mobil İnternet'in patladığı bir yıl oldu. 2011 yılsonu itibariyle bir önceki yıla göre mobil İnternet yüzde 346, fiber İnternet yüzde 73, kablo İnternet yüzde 68 oranında büyüme gösterdi.

Genişbant İnternet Abone Sayısı

2011, tam anlamıyla mobil İnternet'in patladığı bir yıl oldu. 2011 yılsonu itibariyle bir önceki yıla göre mobil İnternet yüzde 346, fiber İnternet yüzde 73, kablo İnternet yüzde 68 oranında büyüme gösterdi.

* Sabit, kablo, fiber vb. tüm genişbant erişim yöntemleri ile mobil İnternetin tamamı dahil.

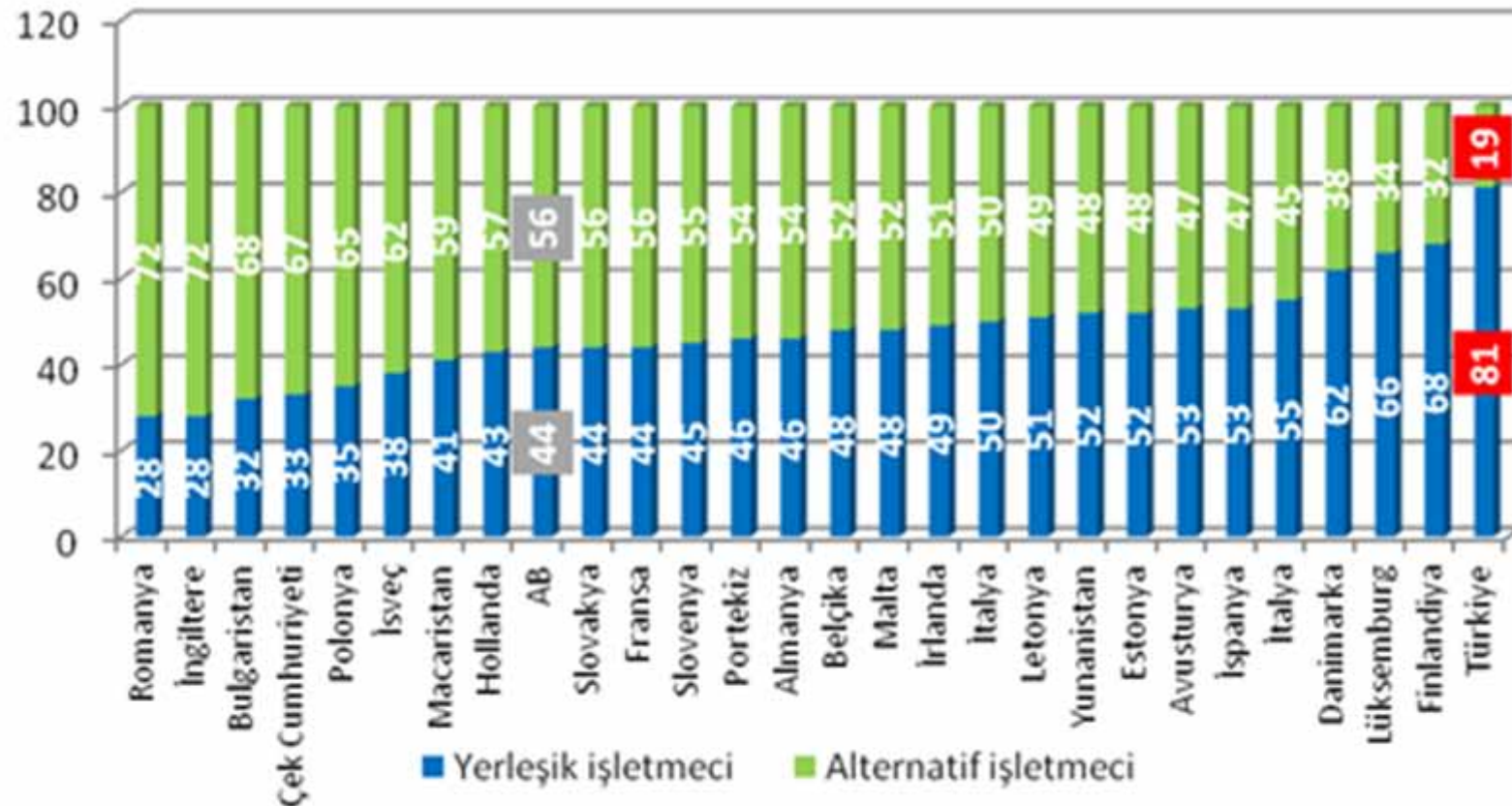
	2010-4	2011-4	Yıllık Büyüme Oranı (2010-4 - 2011-4)
xDSL	6.640.911	6.776.036	2,0%
Mobil Bilgisayardan İnternet	1.448.020	1.547.421	345,8%
Mobil Cepten İnternet		4.907.380	
Kablo İnternet	273.908	460.451	68,1%
Fiber	154.059	267.144	73,4%
Diğer	155.478	159.383	2,5%
TOPLAM	8.561.632	14.046.168	62,8%

2011 yılı sonu itibariyle bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık yüzde 2'lik bir artış göstermesine karşın 2011 yılı son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yaklaşık 16 bin abone kaybeden xDSL pazarı toplam 6.776.036 abone büyüklüğüne ulaştı.

Kablo, fiber ve diğer erişim teknolojileri de eklendiğinde sabit genişbant İnternet abone sayısı 7.591.367'ye ulaştı ve toplam içinde yüzde 54 pay aldı. İnternet hizmetleri, mobil işletmeciler ve TURKSAT dışında 70'e yakın işletmeci (ISS) tarafından sunuluyor.

Elektronik haberleşme pazarı gelirlerinde telefon hizmetlerinden sonra en büyük payı oluşturan İnternet hizmetlerinin ISS'ler tarafından oluşturulan toplam gelir büyüklüğü 2011 sonu itibariyle yaklaşık 3.3 milyar TL değerine ulaştı.

AB ülkelerinde sabit genişbant perakende hizmetlerinde yerleşik işletmecilerin payı, ortalama yüzde 44 iken Türkiye'de yaklaşık yüzde 81 seviyesinde. Yerleşik işletmecinin (Turk Telekom-TTNet) pazar payı, son yıllardaki düşüşe rağmen AB ortalamasının hâlâ oldukça üstünde seyrediyor.

Sabit Genişbant Hizmetlerindeki Yerleşik ve Alternatif İşletmeci Payları, %

Türkiye'de 2011 sonu itibariyle genişbant abonelerinin yüzde 89'u xDSL, yüzde 6'sı kablo ve kalan yüzde 5'i diğer erişim teknolojilerini kullanıyor. Son yılların hızla gelişen ve geleceğin erişim teknolojisi olarak kabul edilen fiberin pazar payı ise yüzde 3,5 olarak gerçekleşti. Türkiye'de 3 milyondan fazla eve ulaşmasına rağmen kablo üzerinden İnternet hizmeti alan abone sayısı son zamanlardaki önemli artışlara rağmen ancak yarım milyona ulaşabildi.

Toplam sabit İnternet abonelerinin yüzde 6'sını oluşturan bu değer Hollanda, Belçika, Macaristan, Portekiz gibi ülkelerde yüzde 30'un üzerinde. Türkiye'de nüfusa göre sabit genişbant yaygınlığı yüzde 10,4 iken, AB ülkeleri ortalaması yüzde 25,6. Ayrıca mobil genişbant yaygınlığı Türkiye'de yüzde 7,2 iken AB ortalaması yüzde 6,1 olarak gerçekleşiyor. AB ülkeleri hanehalkı sabit genişbant ortalama yaygınlığı, yüzde 61 iken Türkiye'de 2011 yıl sonu itibariyle yaklaşık yüzde 41 oldu. Türkiye'de ortalama hanehalkı büyüklüğü 3,97 iken AB ortalama hanehalkı büyüklüğü 2,4. Bu nedenle Türkiye'de hane başına kullanıcı sayısı AB'ye göre yaklaşık 2 katı buluyor.

Türkiye'de 2009 yılı Temmuz ayında verilmeye başlanan 3N hizmetleri sonrasında 2011 son çeyreği itibariyle mobil bilgisayardan ve cepten İnternet

abone sayısı bir önceki döneme göre yaklaşık yüzde 14 oranında artıp 6.454.801'e ulaştı. Sabit İnternet bağlantı hızları kullanılan teknoloji (ADSL), gelişmiş ülkeler ve OECD ortalamalarının oldukça altında kaldı. Buna rağmen kullanım miktarları hızla artarak 2011 yılı dördüncü çeyreğinde toplam sabit genişbant İnternet kullanım (indirme ve yükleme) miktarı yaklaşık 468.000 TByte olarak gerçekleşti. Bu kullanımın yaklaşık yüzde 89'u veri indirme, yüzde 1'i veri yükleme şeklinde oldu.

Sabit genişbant İnternet abonelerinin yaklaşık yüzde 80'i 8 Mbit/s hıza kadar olan bağlantıyı sahipken son zamanlardaki 1 Mbit/s'den 8 Mbit/s'ye geçiş devam etti. 2-4Mbit/s hızları ile 8 Mbit/s'den daha hızlı olan bağlantıların oranlarının toplamı yüzde 10'a yaklaştı. 2 -10 Mbit/sn arasındaki sabit genişbant aboneliğin AB ortalaması yüzde 58 iken bu oran Türkiye'de yüzde 82'ye çıktı. Buna karşılık 10 Mbit/sn üzeri aboneliğin AB ortalaması yüzde 29 iken Türkiye'de yüzde 8'e düştü. Alternatif işletmeciler yeniden satış, veri akışı erişimi ve yerel ağına paylaşıma açılması gibi yöntemler aracılığı ile genişbant hizmetleri sunuyor. 2011 sonu itibariyle Yerel Ağına Paylaşıma Açılması (YAPA) ile 8.521 adet, al-sat (yeniden satış) yöntemiyle 121.901 adet bağlantı gerçekleştirildi. Diğer genişbant bağlantıları ise Veri Akışı Erişimi (VAE) yöntemi ile oldu. Bu değerler özellikle Avrupa pazarları ile karşılaştırıldığında oldukça düşük kalıyor ve bu alanda rekabetin yeterince oluşmadığı anlamına geliyor.

Sanal alışverişe “hayalet yazılım” geliyor

Kayıtdışı ile mücadele için harekete geçen Maliye, e-ticarete yaşanan kayıt dışılığa Hollanda’dan getireceği “hayalet yazılımla” çözüm bulacak. Otomotiv ve inşaat sektöründe üretimden satışa her aşama on-line izlenecek.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, 23 Mayıs 2012’de Bakanlıkta “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele” konulu bir basın toplantısı düzenledi. Toplantıda kayıt dışıyla mücadele için hazırlanan İnternet sitesi basına tanıtıldı ve kayıt dışıyla mücadele alanında bir protokol imzalandı. Kayıt dışılıkla mücadelenin 2023 hedeflerini gerçekleştirmek için çok kritik bir öneme sahip olduğunu belirten Şimşek, kayıt dışılığın 75 milyonun hakkı hukuku olan vergiyi kaçırmak olduğunu söyledi. Kayıt dışılığın Türkiye ekonomisinin gelişimine engel olduğunu, o nedenle geçtiğimiz yıllarda “Kayıt Dışıyla Mücadele Stratejisi Eylem Planı”nın hazırlandığını anımsatan Şimşek, stratejinin güncellendiğine dikkat çekip “Kayıt dışı ekonomiyle mücadele yüksek kurulunu kurduk” dedi. Elektronik ticaret (e-ticaret, sanal ticaret) teknik ve hukuki alt yapının henüz olmadığını işaret eden Şimşek, İnternet üzerinden yapılan alışverişin kayıt altına alınması için teknik ve hukuki alt yapının oluşturulması gerektiğinin altını çizdi.

Şimşek, “O nedenle en iyi uygulamaya sahip ülkelerden birisi Hollanda. Hollanda Gelir İdaresi’nin deneyimlerinden faydalanmak üzere Hollanda hükümetiyle ortak bir proje yapılmaya başlandı. Hollanda 5 kez sistem değiştirdi ve sonunda en etkin sistemi buldu. Biz de bu yazılımı Türkiye’ye uyarlamayı değerlendireceğiz. Projenin amacı, kayıt dışı elektronik faaliyetlerinde vergi altyapısını oluşturmak, vergi kayıt-kaçığını azaltarak, e-ticaret yürüten mükelleflerin uyumunu artırmaktır” diye konuştu.

Çapraz denetim yapıyor

Hollanda’yla bir protokol imzalandığını, yeni sistemin yılsonuna kadar devreye sokulması için çalışacaklarını söyleyen Şimşek, yeni sistemle vergi kayıp-kaçığının önleneceğini belirtti. Denetimleri sıklaştıracakları ve sürekli

hale getireceklerini anlatan Şimşek, konuyla ilgili bürokratlarını da çağırarak ayrıntılı bilgi verdiği yeni girişimle, İnternet’ten yapılan alışverişte ödeme sadece kredi kartı ve posta çekiyle yapılacaktır. Nakit ödeme yoluyla yapılabilmesi için ise banka üzerinden nakit havale sistemine ait yeni kurallar getirilecek. Söz konusu yazılımın kredi kartı, vb. bilgilerle çapraz sorgulamaya olanak sağlayacak bir sistem oluşturduğu, bunun da kayıt dışılığı önlediği belirtildi. Otomotivde üretimden satışa kadar takip yapılacak bir sistem kurulacak. İnşaat sektöründe de veri tabanı üzerinden gelişmeler takip edilecek ve denetim sıklaştırılacak.

Bakan Şimşek, Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) ile ilgili olarak, ülke genelinde hizmet veren 957 tapu müdürlüğünden 950’sinin sisteme aktarıldığını ifade etti. Şimşek, “20 yıldır beklediğimiz projeyi yakında uygulamaya geçmiş olacağız. Bir an önce tam devreye girecek” dedi.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı e-kooperatif sistemiyle bütün inşaat sektörüyle ilgili her şeyin kayıt altına alınacağını söyleyen Şimşek, bu projeye inşaat sektöründeki faaliyetlerin Maliye Bakanlığı olarak çok yakından izleneceğini anlattı. Şimşek, kayıt dışı ile ilgili Maliye Bakanlığı’nın www.kayitliekonomiyegecis.com.tr adresi hakkında bilgiler vererek, bu sitede birtakım anketlerin yapılacağı ve on-line olarak görüşlerin alınacağını söyledi.

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI KURULDU

Haber: İ. İlker Tabak
Ankara, 2 Haziran 2012

TMMOB 42. Olağan Genel Kurulunda, 2 Haziran 2012 Cumartesi günü saat 16.04'te yapılan oylamada oy çokluğu ile alınan karar sonucunda Bilgisayar Mühendisleri Odası kuruldu.

31 Mayıs 2012 günü başlayan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) 42. Olağan Genel Kurulunda Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) konusunda, 7 bilgisayar mühendisi delegenin yanı sıra, Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) ve diğer oda delegelerinin yer aldığı 15 kişilik bir komisyon oluşturuldu. Komisyon BMO için önerge hazırlığı yaparak Genel Kurulun görüşüne sundu.

Genel Kurulda ayrıca EMO'ya kayıtlı bilgisayar mühendisliği, bilgisayar bilimleri mühendisliği, yazılım mühendisliği, bilgisayar ve enformatik mühendisliği ile kontrol ve bilgisayar mühendisliği meslek gruplarının da BMO bünyesine alınması kararı verildi.

BMO kurulması kararının hemen sonrasındaki görüşlerden bazıları...

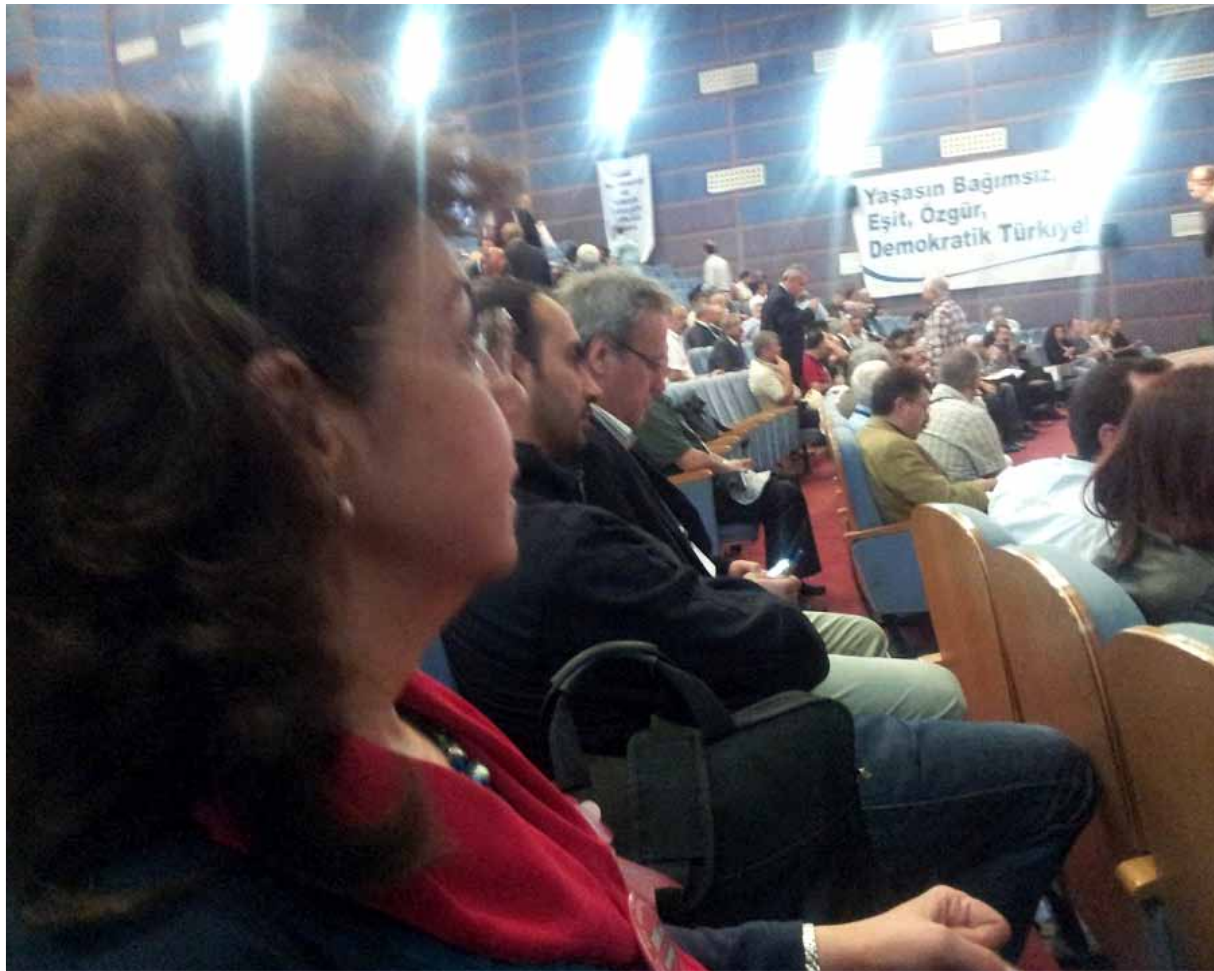
“Bir komutla geleceği biçimleyip yönlendirebilen bilgisayar mühendisleri, kendi yazgılarını da belirleyip yönetmeye hazır.” **Hülya Küçükaras**

“Kamu yararına ve çalışandan yana bilişim politikaları üretmeye talibiz.” **Gölay Şakiroğulları**

“20 yıl kadar önce başlattığımız oda kurma çalışmamız bugün başarıyla sonuçlandı. Bu çalışmada emeği geçen, fiziksel ya da manevi her türlü desteği olan bütün insanlara binlerce teşekkürler. Eski bir dostumu, şu an bu hayali göremeyen Şevket Güneş'i de rahmetle ve saygıyla anıyorum. Büyük bir destek vermişti. Görememiş olması büyük bir üzüntümüz. En azından bunu yapmış olmamız onun mirasına büyük bir saygı göstermemiz anlamına geliyor. Bundan sonra bilgisayar mühendisleri odası ile bilgisayar mühendisleri çok daha rahat çalışma olanağına sahip olacaklar ve ülkemize daha verimli hizmet sunacaklar.” **Arif Cevizci**

“Bilgisayar Mühendisleri Odası çalışması uzun soluklu bir çalışma oldu. Bilgisayar mühendislerinin 30 yıllık meslek yaşamında önemli bir dönüm noktasıdır. Yapacak çok işimiz var. Hep birlikte çalışacağız.” **Oktay Dursun**

“Bugün, bilgisayar mühendisliğinin kimliğinin olduğu günü yaşıyoruz. İlk günden beri Bilgisayar Mühendisleri Odası çalışmalarına destek olan Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) bundan sonra da her türlü desteğini sürdüreceğine inanıyorum. TBD Ankara Şubesi Başkanı olarak her türlü katkıyı vermeye hazır olduğumuzun da bilinmesini isterim. Oda kuruluş sürecinde emeği geçen tüm meslektaşlarımız başta olmak üzere, bugüne kadar verdikleri desteklerden ötürü EMO yönetimlerine ve TMMOB delegelerine bir kez daha teşekkür ederiz.” **İ. İlker Tabak**

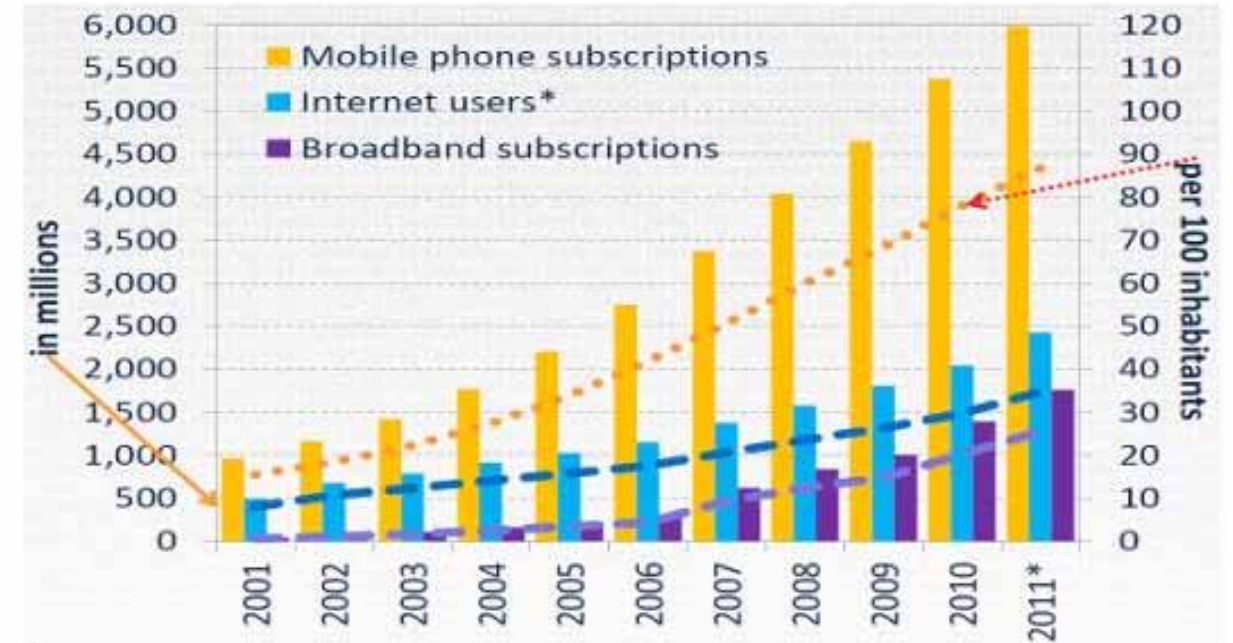

İnternet, dünyada yüzde 60 yaygın

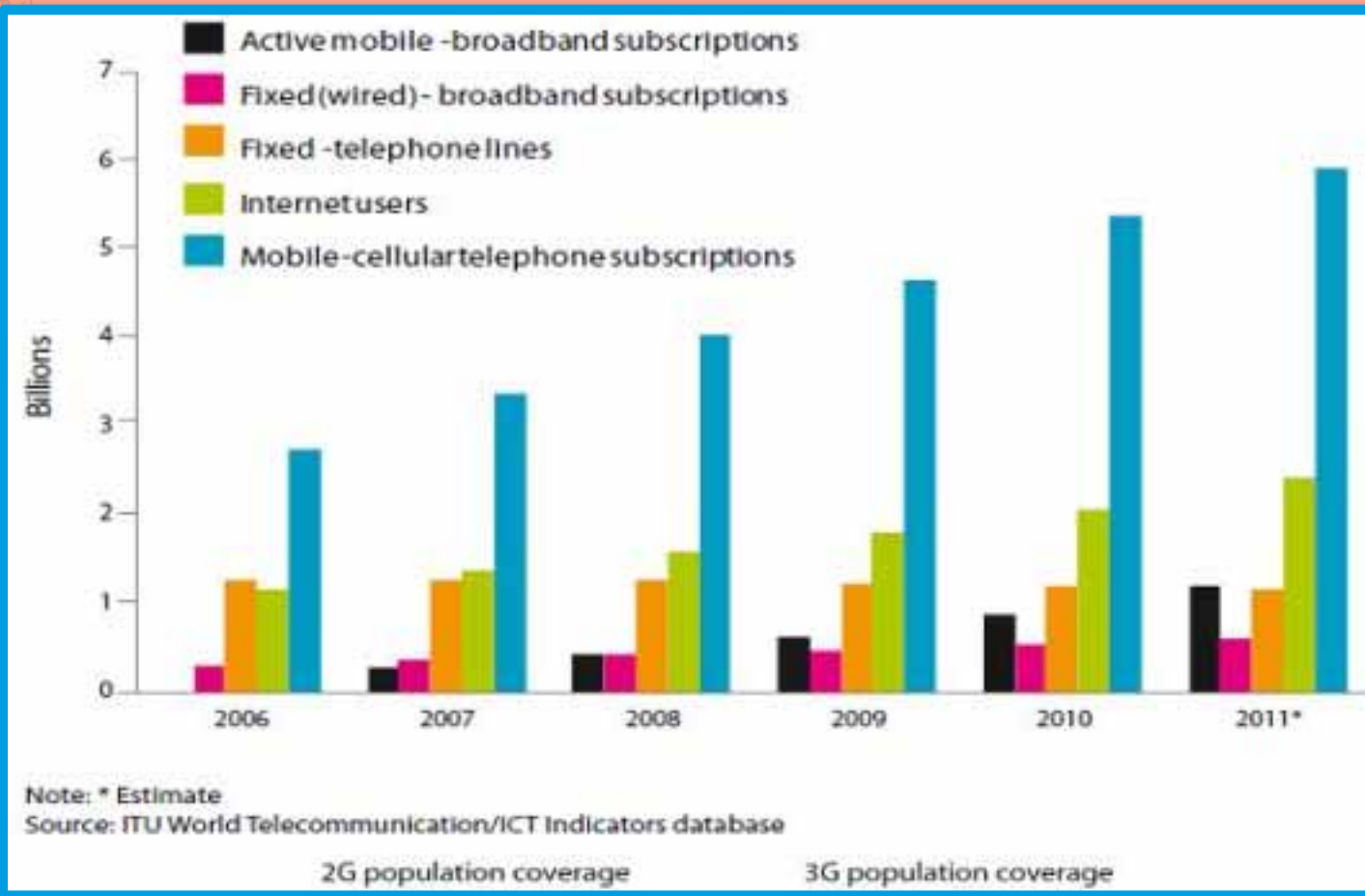

Dünya nüfusu 7 milyar kişiye ulaşırken, mobil yüzde 90, İnternet ise yüzde 60 oranında yaygınlaştı. Her 3 kişiden 2'si İnternet kullanıcısı.

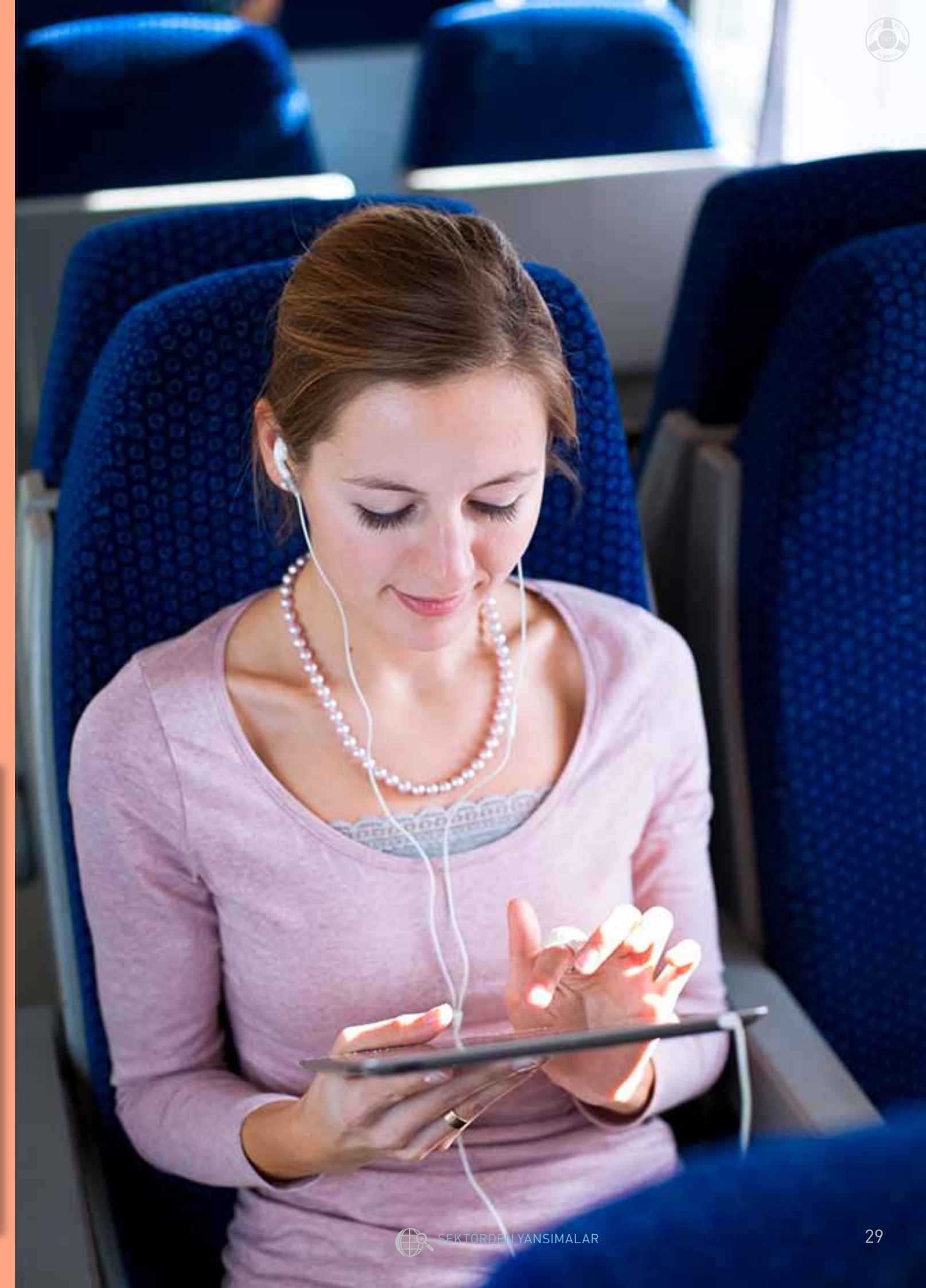
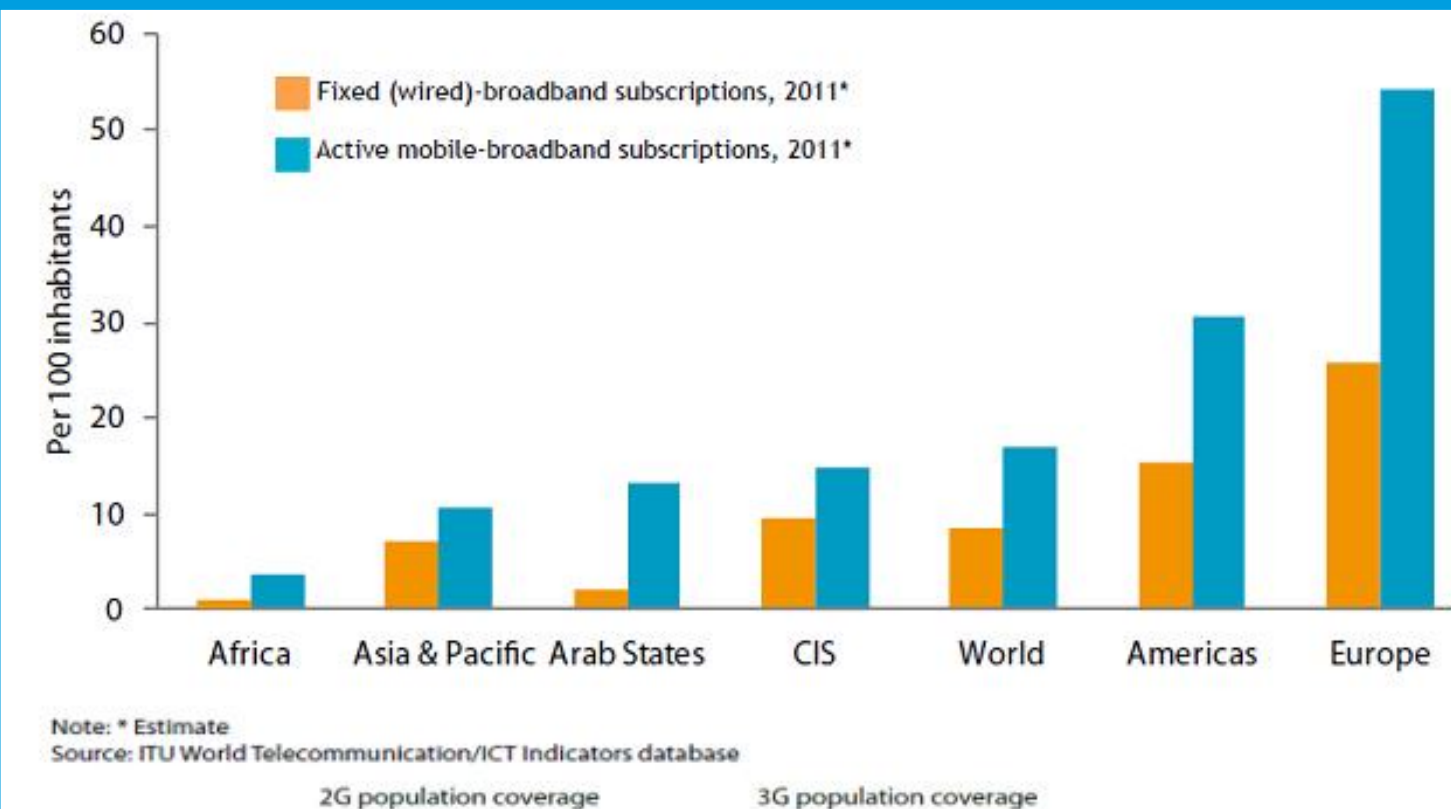
Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (International Telecommunications Union-ITU) tarafından yayınlanan verilere göre küresel bazdaki tüm krizlere rağmen elektronik haberleşme pazarı hızlı gelişmesini sürdürüyor. Dünya nüfusu, 2011 itibarıyla 1.8 milyar hane ve 7 milyar kişiyi buldu. 1.8 milyar hanenin üçte birinden fazlası (700 milyon hane) bilgisayara, üçte biri (600 milyon hane) İnternet erişimine sahip. 2011 sonu itibarıyla İnternet kullanıcısı sayısı 2.5 milyara ulaşırken bunun yaklaşık 1.7 milyarı genişbant abonelerinden oluşuyor.

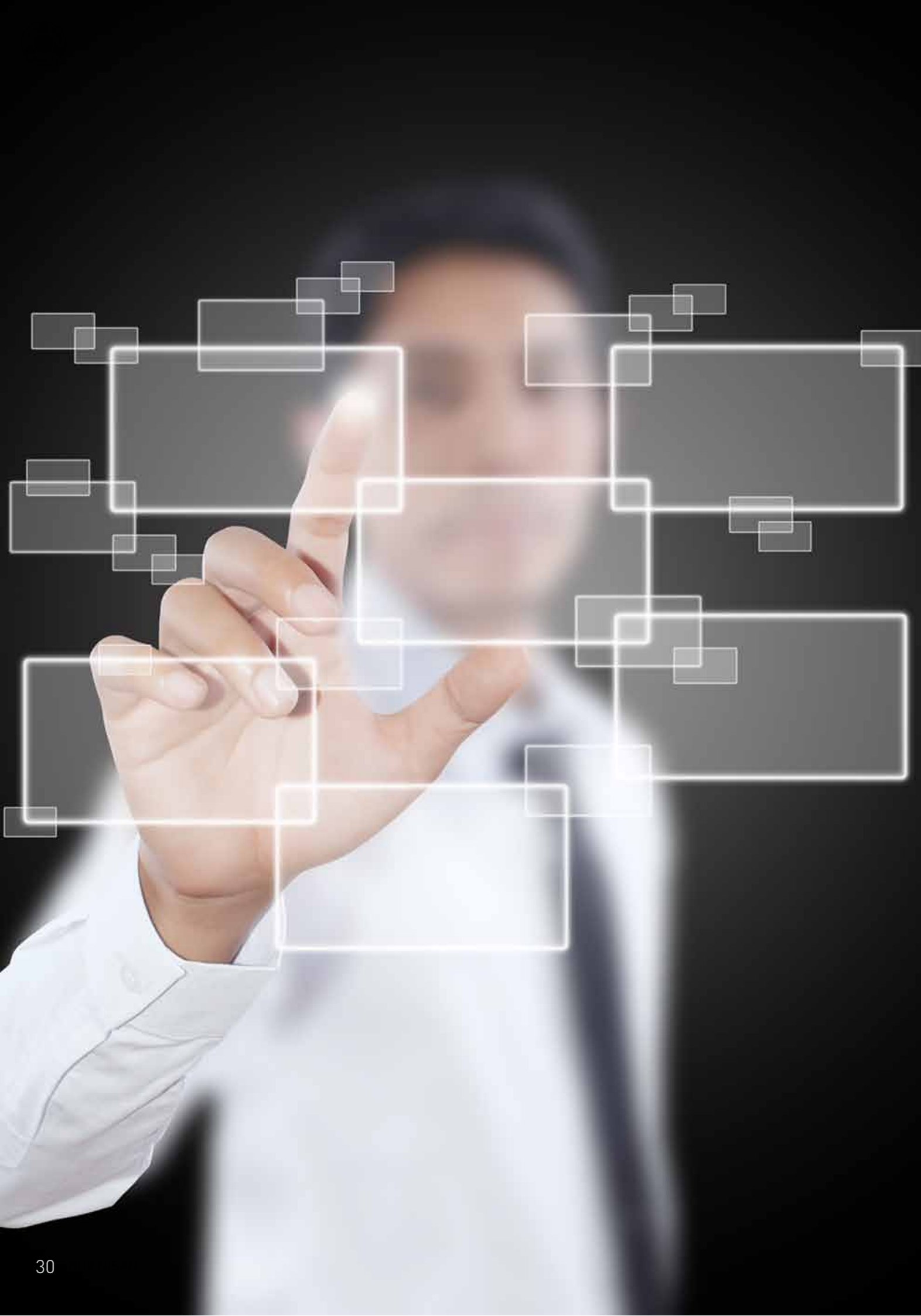

* Estimation; Source: ITU World Telecommunication/ICT Indicators database, November 2011. Mobil genişbant İnternet aboneliği ise, yıllık yaklaşık yüzde 45'lik büyümeye ile son dört yılda sabit genişbant aboneliğinin iki katına (yaklaşık 1.2 milyar) ulaştı.

Bölgeler bazında bakıldığında genişbant aboneliği Avrupa tarafında oldukça hızlı bir gelişme gösteriyor. Avrupa'da genişbant yaygınlığı sabitte yüzde 26, mobilde ise yüzde 56'ya ulaştı. Dünya üzerinde en yüksek yaygınlık yaklaşık yüzde 90 ile Güney Kore'de görüldü. Genişbant yaygınlığının en düşük olduğu Afrika ülkelerinde, mobil genişbant yaygınlığı yüzde 4, sabit genişbant yaygınlığı ise yüzde 1 civarındadır. Sabit genişbant yaygınlığının en yüksek olduğu ülkeler genelde Avrupa bölgesinde yer alırken mobil genişbant yaygınlığının en yüksek olduğu ülkeler Asya-Pasifik bölgesinde yer alıyor.

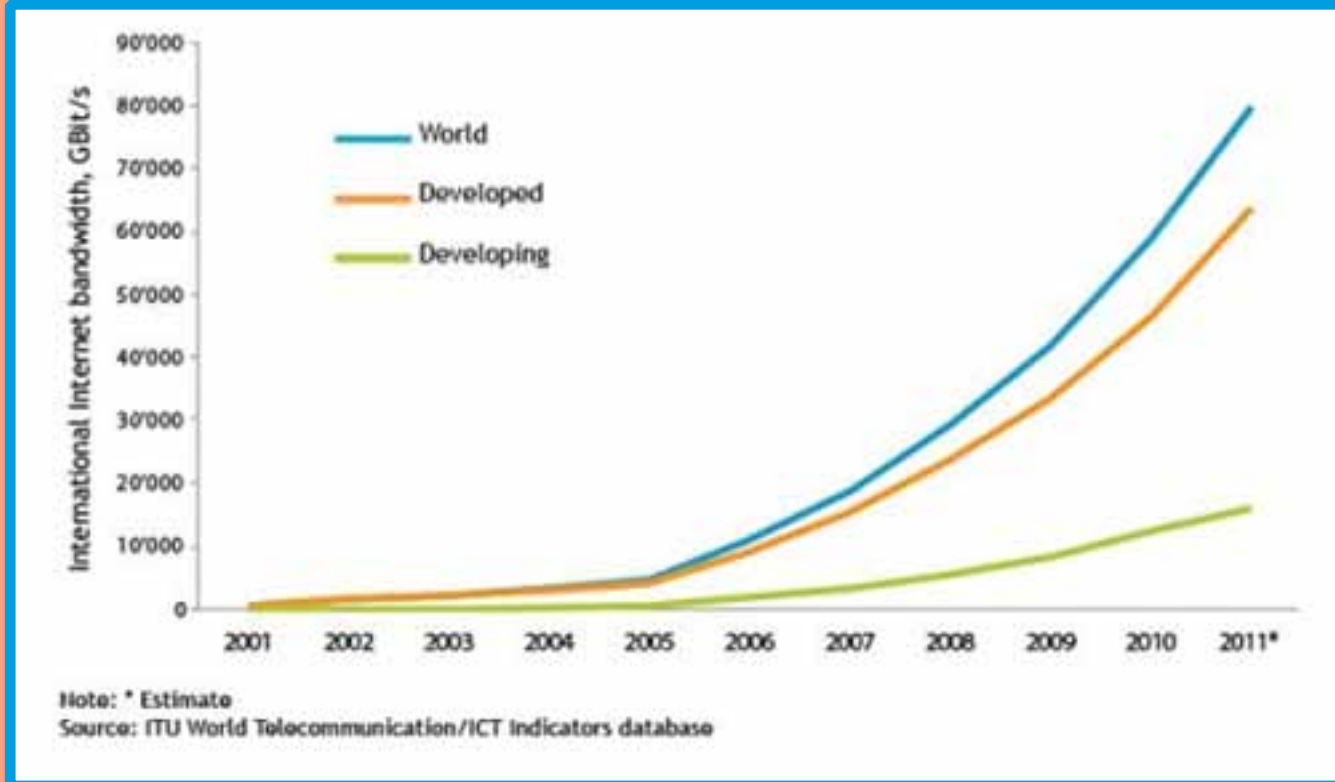

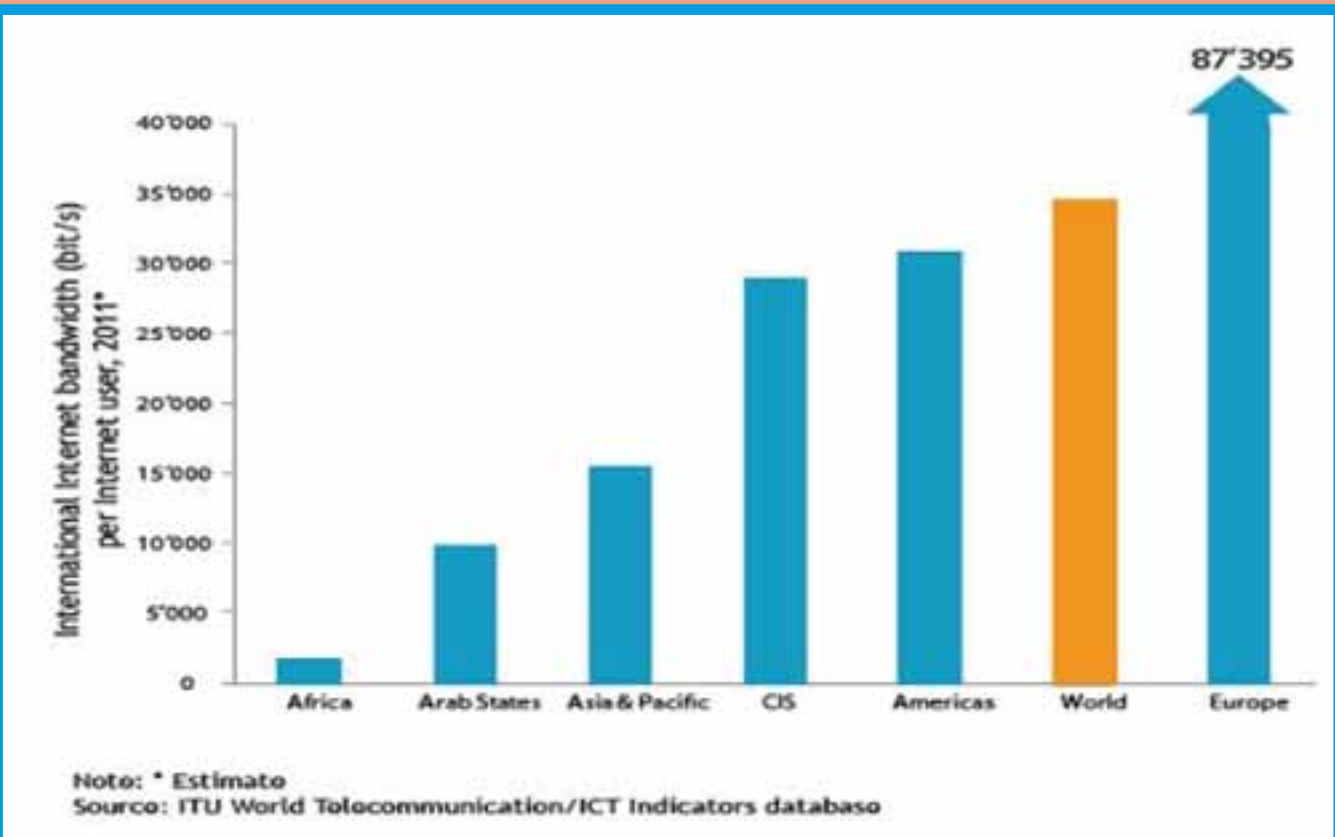
Top broadband economies, early 2011

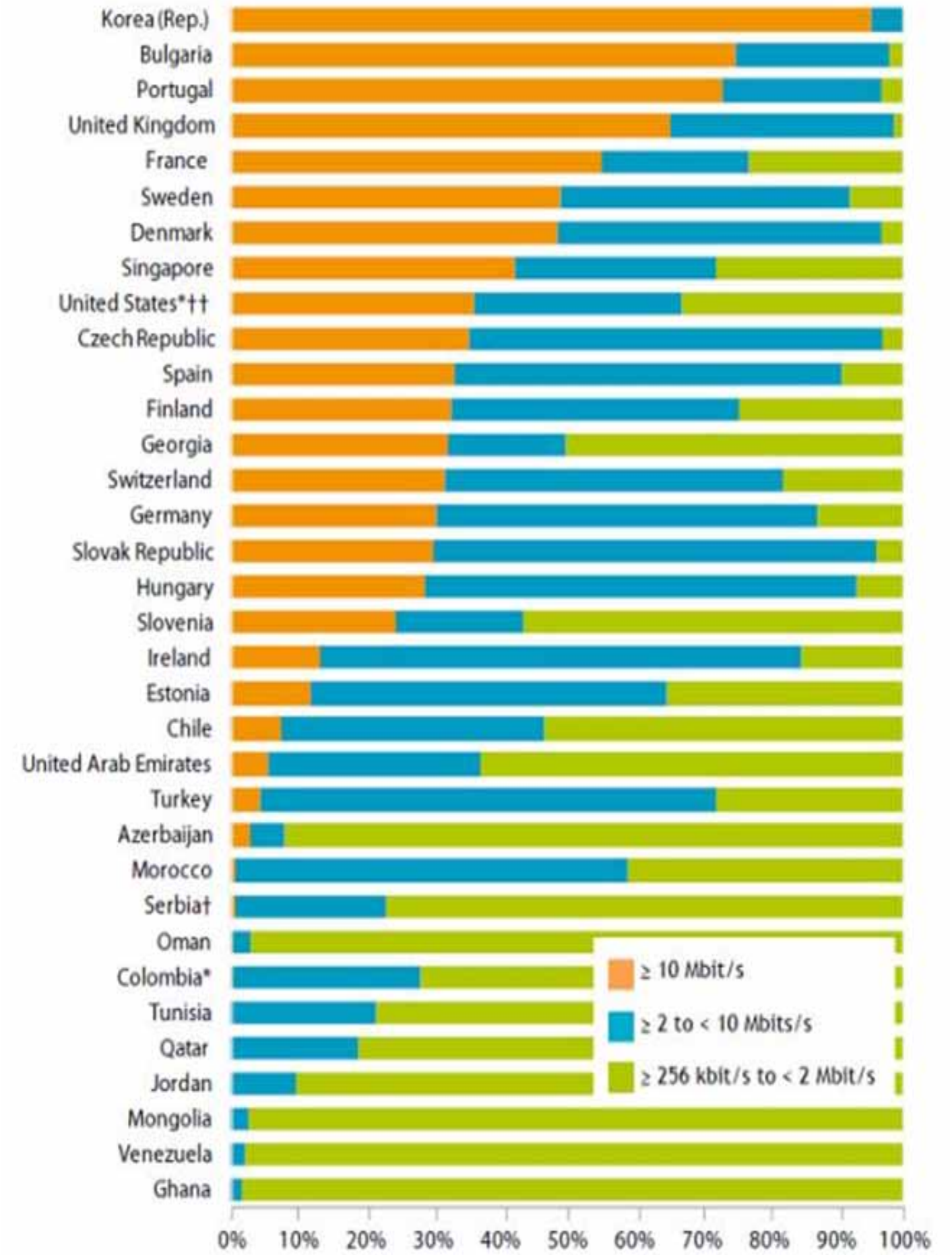
Economy	Fixed-broadband subscriptions per 100 inhabitants	Economy	Active mobile-broadband subscriptions per 100 inhabitants*
Netherlands	38.1	Korea (Rep.)	91.0
Switzerland	37.9	Japan	87.8
Denmark	37.7	Sweden	84.0
Korea (Rep.)	35.7	Australia	82.7
Norway	35.3	Finland	78.1
Iceland	34.1	Hong Kong, China	74.5
France	33.9	Portugal	72.5
Luxembourg	33.2	Luxembourg	72.1
Sweden	31.8	Singapore	69.7
Germany	31.7	Austria	67.4
United Kingdom	31.6	New Zealand	66.2
Belgium	31.5	Kuwait	63.5
Hong Kong, China	29.9	Israel	62.2
Canada	29.8	Brunei Darussalam	61.4
Finland	28.6	Cyprus	61.3
United States	27.6	Italy	59.4
Malta	27.5	United Arab Emirates	58.4
Japan	26.9	Greece	58.3
Estonia	25.1	Saudi Arabia	57.8
Singapore	24.9	Macao, China	56.1
New Zealand	24.9	United Kingdom	56.0
Slovenia	24.2	Spain	55.7
Australia	24.2	Denmark	54.7
Macao, China	24.2	United States	54.0
Austria	23.9	Ireland	47.3

İnternet kullanımında bir yandan yaygınlık artarken diğer yandan bant genişliğinde de önemli ölçüde artış yaşanıyor.

Gerek teknolojideki gelişmeler ve gerekse kullanımdaki çeşitlenme bant genişliği ihtiyacını önemli ölçüde artırıyor. Son beş yılda bu konuda yaşanan olağanüstü gelişmeler sonucu 2006 yılında 11.000 Gbit/s olan bant genişliği 2011 yılında 80.000 Gbit/s değerine ulaştı. Avrupa'da yaklaşık 90.000 bit/s olan kişi başına düşen ortalama bant genişliği değeri Afrika ülkeleri için 2.000 bit/s. Gelişmiş ülkelerde abonelerin çok büyük bölümü 2Mbit/s üzerinde (hatta 10 Mbit/s üzeri) bağlantı hızına sahipken, gelişmekte olan ülkelerde bağlantı hızları çoğunlukla 2Mbit/s altında.

İnternet alanında yatırım yapanlar, 5 yıl sıfır vergi ödeyecek

Türkiye özel bir teşvik sistemi oluşturuyor. İnternet alanında yatırım yapacak olanlar kazançları için 5 yıl sıfır vergi ödeyecek.

Yeni ekonomide global bir marka çıkarmayı hedefleyen Türkiye, özel bir teşvik sistemi oluşturuyor. İnternet alanında yatırım yapacak olanlar kazançları için 5 yıl sıfır vergi ödeyecekler. Ayrıca bu işleri için yaptıkları masrafları diğer işlerinin vergisinden düşebilecekler. Milliyet'ten Şükrü Andaç'ın haberine göre, başta İnternet ve yüksek teknoloji (Ar-Ge) olmak üzere Türkiye'deki yeni projelere yatırım yapacak olan risk sermayesi şirketleri ve melek yatırımcılar buradaki kazançlarından 5 yıl boyunca sıfır vergi ödeyecek, hatta bu iş için yaptıkları yatırım masraflarını diğer işlerinden elde ettikleri kazançların vergisinden düşebilecek. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün, Meclis'te Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülen yeni tasarının yasalaşması durumunda uygulamaya başlanacak olan sistemle Türkiye'nin yeni ekonomide global marka çıkarma adına önemli bir adım atacağını söyledi. Bu amaç için öne çıkan girişimciler, Silikon Vadisi (San Jose) ve Boston'daki üslere gönderilerek global alanda iş yapmalarının da önü açılacak. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün başta Apple, Twitter, Facebook olmak üzere teknoloji devleriyle Silikon Vadisi'ndeki temaslarına eşlik eden Bakan Ergün, ilgili düzenlemelerin tasarrufu artırma tarafında da etkili rol oynayacağını, gerek yurtiçi gerek yurtdışından bu alana ciddi yatırım beklediklerini ifade etti.

Yerli, yabancı ayrımı yok

Bakan Ergün'ün verdiği bilgilere göre, yeni düzenleme yatırımcılara şu şartları da getirecek: Bu alanda yatırım yapacak fonların payı yüzde 50'yi aşamayacak. Sınır konulmasının nedeni, geleceği olan projelerin büyük grupların kontrolüne geçmesini engellemek. Olası hisse artırımında devletin sunduğu vergi avantajı o andan itibaren kalkacak. Melek yatırımcı olan kişi veya şirketlerin vergi avantajı 5 yıl sürecek. Tüm koşullar yerli, yabancı ayrımı olmaksızın tüm yatırımcılara aynen uygulanacak. Modelin yurtdışı örneklerine bakarak hazırlandığını, sürelerin özellikle ABD'deki modele göre uyarladıklarını bildiren Ergün, gerek yatırım yapılan girişim gerekse melek yatırımcı için bu sürenin yeterli olacağını anlattı.

Melek yatırımcı, risk sermayesi şirketi nedir?

Henüz yolun başında olan bir girişime, büyümesi ve gelişmesi için ortak olan kişi veya kuruluş melek yatırımcı olarak adlandırılırken, bu işi daha profesyonel olarak yapan büyük hacimli gruplar risk sermayesi şirketi olarak biliniyor.

Türkiye'nin "CERN"i açıldı

Yaklaşık 45 milyon liralık bir yatırımla hizmete giren TAEK'in Proton Hızlandırıcı Tesisi, kanser ve kalp hastalıkları başta birçok hastalığın teşhisinde kullanılan "izotop"ları üretecek.

Ankara'nın Saray beldesindeki Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) Proton Hızlandırıcı Tesisi, 30 Mayıs 2012'de düzenlenen bir törenle hizmete girdi. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nca (TOKİ) inşa edilen Türkiye'nin ilk proton hızlandırıcı tesisi, İsviçre'deki Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi'nde (Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire -CERN) yapılan bilimsel çalışmaların benzerleri yapılabileceğinden Türk CERN'i olarak da adlandırılıyor.

Yaklaşık 45 milyon liralık bir yatırımla Türkiye'nin anlamlı bir merkeze kavuştuğunu dile getiren Başbakan Erdoğan, "Bu büyüklükte dünyada 20 merkezden bir tanesine ülkemizi kavuşturduk" dedi. Türkiye'nin TAEK Proton Hızlandırıcı Tesisi ile nükleer teknolojiyi, bu teknolojinin ürünlerini üretme noktasında farklı bir boyuta yükseldiğini vurgulayan, açılışla birçok alanda ilklerin yaşandığını belirten Erdoğan, sağlık alanında ihtiyaç duyulan birçok farklı maddenin artık Türkiye'de, TAEK'in bu tesisinde üretileceğini söyledi.

Nükleer tıp alanında dünyada çok büyük ilerlemelerin olduğunu dile getiren Erdoğan, "Bizler de nükleer tıptaki her ilerlemeyi, her gelişmeyi, her cihazı Türkiye'de vatandaşlarımızın hizmetine sunmanın gayreti içindeyiz" diye konuştu.

Tesisin özellikleri

Proton hızlandırıcı tesisi, kısa yarı ömürlü radyoizotop üretiminin yapılması ve elde edilen ürünün, sağlık sektöründe kullanılması amacıyla inşa edildi. Tesisin faaliyete geçmesiyle birlikte, kanser ve kalp hastalıkları

başta birçok hastalığın teşhisinde kullanılan 'izotop'lar artık yurtiçinde üretilecek. TAEK Proton Hızlandırıcısı Tesisi'nde izotopların üretimi ile bu alanda dışa bağımlılık ortadan kalkacak.

Tesis ayrıca, hızlandırıcı teknolojisi alanındaki araştırma ve geliştirme çalışmalarında altyapının oluşturulması açısından da büyük önem taşıyor. Bu tip tesislerin ve laboratuvarların artmasıyla, Türkiye'nin CERN ve benzeri uluslararası etkinliklerde daha fazla söz sahibi olması mümkün olabilecek. TAEK Proton Hızlandırıcı Tesisi, SANAEM yerleşkesi içerisinde olmasına karşın fonksiyonel özelliğinden dolayı yüksek güvenliğini inşa edildi. Proton Hızlandırıcı Tesisi taban alanı 3 bin 110 metrekare olacak şekilde 2 katlı ve kısmi bodrumlu olarak inşa edildi. Ayrıca proje kapsamında taban alanı 315 metrekarelik trafo ve ısı merkezi ile 2 adet giriş kontrol ünitesi bulunuyor. Bodrum kat, sıvı ve katı atıkların depolanmasına olanak sağlayacak tankların yer aldığı mahal olarak tasarlandı. Biriken atıklar, buradan zemin kata, doğrudan dışarı ile bağlantılı yük asansörü ile çıkartılacak.

Türk İnternet dizisine ABD'den ödül

İki yıldır yayınlanan İnternet dizisi Men e Men, Los Angeles Web Series Festival'de en büyük üç ödülün sahibi oldu.

Men e Men
iki kafadar !

Türkiye'nin ilk dijital dizilerinden Men e Men, 2010 yılı Nisan ayında internet ve sosyal platformlar üzerinden seyirciyle buluştu. Bir çağrı merkezinde çalışan iki karakterin "Erkek erkeğe" sohbetlerini konu alan dizi Türkiye'de elde ettiği başarıyı yurtdışına taşıdı. Bir holdingin çağrı merkezinde çalışan Genco (Genco Çağlar) ve Murat'ın (Murat Karakaş) komik maceralarını anlatan dizi, Türkiye'nin en uzun süreli İnternet dizisi unvanına da sahip. Men e Men, web dizilerinin yarıştığı ABD'de düzenlenen Los Angeles Web Series Festival'e katılan ilk Türk yapımı olarak, festivalin üç ödülünü aldı. Bu yıl üçüncüsü düzenlenen Los Angeles Web Series Festival'de 400'ün üzerinde proje yer aldı. Men e Men'in de aralarında bulunduğu 130 yapım finale kalarak, festival boyunca gösterim hakkını elde etti. Los Angeles Radisson Hotel'de gerçekleşen finalde izleyici ve jürinin beğenisine sunulan Men e Men, "En İyi Komedi Web Dizisi" ve "En İyi Başrol Oyuncusu" olmak üzere üç ödüle layık görüldü.

ECDL, MEB-TBD işbirliğiyle verilecek

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile TBD arasında yapılan işbirliğiyle bilgisayar eğitimleri ve Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası (ECDL) tüm ülkede yaygınlaştırılacak. ECDL, KPSS kılavuzunuzda yer alan MEB işletmenlik sertifikasına denk olacak.

Teknolojideki değişim, edinilen bilgi ve becerilerin kısa sürede yetersiz kalmasına ve sürekli olarak güncellenmesini gerektiriyor. Tüm dünyada sertifikasyon programlarının önemi artarken Türkiye’de de bu alanda önemli bir adım atıldı. Avrupa Birliği’nde (AB) oluşturulan ve 148 ülkede geçerliliği bulunan Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası’nın (European Computer Driving License- ECDL) Türkiye’deki lisans sahibi olan Türkiye Bilişim Derneği (TBD), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ile işbirliğine gitti. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile TBD arasında, 17 Mayıs 2012’de ECDL İşbirliği Protokolü imzalandı. İmzalanan bu protokol ile birlikte ECDL, 160 saatlik MEB Bilgisayar İşletmenliği sertifikası ile denklik kazanmış oldu.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürü Doç. Dr. Mustafa Kemal Biçerli, imza töreninde TBD’nin kurulduğu yıllarda kıymeti fazla bilinmese bile günümüz Türkiye’sinde çok önemli fonksiyonu olduğunu, dernek olarak önemli görevler icra ettiğini söyledi. Hayat boyu öğrenme faaliyetlerini ülkenin her tarafına yaygınlaştırma ve hayat boyu öğrenme oranlarını yükseltmeyi hedeflediklerini belirten Biçerli, bu hedefi gerçekleştirmek için sosyal ortak ve paydaşlara ihtiyaçlarının olduğunu ifade etti. Biçerli, Genel Müdürlük

olarak yatay örgütlenmede iyi durumda olduklarına değinirken TBD ile geliştirdikleri işbirliğiyle dikey örgütlenmede de önemli yollar alacaklarına inandığını vurguladı. AB ülkelerinde yüzde 9.5 olan hayat boyu öğrenme (HBÖ) çalışmalarının Türkiye’de yüzde 2.5 olduğunu, bunu yüzde 8’e çıkarmayı hedeflediklerini bildiren Biçerli, “Hayat boyu öğrenmenin amacı, bireylerin hayatları boyunca aldıkları her türlü eğitimin tanınması, derecelendirilmesi ve AB ülkelerinde de geçerliliğini sağlanması, önceden öğrenilen bilgilerin de değerlendirilmesi yoluyla istihdam edilebilirliğe katkı sağlanmasıdır” dedi.

HBÖ politikalarının farklı eğitim ve öğretim sistemleri arasındaki geçişi ilerletmeyi amaçladığını, böylece kişilerin ilerleyebileceğini anlatan Biçerli, yaptıkları faaliyetlerin kalitesini önemsediklerine işaret ederek “Bu protokol sayesinde bilişim alanında Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası verebilecek hale geleceğiz. Bu, vereceğimiz sertifikaların değerini artıracaktır. Yurtdışında istihdam imkânı kovalayabilen insanlarımızın sayısı çoğaldı. Bu kişiler, bilgisayar konusunda yetkin olduklarını da bir şekilde belgelendirirlerse iş gücü piyasasındaki konumları çok daha güçlenecektir” diye konuştu.

İşbirliği, ileride çok büyük olanaklar getirecek

TBD Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Turhan Menteş ise, Türkiye’de bilişim kültürünü yayma misyonu üstlendiklerini ve gönüllülük esasıyla çalıştıklarını kaydetti. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’nün görevleriyle TBD’nin gönüllü katkı ile yürütülen çalışmalarının örtüştüğüne dikkat çeken Menteş, yapılan işbirliğinin ileride çok büyük olanaklar getireceğini düşündüğünü söyledi. Türkiye’deki bilgisayar okuryazarlığı alanda ilk farkındalık oluşturma çalışmalarının TBD tarafından gerçekleştirildiğini anlatan Menteş, bilgisayar okuryazarlığı seviyesinin yüzde 80’lere çıkarılması gerektiğinin altını çizdi. Menteş, yapılan işbirliğiyle sürecin çok daha hızlanacağını belirtti.

“MEB ile işbirliği her zaman bizim hayalimizdi” diyen Menteş, Fatih Projesi ile üretimi Türkiye’den olacak ürünlere doğru gidildiğini ama bir yandan da hâlâ nüfusun yarısının teknoloji ile tanışmadığına dikkat çekti.

Konuşmaların ardından Biçerli ve Menteş, işbirliği protokolünü imzaladı. 1739 Sayılı MEB Temel Kanunu ile MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanan protokol kapsamında gerçekleştirilecek sınavlar için merkezler, “Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı’nın 11 Temmuz 2008 tarih ve 150 sayılı kararı

ile kabul edilen ECDL sınavlarına hazırlık modüler eğitim programı düzenleyecekler.

Bu programı başarıyla tamamlayanlar merkezlerce "Bilgisayar İşletmenliği Başarı Belgesi" verilecek. ECDL için gereken eğitim, yüz yüze olabileceği gibi TBD işbirliğinde uzaktan öğretim yöntemi ile de sunulabilecek. Uzaktan öğretime ilişkin materyal, kaynak, eğitmen vb. altyapı TBD tarafından sağlanacak.

148 ülkede, 41 dilde

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürü Protokol gereği, müdürlüklerin çalışmaya tam katılımları; ECDL müfredatının uygulanması; eğitim ve sertifika sınavları için ortam hazırlanması; programın standart bir yetkinlik faaliyeti olarak yürütülmesi ile Bakanlığa ait mevcut teknik donanım, ölçme araçları ve diğer olanaklardan gerektiğinde yararlanılmasını sağlamakla yükümlü. Genel

müdürlük ayrıca, ECDL'in geçerliliğini ilgili kişi ve kuruluşlara bildirecek, protokol kapsamındaki çalışmada yer alan iş ve işlemlerin yürütülmesi için gerekli emir, onay vb. işlemleri hazırlayıp ilgili birim ve yetkililere ulaştıracak. Eğitimin düzenli ve verimli yürütülmesi; devamlılığı ve katılımın yüksek olması sağlayacak gerekli önlem ve yaptırımları uygulama; eğitim ve sınav yapılacak merkezlerin kural ve standartlarına uygunluğunu sağlama, faaliyetleri yerinde izleme ve denetlemek de Genel Müdürlüğün yükümlülükleri arasında bulunuyor. TBD ise, ECDL müfredatına uygun eğitim materyalinin akreditasyonu; eğitim ve test merkezlerinin düzenlenmesi ve prosedürlere uygunluğu; eğitim hizmetinin düzenli ve verimli yürütülmesi; sınav ve sertifikalandırma prosedürü; belirlenen koordinatör ve yerel eğitmenlerin eğitimi; çalışma ara ve sonuç raporlarının hazırlayıp taraflara sunmakla yükümlü. Ayrıca ulusal ve/veya uluslararası kurum ve kuruluşlar ile iş birliği geliştirip

ihtiyaç duyulan konularda eğitim alma; STK'ların desteklerini sağlama konularında sorumlu olacak.

ECDL KPSS klavuzunda yer alacak

Bilindiği gibi bazı mesleklerde MEB bilgisayar işletmenlik sertifikası KPSS'de önşart olarak aranıyor. Artık ECDL'i olanlar için MEB işletmenlik sertifikası alması zorunlu olmayacak. Çünkü uygulamalı sınavlar sonucunda verilen ECDL, bundan böyle MEB tarafından onaylı olarak verilen işletmenlik sertifikasını ile denk olacak. Halk Eğitim Merkezleri'nde (HEM) alınan bilgisayar dersleri sonunda ya da eğitim alma şartı olmaksızın bilgisayar yetkinliğine sahip olduğunu düşünenler, ECDL sınavlarına girerek bilgilerini ölçüp belgelendirebilecekler. Bakanlık işbirliğinde tanzim edilen ECDL, kişilere okul ve iş yaşamında bir ayrıcalık getirirken özellikle yurt dışına gitme, okuma veya yaşamayı düşünenlere önemli avantaj sağlayacak.

Dünyada ECDL

İngiltere'de Ulusal İngiliz Sağlık Kurumu (National Health Service -NHS) tarafından benimsenen ECDL, ülke çapında bütün NHS personeline sunuldu. ECDL Savunma ve Eğitim Bakanlıkları tarafından onaylandı ve personel için benimsendi. İngiliz Kabine Dairesi ECDL'i kullanırken İngiliz Bilgisayar Birliği engelli vatandaşlar için ICT'nin erişilebilirliğini geliştiriyor. Yunanistan'da Ocak 2006'da çıkarılan kararname, ECDL Core sertifikasının kamu sektöründeki bütün çalışanlar için zorunlu olduğu belirtilirken Hırvatistan'da ilk ve ortaokullarda bütün öğretmenler ECDL

sahibi, Tarım, Orman ve Su Bakanlığı'nın tüm çalışanlarına ECDL sağlandı. Çek Cumhuriyeti'nde hükümet, ECDL'yi ana sertifikalandırma sistemi olarak, Mısır hükümeti ise ICDL'i en az 1 milyon memurun bilgisayar becerilerini sertifikalandırmak için onayladı. Macaristan, öğrenciler için ECDL, bu sertifikanın ücretsiz ve başarılı edinimine destek vermeyi taahhüt ederken ECDL Başbakanlık tarafından destekleniyor. ECDL İsviçre, 2007'de Birleşmiş Milletler Mülteci Dairesi (UNHCR) ile bir anlaşma imzaladı, ECDL/ICDL artık UNHCR'nin bütün dünyadaki çalışanları için uygulanıyor.

Mayıs 2012 itibari ile tüm dünyada, 148 ülkede, 41 dilde 24 binden fazla test merkezinde yapılan 47 milyon test sonucu yaklaşık 12 milyon ECDL / ICDL verildi.

Yrd.Doç. Dr. Tüfekci: Avrupa'da birçok ülkede, işe girişlerde ECDL aranıyor

Gerçekleştirilecek işbirliğinin, Türkiye'de hayal edilen bilgisayar okuryazarlığına ulaşmaya önemli katkı sağlayacağına inandığını vurgulayan Tüfekçi, üç yıl için geçerli olan protokolün, her yıl otomatik olarak birer yıllık süreyle uzatılabileceğini bildirdi.

TBD ECDL'den sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi Yrd. Doç. Dr. Aslıhan Tüfekci, MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile imzalanan protokol gereği gerçekleştirilecek işbirliğine ilişkin sorularımızı yanıtladı.

Fatma Ağaç

-MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile imzalanan işbirliği protokolü ile TBD neyi hedefliyor? Protokol kaç yıl süreyle geçerlidir ve çalışmanın hedef kitlesi kimlerdir?

-Bu protokol ile hayata geçireceğimiz projenin ülkemizde hayal ettiğimiz bilgisayar okuryazarlığı oranına ulaşmakta önemli katkıları olacağına inanıyoruz. Türkiye'de 969 adet Halk Eğitim Merkezi (HEM) var ve bu merkezlerin çoğunda halihazırda Bilgisayar İşletmenliği kursları veriliyor. Verilen bu eğitimlerin sonunda adayların HEM'lerinde ECDL sınavlarına girerek sertifikalandırılmasını sağlamayı hedefliyoruz. Böylelikle Genel Müdürlüğün hedefi olan hayatboyu öğrenmeye katılım oranının artmasına da katkı sağlamış olacağız. Protokol üç yıl için geçerli olmakla birlikte her yıl otomatik olarak birer yıllık süreyle uzatılacak. Amacımız bilgisayar eğitimleri ve ECDLsertifikasyonunun tüm ülkede uzun yıllar boyunca yaygınlaştırılmasına katkıda bulunmak. Bilgisayar eğitimi, her kademede (örgün eğitim ve sonrasında) HEM'lerde olduğu gibi hayat boyu verilmesi ve gelişen teknolojiyle de yenilenmesi gereken bir eğitim. Bu

eğitimlerin bağımsız bir kuruluş olan ECDL Vakfı ölçütlerinde değerlendirilerek başarılı olan kişilerin uluslararası geçerliliğe sahip olan ECDLsertifikası ile belgelendirmelerini sağlamayı amaçlıyoruz.

-Protokol çerçevesinde önümüzdeki günlerde süreç nasıl işleyecek? Ne gibi çalışmalar yapılacak? Kurslar ne zaman başlayacak, ne kadar sürecek? Sınavların kural ve standartları nedir?

-Protokol ile ilgili resmi yazılar il valiliklerine gönderildi. Bu süreci takiben "Test Merkezi" olmak isteyen HEM'leri TBD'ye başvuracaklar. Sınavlar, bilgisayar ortamında, uygulamalı ve on-line yapıldığı için test merkezlerinin bir takım teknik koşullara sahip olması gerekiyor. Bu koşullara sahip olduğu tespit edilen merkezler, gerekli denetim ve eğitim süreçlerini tamamladıktan sonra sınav yapmaya başlayacaklar. ECDL sınavları, eğitim ön şartı olmayan sınavlardır. Dolayısıyla eğitim almaksızın bilgisini belgelemek isteyen herkes, doğrudan kendisine en yakın ECDL test merkezine başvurarak sınava girebilir. Halen eğitimlerine devam edenler de eğitimlerinin ardından sınava girip sertifika alabilirler.

- ECDL alınabilecek merkezleri MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü mü belirleyecek? Bu merkezlerin belirlenmiş bir sayısı var mı?

-MEB ile daha önce başlattığımız bir projede, 37 HEM, ECDL Test Merkezi yapılmıştı. Önceliği bu HEM'lere vermek üzere, dileyen ve şartları uygun olan tüm HEM'leri test merkezi yaparak bu projeyi olabildiğince ülke genelinde yaygınlaştırmak amacındayız.

-Protokol kapsamında alınacak ECDL'in önemi nedir? Sertifikalar, sahiplerine ne gibi yararlar sağlayacak? Türkiye'den ve uluslararası alanda sertifikaların denk olacağı belgelere örnekler verebilir misiniz?

-Günümüzde ülke vatandaşlıklarından çok, çok uluslu birlik vatandaşlığı, hatta dünya vatandaşlığından söz ediliyor. Artık bireyler bırakın doğdukları şehri doğdukları ülkede dahi eğitim ve iş hayatlarını sürdürmeyebiliyorlar. Böyle bir sirkülasyon içerisinde, bireylerin sahip oldukları yeterlilikleri uluslararası düzeyde belgelemeleri kaçınılmaz bir durum. ECDL, bilgisayar kullanımı konusunda bunu sağlıyor.

Şöyle ki; Türkiye'de ECDL sahibi olan biri, yurtdışına okuma ya da çalışmaya gittiğinde, 148 ülkede iş bulma ya da okula kayıt sırasında

kolaylık sağlayabilir. Bu arada Avrupa'da birçok ülkede, işe girişlerde ECDL arandığını belirtmekte yarar var.

TBD olarak biz de bu tür bir girişimde bulunuyoruz. İmzalan bu protokol ile birlikte "MEB İşletmenlik Sertifikası" na denklik almış olduk. Ülkemizde de kamuda, işe alımlarda bazı kadrolar için MEB İşletmenlik Sertifikası şartı aranıyor. Bundan böyle ECDL sertifikanız var ise aynı kadrolara müracaat edebilirsiniz.

Böylece kişilere, bilgisayar kullanımını uluslararası platformda belgelenmesinin yanı sıra ulusal platformda da aldıkları belgenin tanınır olmasının yolunu açılmış oldu.

Diğer taraftan önemli bir konu da, AB çalışmaları kapsamında Bolonya Süreci'nde yer verilen lisans mezunu her yetişkinin ileri düzey ECDL sahip olması gerekliliği. Bu gereklilik, uluslararası yeterlilikler çerçevesinde her üniversite mezununun ECDL Advanced düzeyinde bilişim teknolojilerini kullanabiliyor olmasını gerektirmekte.

Bu protokol ile ECDL Core ile başlanan temel bilgisayar okuryazarlığı yeterliliğine daha sonra HEM'lerde düzenlenecek ECDL Advanced eğitim ve sertifikasyon programları ile devam edilebilir.

CEPİS: Kalkınma için işyerleri bilşimcilerle dolmalı

TBD'nin de üyesi olduğu Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi, rekabetçi ve sanal ekonominin başarısı için, çok sayıda BT profesyonelinin iş dünyasında olması gerektiğine dikkat çekti ve kadınlar için teknoloji projelerine daha fazla önem verilmesini önerdi.

Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi (Council of European Professional Informatics Societies- CEPIS) Bahar Konseyi, 5-6 Mayıs 2012 tarihlerinde İtalya Milano'da Konsey toplantısını gerçekleştirdi. Merkezi Brüksel'de bulunan, 33 Avrupa ülkesi ve 350 binin üzerinde BT uzmanının üyesi olduğu CEPİS'in 48. Konsey toplantısı için Avrupa'nın 25 farklı ülkesinden gelen bilişim teknolojileri

(BT) sivil toplum kuruluşu (STK) başkan ve temsilcileri Radisson Blu Hotel'de bir araya geldi. Toplantıda, Avrupalı bilişim STK'ları yöneticileri, çevreci bilişim, BT profesyonelliği, e-yetkinlik ve kadın için teknoloji konularında deneyimlerini paylaştılar.

Bilişim teknolojileri alanındaki mesleki gelişmeler ve Avrupa'daki bilişim topluluğunun etkinliğine yardımcı olacak stratejileri belirlemek üzere gerçekleştirilen 48. CEPIS Konseyi'nde, Avrupa'nın geleceği olan rekabetçi ve sanal ekonominin, ancak doğru yeteneklerle donatılan BT profesyonellerinin iş alanlarını doldurabilmesiyle başarıya ulaşabileceği belirtildi. Çevreci bilişime dikkat edilmesi gereğinin altı çizilen toplantıda, kadın için teknoloji projelerine önümüzdeki dönemde daha fazla önem verileceği vurgulandı. Avrupa bilişim politikalarına yön veren CEPİS'te Türkiye'yi 3 yıldır Türkiye Bilişim Derneği (TBD) adına temsil eden TBD Yönetim Kurulu Üyesi R. Erdem Erkul, toplantıya ilişkin

bilgiler verdi. Erkul, CEPİS'te, ülkemizdeki BT kullanımı ve BT projeleri konusunda deneyimleri paylaşma olanağı bulduğunu bildirdi. Ülkemizdeki BT alanındaki gelişme ve projelerin, Avrupa Birliği (AB) ülkelerindeki bilişim STK başkan ve temsilcilerinin oldukça ilgisini çektiğini belirten Erkul, "Deneyimlerimizi paylaştığımız CEPİS'e üye ülkeler ile birlikte, çalışabilirlik ve dijital Avrupa'nın oluşturulması konusunda daha yakın çalışıyor olacağımız vurgulamak istiyorum" dedi. CEPİS'in geleceği, "e-yetkinlik" ve "çevreci bilişim"de gördüğünü kaydeden Erkul, toplantıda "e-yetenek" ve "iş tanımı eşleşmesi"nin önemini altını çizdiğini anlatarak sözlerine şöyle devam etti: "BT profesyonelliği, rekabetçi ve yenilikçi ekonominin BİT bağımlılığının giderek artmasıyla Avrupa için önemli bir büyüme dalı oldu. Ancak endişelenerek belirtmek gerekir ki; BT uzmanlarının büyük çoğunluğu, yeni mezun ve bilgi birikimi açısından yetersiz. Genel bir kariyer yolunun olmaması ve BT

uzmanlığı tanımı üzerinde Avrupa'da genel bir mutabakata varılamamasından dolayı BT uzmanları mağdur oluyor." Erkul'un verdiği bilgiye göre, Avrupa'da 350 binin üzerinde BT uzmanını temsil eden CEPIS, 35 üye ülkenin desteğiyle ağını, Avrupa'nın endüstri uzmanlığı, bireysel profesyoneller ve akademisyenlerle birleştirip profesyonellik alanını geliştirecek. İnovasyon ve Değer Enstitüsü (Innovation Value Institute-IVI) ile birlikte, Avrupa Konseyi Girişim ve Endüstri Direktörlüğü'nün finanse ettiği CEPIS, BT uzmanlığı ve e-yetenek projelerinin1 yönetimini de üstlendi. CEPIS tarafından yayınlanan bir raporda kadınların, bazı ülkelerde BT uzmanlarının sadece yüzde 8 temsil ettiğine dikkat çekilip Avrupa ülkelerinin acilen cinsiyet dengesizliği düzeltilmesi uyarısı yapılıyor. Akıllı büyüme ekonomisi için, BT uzmanlarına talebin artacağı, bu işleri dolduracak yetenekli ve yeterli insan sermayesinin Avrupa'da 2020 yılına kadar oluşturulmasının hayati olacağına vurgulanıyor.

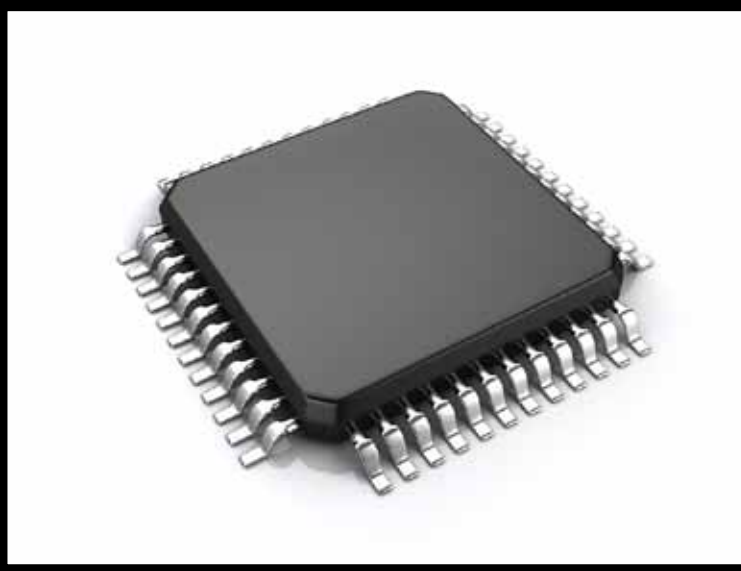

PC'lerin geleceği Katlanabilir ekranlardan, bulut teknolojilerine önümüzdeki 10 yılda, PC dünyası nasıl şekillenecek?

Bundan 10 yıl sonra nasıl bir kişisel bilgisayar kullanacağız hiç merak ettiniz mi? Bu soruya yanıt vermek gerçekten çok zor. Şu an PC dendiği zaman akla hâlâ ilk önce masaüstü ve dizüstü bilgisayarlar geliyor ama tablet ve akıllı telefonlar da hızlı bir şekilde hayatımızda yer alıyorlar. Diğer taraftan bulut tabanlı hizmetler de hızlı bir şekilde artıyor. Çok değil beş yıl önce abonelik tabanlı kurumsal uygulamaların sayısı bir elin parmaklarını geçmezken, günümüzde abonelik opsiyonu sunmayan yazılımlara tuhaf gözlerle bakıyoruz.

Silikona devam

Eskiden işlemcilerde Moore yasası hâkimdi ve her 18 ayda bir işlemci hızları ikiye katlardı. Moore yasası, uzun zamandır işlemiyor bunun en büyük nedeni silikon tabanlı işlemci mimarisinin limitlerine yaklaşmış olması ve ısı sorunları. Artık işlemci üreticileri, saat hızlarını artırmak yerine mimarileri geliştirme üzerine çalışıyorlar. Nano işlemciler hâlâ daha emekleme safhasında ve sadece laboratuvar ortamlarına kullanılıyor. Intel ve AMD'nin yol haritalarına göre, daha uzunca bir süre silikon teknolojileriyle yetinmek zorunda olacağız. Bunun en büyük nedeni maliyetler. Bir mikroişlemci fabrikası (Central Processing Unit- CPU) yaklaşık 3 milyar dolara kuruluyor ve silikon teknolojisi tüm ekosistemi ile oturmuş bir platform. Nano teknoloji için işlemcilerden tutun anakartlara, belleklere kadar her şeyin değişmesi gerekiyor ve bu da büyük maliyetler anlamına geliyor. İşlemci üreticileri zaten büyük kârlar elde ettikleri için mevcut konumlarını korumayı inovasyona tercih ediyorlar. Intel, işlemci pazarında bir tekel konumunda ve AMD onun çok gerisinden geliyor. Rekabetin az olması hızını yavaşlatıyor.

Eylem CÜLCÜLOĞLU
eylemc@gmail.com

Geçmişe geri dönüş

PC denince sadece donanımı anlamamak gerekiyor. PC donanım, işletim sistemi ve yazılımların bir bütünü. Önümüzdeki 10 yılda işletim sistemleri ve yazılımların da büyük oranda değişeceği öngörülüyor. İşletim sistemleri daha mobil olacak, bağlı olmak daha önem kazanacak ve bulut tabanlı yazılımlar piyasanın hâkimi olacak. Belki de bulut tabanlı yazılımların artmasıyla PC'lerde bir geriye doğru gelişim yaşanacak ve aptal ekranların dönemi geri gelecek. Çünkü bulut tabanlı bir yazılımı çalıştırmak için ne güçlü bir işlemci ne de fazla bellek gerekiyor. Ayrıca yüksek hızlı İnternet bağlantıları sayesinde sabit sürücü ihtiyaçları da ortadan kalkıyor. Böylece yakın gelecekte bilgisayarlar, sadece network bağlantıları olan aptal kutular haline gelebilir. Her şeyin merkezi sunucularda saklandığı, tam anlamıyla bir siber uzayla tanışabiliriz. Bu yeni yapı yazılım korsanlığının da sonunu getireceği için yazılım firmaları tarafından ciddi olarak destekleniyor. Hatta gelecekte işletim sistemleri de bulut tabanlı olabilir.

Kullanıcılar işletim sistemi kurmak yerine sadece İnternet'e bağlanıp bulut tabanlı masaüstlerine erişebilirler. Bulut tabanlı işletim sistemleri şimdiden kendilerini göstermeye başladılar. Jolly Cloud bunlardan en popüler olanı. Bu işletim sistemi, tamamen web tabanlı ve hem PC'ler hem de IOS ve Android üzerinde çalışıyor. Yakın zamanda Microsoft ve Apple bulut tabanlı işletim sistemleri tasarlamaya başarlarsa şaşırmamak gerekli.

Önümüzdeki 10 yıl PC'lerin en şekilde olacağını tam olarak kestiremiyoruz ama şuna eminiz ki şu anki yapılardan çok farklı olacaklar. PC denince akla şu an işlemci, bellek ve sabit sürücü geliyor. Gelecekte ise PC denince akla görüntü ve kullanıcı arabirimi gelecek. PC'ler kullanıcıları en hızlı şekilde siber uzaya bağlayan anahtarlar haline gelecekler.

Katlanabilir ekranlar

Önümüzdeki dönemde PC'lerde taşınabilirlik özelliklerinin devrimsel bir şekilde değişeceği öngörülüyor. Bu değişikliklerin başında görüntü teknolojileri gelecek. Katlanabilir ekranlar dizüstü bilgisayarların, tabletlerin ve akıllı telefonların tamamen değişmesine yol açacak. Bu alanda Samsung'un çok ciddi çalışmaları var ve firma, 2011 yılında Consumer Electronics Show fuarında katlanabilir ilk ürünlerini gösterdi. Samsung, yakın zamanda bu ürünleri satışa hazır hale getirmeyi planlıyor. Katlanabilir ekranların ortaya çıkması ile tüm notebook pazarı bir anda değişebilir. Çünkü şu an çoğu kişi yeni dizüstü alma konusunda isteksiz gözüküyor. Beş yıl öncesinin bir dizüstü bilgisayarı şu an piyasadaki tüm uygulamaları çalıştırabiliyor ve sunulan yenilikler çoğu kişi için yeni bir bilgisayar almak için yeterli gelmiyor. Katlanabilir bilgisayarlar ise yeni bilgisayar almak için ciddi bir motivasyon olabilir.

Tehlikeli tekel, Google

Mobil işletim sistemlerinden, ofis yazılımlarına kadar her alana el atan Google, tehlikeli bir tekel olma yolunda hızla ilerliyor.

Google, hızla tehlikeli bir tekel olma yolunda. 1998 yılında Google, sadece bir arama motoruydu. Şimdi ise neredeyse İnternet dünyasının her alanında yer alan devasa bir tekel. Firmanın tekelleşme yolunda ilk adımı, 2007 yılında DoubleClick firmasını satın almasıyla başladı. Bu satın almadan sonra strateji değiştiren firma hızlı bir büyüme trendine girdi. Google Chrome web tarayıcısını piyasaya süren firma kısa bir süre içinde tarayıcı pazarında yüzde 19 gibi ciddi bir pay elde etti. Şu an Google Chrome, Firefox'tan sonra ikinci durumda bulunuyor. Firma sadece Google Chrome'u geliştirmekle sınırlı kalmadı. Android OS ve ChromeOS'u geliştiren firma mobil pazarda da pazar lideri haline geldi.

Büyük G sizi izliyor

Google, arama motoru pazarının tartışmasız lideri ama firma bununla yetinmiyor ve diğer pazarlara da gözünü dikmiş durumda.

Gelirlerinin tamamına yakını reklamlardan elde eden Google, bir arama motorunun olma ötesinde bir enformasyon bankası konumunda. Firma milyonlarca insanın İnternet arama bilgilerinin de sahibi konumda. Politik görüşlerinizden, hobilerinize kadar her türlü bilgiye Google sahip. Firma bu bilgilerden para kazanma konusunda da geri kalmıyor. Sizin ilgi alanınıza göre reklamlar göstererek büyük kârlar elde ediyor.

ABD'nin tekel konusunda Avrupa'ya göre daha esnek yasaları bulunuyor.

Avrupa Birliği (AB) ise tekelciliğe tamamen karşı. Google'ın hızlı bir şekilde büyüyerek rakiplerine saf dışı bıraktığını gören AB, 2011 yılında Google'un tekel olup olmadığı konusunda bir araştırma komisyonu kurdu. Google'a yöneltilen en büyük suçlama ise, reklam fiyatlarını manipüle etmesi ve sitelerin rakip firmalardan reklam almasını engellemesi. Araştırma hâlâ sürüyor ve henüz bir karar verilmemiş durumda. Eğer Google tekel olarak kabul edilirse firmayı milyarlarca Euro'luk cezalar bekliyor.

Müşterinin önemi yok

Google o kadar güçlü ve büyük ki önünde kimse duramıyor. Bu büyüklüğünü her zaman kendi lehine kullanan firma, müşterilerine ise neredeyse hiç önem vermiyor. İnternet'te tekel olduğu için Google'de reklam vermek büyük önem taşıyor. Çoğu firma Adwords sistemi üzerinden reklam veriyor. Herhangi bir nedenden Google Adwords hesabınız kapatılırsa bu hesabınızı geri almanız da mümkün değil. Hesabınızın neden kapatıldığını sorduğunuz zaman da Google'dan sadece "sözleşme şartlarını ihlal ettiniz" yanıtını alıyorsunuz. Size de hiçbir açıklama yapılmıyor. Diğer yandan herhangi bir nedenden dolayı arama motoru sonuçlarından çıkartılırsanız tüm işiniz iflas edebiliyor. İnternet Google'ın yaptığı korku hikâyeleriyle dolu. İşin kötü yanı, Google'a kimse ama hiç kimse müdahale edemiyor. 38 milyar dolarlık yıllık geliri, 30 bin çalışanı ve arama motorunda 66'lık pazar payı ile Google, çoğu ülkeden daha güçlü konumda. Arama motoru kullanımı ve Gmail üzerinden elde ettiği kişisel verilerin değeri ise paha biçilmez durumda. Çoğu bilimkurgu romanında, dev şirketlerin gelecekte dünyayı yöneteceğinden söz edilir. Google, bu hızla büyümeye devam ederse bu bilimkurgu değil gerçek olacak. Bu kadar değerli bilgilere sahip, alanında hiçbir firmanın yaşamasına olanak tanımayan ve gerektiğinde rakiplerini satın alan bir şirket, istediği her şeyi yapabilir. Paranın yönettiği dünyada parayı ve gücü elinde toplayan bir devin önünde kimse duramaz...

Facebook balonu patladı

42 dolardan halka açılan Facebook hisseleri, 31.9 dolara düştü.

Facebook, 2 hafta önce halka açıldı. Aylarca süren hazırlık evresinden sonra borsaya açılan firmada beklentiler büyüktü. 421.2 milyon adet hissesini piyasaya süren firma, beklentileri yerine getiremedi. Firmanın hisseleri 42 dolardan satışa sunulmuştu. Yatırımcıların büyük beklentilerle satın aldığı Facebook hisseleri, hızlı bir şekilde düşüşe geçti. Bu yazı hazırlanırken son hisse değeri 31.91 dolar seviyesindeydi. Facebook'tan para kazanmak isteyen yatırımcılar para kazanmayı bırakın paralarının yüzde 20'sinden fazlasını kaybettiler. Çoğu analiste göre Facebook hisseleri, aşırı değerli olarak piyasaya sürülmüştü. Hızlı düşüşün nedeni buydu. Sonuçta her ne kadar 800 milyon kullanıcıya sahip olsa da Facebook, büyük kârlar elde eden firma değil. 100 milyar doların üzerinde bir değer mantıklı değildi. Analistlerin bu öngörüsü doğru çıktı ve fiyatlar hızla aşağıya düştü. Çoğu analist Facebook hisselerindeki düşüşün daha da devam edeceğini öngörüyor. Facebook, herhangi bir ürün üreten bir firma değil. Firmanın en büyük katma değerini kullanıcılar oluşturuyor. Kullanıcıların çoğu ise ekonomik anlamda çok büyük anlam ifade etmeyen gençler ve çocuklar. Firma, sadece reklamlardan para kazanıyor ve reklam alanında Google'ın çok ama çok gerisinde. Facebook'a yatırım yapanlar bir bakıma geleceğe ve hayallere yatırım yaptılar. Büyük yatırımcılar ise daha tedbirli davrandı ve bu satın almadan uzak durdu. Beklentilerin gerçekleşmemesindeki en büyük neden buydu.

Peki Facebook'tan kim kazandı? Kuşkusuz en büyük kazanan Facebook'un genç sahibi Mark Zuckerberg oldu. Milyarderler kulübüne giren Zuckerbeg 17.5 milyar dolarlık bir servetin sahibi oldu. Zuckerberg dışında zamanında Facebook hisseleri alan U2 solisti Bono ve Facebook kurucularından Eduarda Severin büyük servetlere sahip oldular. Normal yatırımcı ise bu halka açılmadan deyim yerindeyse havasını aldı.

Blackberry kan kaybediyor

Android ve IOS, Blackberry'nin korkulu rüyası oldu.

IDC'nin yayınladığı rapora göre 2011 yılında yüzde 13.6 pazar payına sahip olan Blackberry, 2012 yılının ilk çeyreğinde yüzde 6.4'e geriledi. Blackberry hızla kan kaybederken rakipleri IOS ve Android ise büyük satış rakamlarına ulaşıyor.

Mobile işletim sistemleri pazarında Google Android yüzde 50.9 ile pazar lideri konumunda. Android'in büyüme hızı inanılmaz bir hızda. İşletim sistemi yüzde 145'ün üzerinde bir yıllık büyüme oranına sahip. 2012'nin sadece ilk çeyreğinde 89.9 Android cihaz satıldı. Android'i yüzde 23 ile Apple IOS takip ediyor. 2012'nin ilk çeyreğinde 35.1 milyon iPhone ve iPad satıldı.

Apple IOS yıllık yüzde 88.7 büyüme oranına sahip. Nokia'nın eski tüfek işletim sistemi Symbian ise, yüzde 6.8 pazar payını elinde tutuyor. Bir zamanların pazar lideri Blackberry, yüzde 6.4 pazar payıyla ancak dördüncü sıraya oturabiliyor. Beşinci sırada ise ilginç bir şekilde Linux bulunuyor. Geçtiğimiz çeyrekte 3.5 milyon adet Linux cep telefonu ve tablet satıldı ve Linux mobil işletim sistemleri pazarında yüzde 2.3 paya sahip. Linux'un pazar payı Windows Mobile ve Windows Phone 7'nin toplamında daha fazla durumda.

Microsoft'un mobil arenadaki pazar payı sadece yüzde 2.2 seviyesinde ve ilk çeyrekte 3.3 milyon Windows mobil cihaz satılmış durumda.

Windows XP kullanmak 5 kat daha masraflı!

Windows XP, 11 yıllık bir işletim sistemi olmasına rağmen hâlâ birçok kurum tarafından kullanılmaya devam ediyor. Microsoft ise Windows XP kullanıcılarını Windows 7'ye taşımak için elinden geleni yapıyor. İlk önce Windows XP'nin güncellemeleri iptal edildi.

Son olarak da firma 2014 yılında Windows XP için güvenlik yamaları çıkarmayı bitireceğini açıkladı. 2014 yılında Windows XP Microsoft için tarih olacak. Kullanıcılar ise hâlâ Windows XP kullanmakta direniyorlar. Bunun en birinci nedeni, işletim sisteminin daha az sistem kaynağı harcıyor olması. Böylece firmalar, sistem parklarını yenilemeden Windows XP kullanmaya devam ediyorlar. Windows 7'ye geçiş donanım güncellemeleri anlamına geliyor. Çoğu şirket de bundan kaçınıyor. Bu trendi fark eden Microsoft, geçtiğimiz hafta yeni bir araştırma yayınladı.

Bu araştırmaya uğraşmaya yüzde 90 göre, Windows XP kullanmak, Windows 7'ye göre 5 kat daha masraflı. Bunun

nedenlerinin en başında ise Windows 7'nin siber saldırılara karşı çok daha korunaklı olması. Yapılan araştırmaya göre Windows 7 kullanıcıları, Windows XP kullanıcılarına göre zararlı yazılımlarla daha az zaman ayırıyorlar. Ayrıca sistem çökmelerinden kaynaklanan zaman kaybı Windows 7'de çok daha az yaşanıyor.

Microsoft bu avantajlara dikkat çekerek kullanıcıları Windows 7 işletim sistemine geçmeye teşvik ediyor. Yalnız firmanın işi hiç de kolay değil. IDC'nin araştırmasına göre toplam Windows kullanıcılarının yüzde 42'sini Windows XP kullanıcıları oluşturuyor.

Bu yüzden 2014 yılında tüm kullanıcıların Windows 7 ve 8 platformlarına geçmesi pek olası gözüküyor.

iTunes'a ciddi rakip: Music Hub

Samsung ve Apple rekabeti hız kesmeden devam ediyor. Bu sefer Samsung, Apple'ın en başarılı ürünü iTunes'a gözünü dikti. Geçtiğimiz hafta Music Hub adlı ürününü duyuran firma, Apple'ın bu alandaki tekeli kırması hedefliyor. Bir iTunes klonu olarak nitelendirilebileceğimiz Music Hub, 19 milyon müzik parçasına ulaşma olanak tanıyor. Ayrıca kullanıcılar tüm müzik arşivlerini buluta yükleyerek istedikleri yerden erişebiliyorlar. Spotify benzeri akışkan müzik servisi de sunan Music Hub'a ayda 15 dolar ödeyerek erişebilirsiniz. iTunes ise aynı servisi sadece senede 24.99 dolara sunuyor.

Music Hub'ın tek büyük dezavantajı sadece Galaxy S III cep telefonları ile çalışıyor olması.

Music Hub ile Samsung, Android platformunun iTunes'u olmayı hedefliyor. Apple'ın başarısının ardında iTunes'un büyük payı bulunuyor. Samsung Music Hub ile aynı başarıyı Android platformunda yakalamak istiyor. Firma donanımsal olarak başarılı ürünleriyle piyasada büyük pay elde etmeyi başardı. Music Hub çözümü ile de içerik alanındaki eksikliği doldurmayı hedefliyor. Şimdi akıllardaki en büyük soru ise Apple'ın büyük bir hamle yaparak iTunes'ı Android platformuna taşıyıp taşımayacağı. Eğer Apple radikal bir karar yaparak iTunes'un Android versiyonunu çıkarırsa tüm dengeler değişebilir.

Tabii Google'un Android Market'te bu uygulamaya izin verip vermeyeceği de ayrı bir soru işareti. Henüz hiç bir şey belli değil ama önümüzdeki dönemde mobil içerik pazarının kızılsağı aşikâr.

Akademisyenlerden hükümete FATİH Projesi raporu: Tabletlerin özellikle evlerde İnternet'e bağlanabilmesi mutlaka sağlanmalı...

Düzenlenen bir çalıştay kapsamında yayımlanan Fatih Projesi raporunda, projeye özgü özel bir yöneticinin MEB'den seçilip atanması istendi. Tablet seçiminde tek seçenek yerine belirlenen temel özellikleri taşıyan birden fazla ürün seçilmesine dikkat çekilen raporda, olabildiğince az filtrelemeye gidilmesi, öğrenci ve velilerin bilinçlendirilmesine ağırlık verilmesi önerildi.

Anadolu, Atılım, Boğaziçi, Bilkent, Hacettepe, ODTÜ, Yıldız, Yüzüncü Yıl üniversiteleri ve Hisar Okulları'ndan bir grup akademisyen, "Fırsatları Arttırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi - FATİH" Projesi hakkında hükümete öneriler içeren bir rapor yayımladı. Düzenlenen bir çalıştay kapsamında yapılan değerlendirmeler sonucu hazırlanan raporda, FATİH Projesi'nin yönetimi konusunda daha yapısal bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu vurgulandı. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) başkanınca yürütülmesine karşın projenin asıl sahibinin Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) olduğu ve uygulamaların büyük ölçüde bakanlık tarafından gerçekleştirildiği anımsatılan raporda "Bu projeye özgü özel bir yönetici, MEB içinden seçilerek atanmalıdır. Bu yöneticinin tek işi, projenin yürütülmesi olmalıdır. Bu yönetici TÜBİTAK Başkanı ile eş başkan, ya da ona yardımcı olabilir" denildi.

Projenin tüm paydaşlara şeffaf ve açık biçimde sunulması için bir iletişim/halkla ilişkiler sistemi kurulması, iletişim kanallarını bir an önce kurması ve profesyonel yardım alınması önerilen raporda, projenin hem iç hem de dış değerlendirme ekipleri tarafından sürekli değerlendirilmesi, yapılan değerlendirmelerin sonuçlarına göre yeni düzenlemeler yapılması istendi.

Özellikle öğretmenler ve sınıf içi uygulamalarla ilgili değerlendirmelerin MEB'den bağımsız birimlerce (üniversitelerin eğitim fakültelerince) gerçekleştirilmesinin projeye ilişkin alınacak geri bildirimlerin (verilerin) sağlıklı olması açısından önemli

olduğuna işaret edilen raporda, şu ifadelerle yer verildi:

"Tabletlerin İnternet'e çıkışı ve özellikle evlerde İnternet'e bağlanabilmesi mutlaka sağlanmalıdır. Bu özellikle dar gelirli aileler için önemlidir. Belli bölgelerde Wimax ve benzeri teknolojiler kullanılarak, Evrensel Hizmet Fonu desteğiyle İnternet'e erişim sağlanmalıdır. 100 Dolarlık bilgisayar, her çocuğa bir dizüstü projelerinde gözlem, bilgisayarı rahatça kullanan öğrenci ve ailenin hayata bakışının olumlu değişimidir. Okullar, dar gelirli bölgelerde, bir kamu İnternet erişim merkezleri (KİEM) gibi hizmet vermelidir. Öğretmen ve öğrencilerin, İnternet'i kullanmaları, içerik üretmeleri, işbirliği yapmaları teşvik edilmelidir. Öğrenci, öğretmen blogları, okul gazeteleri, ders wikileri gibi; ve benzeri konularda yarışmalar gibi."

FATİH Projesi kapsamında donanım ile ilgili yapılan çalışmaların genelde olumlu olduğu, İnternet ağ altyapısı ve okul içi yerel alan ağları ile ilgili çalışmaların iyi bir şekilde yürütüldüğünü belirten akademisyenler, "Donanım bu projenin göreceli en kolay bileşenidir. Maliyeti yüksek ve kamuoyunun dikkati donanıma odaklanmıştır. Asıl sorun öğretmenin kazanılması, doğru içeriğin hazırlanması ve doğru senaryo ile sunulmasıdır. Bu teknolojiler öğretmen ve öğrenciye yardım için vardır. Bu noktalara yeterli özen gösterilmezse, okullarımızın elektronik çöplükler haline gelmesi riski vardır" uyarısında bulundu.

Raporda, tabletlerin öğrenciler için sadece bir ders materyali olmaktan çıkıp hayatlarının

bir parçası haline gelebileceği, akıllı tahta ile başlayan projede interaktif tahtaya doğru yaşanan dönüşümün sürecinin oldukça başarılı olduğu, sürecin bu noktada bitirilmemesi, gelişen teknolojiler, öğretmen ve öğrencilerden gelecek geri bildirimler ile süreklilik göstermesi gerektiği bildirildi. İnteraktif tahta ile ilgili sıkıntılara da değinilen raporda, tabletlerin seçiminde tek seçenek yerine, pilot uygulamalar sonucu belirlenen temel özellikleri taşıyan, birden fazla ürün seçilebilmesi önerildi. "Bu süreçte mümkün olabildiği ölçüde yerli üretim yapılmasının teşvik edilmesi ve bu amaçla yerli firmaların desteklenmesi yararlı olacaktır.

Öte yandan tabletlerin üzerinde bulunan donanımsal ve yazılımsal kısıtlamalar, cihazın yalnızca bir tüketim cihazı olmasına yol açmaktadır. Cihaz üzerinde herhangi bir üretim, bilgiye erişim ve etkileşimin bu kısıtlama nedeniyle istenilen düzeyde olması önlenmiş olmaktadır. Bu nedenle tabletlerin İnternet kullanımına, yeni programların kurulumuna, USB gibi veri girişi çıkışı sağlayacak kanalların kullanımına açık olması gerekmektedir" denilen raporda, tabletlerin öğrenciler için sadece bir ders materyali olmaktan çıkıp hayatlarının bir parçası haline gelebileceği, bunun için tabletin İnternet'e çıkması, gelişimi sağlayacak program ve içerik yükleyebilmesinin önemine dikkat çekildi. Akademisyenler tabletler için somut önerilerini ise şöyle sıraladı:

 Tabletler ve onların etkin kullanımı, bu projenin temel amacı olan fırsat eşitliğinin sağlanması anlamında oldukça önemsenmektedir fakat kullanım kısıtlılıkları bu cihazların kişisel bir cihaz olmasına istenilen yerde, istenilen şekilde, istenildiği gibi bilgiye ulaşılmasına olanak sağlamamaktadır. Bir mobil cihazın bütün esnekliğini ve anlamını kaybetmesine neden olmaktadır. Çünkü öğrenme sadece okul çatısı

altında gerçekleştirilen bir olay değildir. Serviste, parklarda, bahçelerde, evlerinde bu cihazları gerçekten kullanan öğrenciler görmek istiyorsak daha az sınırlayıcı olmalıyız. Bu haliyle öğrenciler cihazları zaten çözmüşler hatta sıkılmaya başlamışlar gibi görünüyör.

Tabletler tanıtılırken z-kitaplar üzerinde fazlaca durulması amacın yine gözden kaçmasına neden olmaktadır. Bu sağlanan donanımların ve z-kitapların yalnızca bir araç oldukları gerçeği vurgulanmalıdır. Amacımız derste z-kitapları kullanmak değil bunların sağladığı zengin öğrenme ortamından faydalanmaktır.

BT öğretmenlerine bu cihazların etkin kullanımı anlamında büyük görevler düşmektedir. Bu kapsamda öğretim teknolojileri konusunda uzman olan bu öğretmenlerin sorumlulukları artırılmalı ve daha net bir görev tanımı ile okullarda daha etkin çalışmalarına olanak sağlanmalı.

Bu noktada Anadolu'da hâlâ daha ciddi bir öğretmen ve öğrenci kitlesinin sınırlı bilgisayar okuryazarlığı kabiliyetlerine sahip olduğu gerçeği göz ardı edilmemelidir. BT anlamında bu öğretmenlerimize ciddi görevler düşmektedir.

Tabletlerin etkin kullanılabilmesi anlamında bir diğer önemli yaklaşım da bu cihazların kullanım yöntemleridir. Artık bilgisayardan öğrenme (learning from computer) kavramı yerine bilgisayar ile öğrenme (learnin with computer) kavramı ön plana çıkmaktadır. Etkinlik tabanlı eğitim sistemimizde bu cihazların z-kitaplar aracılığı ile sadece içeriğin sunumunda kullanımı yerine, etkinliklerde bu cihazların kullanımını da teşvik eden zenginleştirilmiş öğrenme ortamları sağlanmalıdır. Z-kitaplar ile sağlanan zenginleştirilmiş içerikler öğrencilerin tabletleri kullanarak gerçekleştirebileceği etkinlikler ile bilgiye kendi ulaşmasını, oluşturmasını sağlamalı. Kendinden bir şeyler katabileceği simülasyonlar, oyunlar, ders içi dışı aktiviteler z-kitaplarda yer almalı ya da z-kitaplar bunlar vb. yöntemler ile desteklenmelidir."

Yazılımlarda yerli ürün ve üreticiler teşvik edilsin

Sınıf yönetim sistemi ve etkileşimli tahta işletim sistemi gibi yazılımlarda yerli ürün ve üreticilerin (pozitif ayrımcılık) teşvik edilmesini öneren akademisyenler, etkileşimli tahtada kullanılacak işletim sistemi konusunda yapılan çalışmaları yeterli bulmadı. Farklı işletim sistemlerinde donanım ve eğitsel yazılımların sağlıklı çalışabilmesi için gerekli önlemler alınmasına dikkat çeken akademisyenler, etkileşimli tahtanın tüm işletim sistemlerinde aynı özellikleri desteklemesinin hedeflenmesi gerektiğinin altını çizdi.

Pardus'un gelişmesi, kamuoyunda bilinmesi için Fatih Projesi'nin önemli bir fırsat oluşturduğu vurgulanırken tabletlerde kullanılan işletim sistemine paralel bir işletim sisteminin etkileşimli tahtada da kullanılması seçeneğinin incelenmesi istendi. İçerik seçiminin öğretmene bırakılmasını öneren akademisyenler, içerik üretiminde eğitim fakülteleri ile işbirliği yapılabileceği, bu süreçte onlardan danışmanlık desteği alınabileceğini belirtti.

MEB, TÜBİTAK ve DPT tarafından eğitimde Ar-Ge ve içerik geliştirme çalışmaları için bir destek yapısı kurulması istenirken bu desteklerin, hem içerik geliştirme açısından hem de ihtiyaç analizi, değerlendirme ve kuramsal boyuttaki çalışmaları kapsamaması gerektiğine işaret edildi.

Öğretmenin kazanılması/ projeyi benimsemesi için önlemler

Raporda konuya ilişkin şu değerlendirmede bulunuldu:

"Bu projenin başarıya ulaşmasında en kritik ve önemli unsur öğretmendir. Ders materyali geliştiren öğretmene her an ulaşabileceği pedagojik ve teknik destek verilmeli, bu pedagojik ve teknik destek sürecinde, bizzat sistemde yer alan Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinde (BÖTE mezunlarından) yararlanılabilir.

Ancak son bir kaç yılda çok sınırlı sayıda BT öğretmeni ataması yapılmıştır. Okullardaki Bilişim Teknolojileri dersi aşamalı bir şekilde kaldırıldığı için bu dersi verecek öğretmenlerin atamaları da yapılmamaktadır. Bu nedenle öncelikle Bilişim Teknolojileri dersi yeniden bir zorunlu kredili ders olarak programlara konmalıdır. Bu dersin öğretim programı günün koşullarına göre yeniden tasarlanmalıdır. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin görev tanımları yeniden yapılmalı ve şu anda atamaları neredeyse hiç yapılmayan BT öğretmenlerinin atamaları yapılmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığının eğitim fakültelerine yapacağı ifade edilen etkileşimli tahta sağlanması olumlu bulunmuştur. (Tablet de öneriyoruz!). Bu durum, eğitim fakülteleri öğretim programlarına ve uygulamalarına yansıtılmalıdır. Öğretim ortamının sadece etkileşimli tahta ve tablete bağımlı kalmayıp öğrenme hedeflerini gerçekleştirmeye en uygun çeşitli araç gereçlerin de amaçlara uyumlu bir biçimde kullanılmalıdır. MEB ve YÖK işbirliği yaparak eğitim fakültelerinin, Fatih projesinde öğretmenlerden beklenen yeterlikleri kazandırmalarına yardımcı olacak donanımın sağlanmasını sağlamalıdır. Ayrıca, bu yeterlikler doğrultusunda müfredatlar da güncellenmelidir.

Üniversitelerde kendi müfredatını yapamayan tek fakülte Eğitim fakülteleridir bu da bu kurumların elini kolunu bağlamaktadır. Hizmet içi eğitimde uzaktan eğitimden yararlanılmalıdır. Öğretmenlerin uzaktan eğitim yoluyla mesleki gelişimlerinin sağlanması için uygun bir sistem kurulmalıdır. Bu sistem için gerekirse profesyonel yardım alınabilir. Kurulacak sistemin en önemli özelliği geliştirilebilir bir sistem olması gerektiğidir.

Bilişim eğitimi, e-atıklar ve güvenli internet kullanımı

Yalnızca bu projenin başarıya ulaşması için değil, bilgi toplumu hedeflerine ulaşılması için öğrencilere sunulan bilişim eğitiminin süresi ve kapsamı artırılarak zorunlu hale getirilmeli. Bilişim herkesin kullanacağı bir araç olmanın yanında, geleceği şekillendireceği için bu konuda uzman kadrolar yetiştirmek hayati önemdedir.

Temel öğretim programı bilgi okuryazarlığı, teknoloji kullanımı ve üretiminde etik değerler, estetik, mahremiyet, bilgi güvenliği, siber suçlar gibi konuları içermelidir. Orta öğretim düzeyinde ise bilgisayar bilimleri temel kavramları (programlama, bilgi sistemleri, veri tabanları, ağ ve bilgi güvenliği, vs.) kazandırılmalıdır.

e-Atık konusuna dikkat edilmeli ve planlar yapılmalıdır. Okullarda önemli sayıda etkileşimli tahta bulunmaktadır. Proje kapsamındaki etkileşimli tahtalar kuruldukça mevcut tahtaların daha geç kurulacak olan okullara gönderilmesi konusunda bir sistem kurulmalıdır. Gerekirse yeni ihalelerde yeni ürünü sağlayacak firmanın, eskileri MEB'nin göstereceği okullara kurması da istenebilir. Benzer biçimde tabletlerden çıkacak pillerin geri dönüşümü gibi konularda planlar yapılmalıdır.

Olabildiğince az filtrelemeye gidilmeli, öğrencilerin ve velilerin bilinçlendirilmesine daha fazla ağırlık verilmelidir. Öğrenciler tabletlerini her yerde özgürce kullanabilmelidir.”

Ne olacak bu Pardus'un hali?

Okuduğunuz bu satırların yer aldığı derginin adı "Bilişim" olunca, eminim kimse, "Nedir bu Pardus?" demeyecektir. İyi ya da kötü, Pardus hakkında bir fikriniz olmalı.

Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) teşvikiyle TÜBİTAK'a verilen "milli bir işletim sistemi mevcuda getirme" görevinin yerine getirilmesinden doğan bir meyve diyebiliriz kendisi için. Açık kaynak kodlu, dolayısıyla Linux işletim sistemini temel alan Pardus (nam-ı diğer Anadolu Kaplanı), 2003 yılından bu yana, o dönem adı Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (UEKAE), şimdiki adı Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (BİLGEM) olan kurum tarafından geliştiriliyor. 2003'te başlayan ve çeşitli sürümlerle kamuoyunda ses getiren, büyük ilgi gören Pardus projesinde, 2011'de bir görev değişikliği yaşandı. Projenin başından bu yana yönetici olan Erkan Tekman bu görevden ayrıldı ve kafa karışıklığı işte bu noktada başladı. Tekman'ın kişisel blogunda yazdığı ve projeyi "Devrim" otomobillerinin akıbetiyle özdeşleştirdiği "Benzin bitti Paşam" yazısıyla, "Devlet Pardus'ta kepenkleri indirdi" mesajı verilmeye çalışıldı. Sonrasında da yazılım geliştirici ekipten kopmalar başladı. Pardus'ta önemli görevler alanların "Ben Ubuntu'ya geçtim, siz de Ubuntu kullanın" mealinde yazılarını gördük

üzülerek. Anlaşılan, "bizden sonrası tufan" anlayışı içselleştirmekte zorluk çekilmemişti. Bu kafa karışıklığı ve belirsizlik ortamı sürerken, ne yazık ki, TÜBİTAK doğru dürüst bilgilendirme yapmadı. "Hayır, Pardus devam edecek" demedi, diyemedi. Sanırım, görev değişikliği sonrasında o cephede de neyin nasıl yapılacağı tam olarak netleşmemiştir. Ortalık toz duman olunca, TÜBİTAK bir çalıştay düzenlemeye ve "Pardus'ta bundan sonra nasıl bir haritası uygulayalım?" diye açık kaynak yazılım camiasına danışmaya karar verdi. Mart ayında Gebze'de yapılan çalıştay sonrası yayınlanan sonuç metninde, Pardus projesinin gelişiminin gerek bireysel gerek kurumsal sürüm olarak TÜBİTAK öncülüğünde, topluluğun katılımıyla sürdürüleceği açıklandı. Buna göre, Pardus'la ilgili kararlar bundan sonra oluşturulacak Pardus Danışma Kurulu tarafından alınacaktı. Bu ay (muhtemelen 2 Haziran'da) Pardus'un geleceğine Danışma Kurulu tarafından yön verilmesi resmileştirilmiş olacak. Bu tarih beklenedursun, şu anda kullanımda olan Pardus sürümünün 2011 tarihini taşıyor olması ve işletim sistemi çevresinde belirsizlik ortamının hâlâ sürüyor olması, Pardus Kullanıcıları Derneği'ni harekete geçirdi. Derneğin başkanı Av. Nihad Karslı'dan aldığım bilgiye göre, kullanıcı topluluğu Pardus Anka adlı bir sürüm geliştirmiş ve bu sürüm yakında

kullanıma sunulacak. TÜBİTAK dışında geliştirilen Pardus Anka'yla ilgili, halen Pardus projesinden sorumlu olan Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi'nin (BİLGEM) Müdürü Ahmet Kaplan ile görüştüm. Kaplan, kullanıcı topluluğu tarafından böyle bir sürümün geliştirilmesinin doğal bir süreç olduğunu ve kendileri açısından da memnuniyet verici olduğunu söyledi. Yine de Pardus Anka ile ilgili son kararın Pardus Danışma Kurulu tarafından alınacağını söylemeden edemedi. Yine Kaplan'dan edindiğim bilgileri aktararak devam edeyim; Pardus projesi, öyle sanıldığı gibi sonlandırılmış değil. Sadece yönetim değişikliği ve yeniden yapılanma sürecinin bir durağanlığı var. Halen Vestel ile birlikte FATİH projesi kapsamında okullara dağıtılacak akıllı tahtalarda Pardus kullanılması için testler yapılmış ve büyük oranda başarı sağlanmış.

Melih Bayram DEDE
mbd@melihbayramdede.com

Kaplan'dan bu yılın sonuna kadar uzun dönem destekli kurumsal bir sürüm çıkarma hedefleri olduğunu da öğreniyorum. Sadece bununla da kalmayacak, sunucu, akıllı sistem ve mobil sürümler ilerleyen dönemlerde geliştirilecek. Pardus kullanıcı topluluğu ve etkin bir eko sistem oluşturulması için de planları var TÜBİTAK'ın. Üniversitelerde etkinlikler, çalışma grupları, eğitim çalışmaları, seminerler yapılması planlanıyor. Her ne kadar, "Pardus öldü, bitti" denilse de, Ahmet Kaplan'ın şu sözleri gelecek için bize umut veriyor: "Biz hiçbir şekilde moral ve motivasyonumuzu yitirmedik. Pardus her zamankinden daha hızlı koşacak, birincil hedefimiz bu. Tüm yapılanma süreçlerinde olduğu gibi biraz sessizlik oluştu. Bu daha güçlü bir başlangıcın zaman kazanımıydı." Bitirirken bir not daha ilave edeyim: Pardus'un daha önceki yönetimi, Pardus'u TÜBİTAK'ın daha doğrusu Türk halkının özgürce kullanabileceği bir ürün olarak görmek yerine, kendi malları gibi görmek gibi bir yaklaşımı benimsemişti. Bir kullanıcının, bilgisayarına Pardus logosu yapıştırmak için bile TÜBİTAK'tan izin alması gerektiği gibi uç fikirler havada uçuşuyor; Pardus Kullanıcıları Derneği, Pardus kelimesini TÜBİTAK'tan izinsiz olarak adında kullandığı gerekçesiyle dava ediliyor; derneğin kurucuları, Pardus sevdasının bedelini adliye koridorlarını arşınlayarak ödüyorlardı. Umarım, bundan sonra bu hatalar tekrarlanmaz ve Pardus, herkesin özgürce kullanabileceği bir yazılım olarak daha geniş kitlelere ulaşır.

BTK Başkanı Acarer: Genişbant erişim altyapısının güçlendirilmesi gerekiyor

Evlere kadar fiber kablo döşenmesi ve mevcut altyapının tam kapasite kullanılmasının sektör açısından önem taşıdığını belirten BTK Başkanı Acarer, bunun için fiber kablo altyapısının geliştirilmesinin ve baz istasyonları kapasitelerinin artırılmasının çok önemli olduğunu bildirdi.

Fatma Ağaç

TBD Bilişim Dergisi olarak Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer ile kurumun çalışmaları, Türkiye'deki bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün durumu ile gündemdeki konulara ilişkin bir söyleşi gerçekleştirdik. Evlere kadar fiber kablo döşenmesi ve var olan fiber altyapının tam kapasite olarak kullanılmasının tüm sektör açısından önem taşıdığına dikkat çeken BTK Başkanı Acarer, "Genişbant erişim oranlarında meydana gelen artışlar, doğrudan ülkelerin genel ekonomik büyümelerine artış olarak yansıyor. Dolayısıyla, yalnızca bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün büyümesi için değil, ülke kalkınması için de genişbant erişim altyapısının güçlendirilmesi gerekiyor" dedi.

Geçtiğimiz yıl, bir önceki yıla göre veri trafiğinin yüzde 15 arttığına işaret eden Acarer, veri trafiğinin artmaya devam etmesi halinde talebin altyapı yatırımlarının önüne geçebileceği bunun da sıkıntı yaratacağı uyarısında bulundu.

"Güvenli İnternet Hizmeti alma hakkı bir tüketici hakkıdır ve biz bunu düzenledik. Hizmeti kaç kişinin aldığını takip etmiyoruz" diyen Acarer, hizmetin içeriklerine ilişkin kriterleri belirleme komisyonunun çalışmalarına katıldıklarını anlattı.

İnternet'in güvenli kullanımının yalnızca kamu otoritesinin sağlayacağı bir konu olmadığına işaret eden Acarer, konunun sivil toplum kuruluşları (STK), İnternet yer ve içerik sağlayıcı ile kullanıcılarının da talep edeceği, katkı sağlayacağı, özdenetim yapacağı ve gerekli işbirliklerine girebileceklerini bir nitelik taşıdığının üzerinde durdu. Bu nedenle yakın işbirliği, bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarına önem verdiklerini belirten Acarer, Numara Taşınabilirliği Sistemi hakkında da bilgi verip, bir Türk firmasının yazılımıyla kurulan sistemin son derece iyi çalıştığını, bölge ülkelerinde de ilgi gördüğünü kaydetti.

Bilgi teknolojileri ve iletişim sektörünün Türkiye'nin genel ekonomik büyüme hızından daha fazla geliştiği ve çok iyi bir noktaya geldiğini vurgulayan Acarer, gelişim trendinin devam etmesi halinde pek çok konuda Avrupa'da birinci konuma gelineceğini söyledi.

-Numara taşıma uygulamasında beklenen hedefe ulaşıldı mı? Uygulama sorunsuz bir şekilde devam ediyor mu? Ya da yaşanan sorunlar neler?

-Numara Taşınabilirliği sistemi bir Türk firmasının yazılımı ile kuruldu. Son derece iyi çalışan bir sistem oldu. Bu, övünç verici bir durum. Hatta bildiğim kadarı ile bu yazılım bölge ülkelerinde de ilgi gördü. Türkiye’de Numara Taşıma uygulaması dünyada bir örnek olay teşkil edecek şekilde gerçekleşiyor. Mobil abone sayısı 66 milyon, bunun 43 milyonu numara taşıma uygulamasından yararlandı. Bu hiçbir ülkede olmayan bir durum. Bunda, GSM işletmecilerimizin cazip fiyat uygulamaları, kampanyaları etkili oldu ancak numara taşıma sisteminin bu kadar büyük sayıda işlemi sorunsuz gerçekleştirmesi de önemli faktör. Yalnızca cazip tarife uygulamaları değil, hizmet kalitesinde iyileştirmeler de bu konuda etkili. Numara taşıma uygulaması başladığı gibi azalmayan bir ilgi ile devam ediyor. Uygulama ilk başladığında, bir süre sınırı yoktu. Bunun bazı sakıncaları görüldü ve üç ay gibi bir süre sınırı konuldu. Numara taşıma uygulaması sorunsuz bir şekilde devam ediyor. Sabit numara taşıma daha geç başladı. Henüz mobil numara taşımada olduğu gibi bir oran söz konusu değil. Ancak gittikçe daha fazla ilgi görmeye başladı.

-Güvenli İnternet Hizmetine ilişkin düzenleme yapıldı, uygulamaya geçildi. Hizmetin takibi notasında BTK neler yapıyor? Uygulama ne kadar rağbet gördü?

-Güvenli İnternet Hizmeti Uygulaması üç aylık
-Güvenli İnternet Hizmeti Uygulaması üç aylık bir test sürecinin arkasından geçen yıl 22 Kasım’da başladı. Uygulamanın başlamasının üzerinden geçen yedi aya yakın sürede 1 milyon 200 bine yaklaşan abone bu hizmeti işletmecilerden talep etti. Bu rakamı, 2003 yılından bu yana ücretli bir şekilde abonelerin

kendilerinin kurduğu ve güncellemesini takip ettiği filtre programlar ile kıyasladığımızda arada çok önemli fark olduğunu görebiliyoruz. Çünkü bu programlar 2003’ten bu yana ancak 23 bin kadar satılmıştı. Güvenli İnternet Hizmeti’nde yer alan çocuk ve aile profilinden hangisine ihtiyaç duyuyorsa abone bunu İnternet servis sağlayıcısına bildiriyor ve çok basit bir işlemten sonra güvenli İnternet hizmeti almaya başlamış oluyor. Güvenli İnternet hizmeti almaya başlayan abone, profiller arasında geçiş yapabiliyor ya da tamamen kullanmaktan vazgeçebiliyor. Bunu da İnternet servis sağlayıcılar ücretsiz olarak sağlamak zorundalar. Çünkü Güvenli İnternet Hizmeti alma hakkı bir tüketici hakkıdır ve biz bunu düzenledik. Güvenli İnternet Hizmeti’ni kaç kişi almış biz bunu takip etmiyoruz. Güvenli İnternet Hizmeti için içeriklere ilişkin kriterleri belirleme komisyonunun çalışmalarına biz de katılıyoruz. Bu komisyonun çalışmaları tamamen şeffaf ve katılımcı bir anlayışla yürütülüyor. Çünkü, İnternet’in güvenli kullanımı yalnızca kamu otoritesinin düzenlemesinin sağlayacağı bir konu değil, sivil toplum kuruluşlarının, İnternet yer ve içerik sağlayıcıların ve kullanıcıların da talep edeceği, katkı sağlayacağı, özdenetim yapacağı ve gerekli yerlerle işbirliği içinde olacağı bir konudur. Bu nedenle biz de bu yakın işbirliğine, bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarına önem veriyoruz. Şu anda bu hizmetin uygulaması başarılı bir şekilde devam ediyor. Tüm gelişmiş ülkeler İnternet’in yaşamsal öneme sahip olduğunun farkında ve İnternet’in güvenli bir şekilde kullanılmasının ve bilgi güvenliğinin sağlanmasının da bir o kadar yaşamsal öneme sahip olduğunun bilincinde olarak gerekli çalışmaları yapıyorlar.

-BTK genel anlamda artık düzenleme fonksiyonundan denetim fonksiyonu aşamasına mı geçti? Denetimler nasıl sürdürülüyor. Yeni düzenlemeler yapılacak mı?

-Düzenleme çalışmaları kuruluş yıllarında olduğu kadar yoğunlukta devam etmiyor. Geçtiğimiz iki yıl içinde düzenleme çalışmaları yoğun olarak yapıldı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun gerektirdiği değişiklikler ikincil mevzuatta yeni düzenlemeler gerektiriyordu. Düzenleme çalışmaları hiç bitmez tabii ancak denetleme çalışmalarımız da eskisinden daha yoğun şekilde sürüyor. Tüketici Hakları Yönetmeliği, Hizmet Kalitesi Yönetmeliği, Elektronik İmza Yönetmeliği, teknik düzenleme ve standardizasyon çalışmaları ile baz istasyonları hakkındaki düzenlemelerimize ilişkin denetlemeler resen ya da şikâyetler üzerine gerçekleştiriliyor. Bilgi teknolojileri ve iletişim sektörü çok dinamik bir sektör. Her zaman yeni pazarlar açılması, yeni uygulamalar yapılması söz konusu olabiliyor. Bu nedenle düzenlemeler her zaman yapılmak durumunda. Düzenlemesi yapılan alanlar da bu düzenlemelere uygunluk açısından denetimlere tabi tutuluyor.

-Her eve fiber erişim konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz?

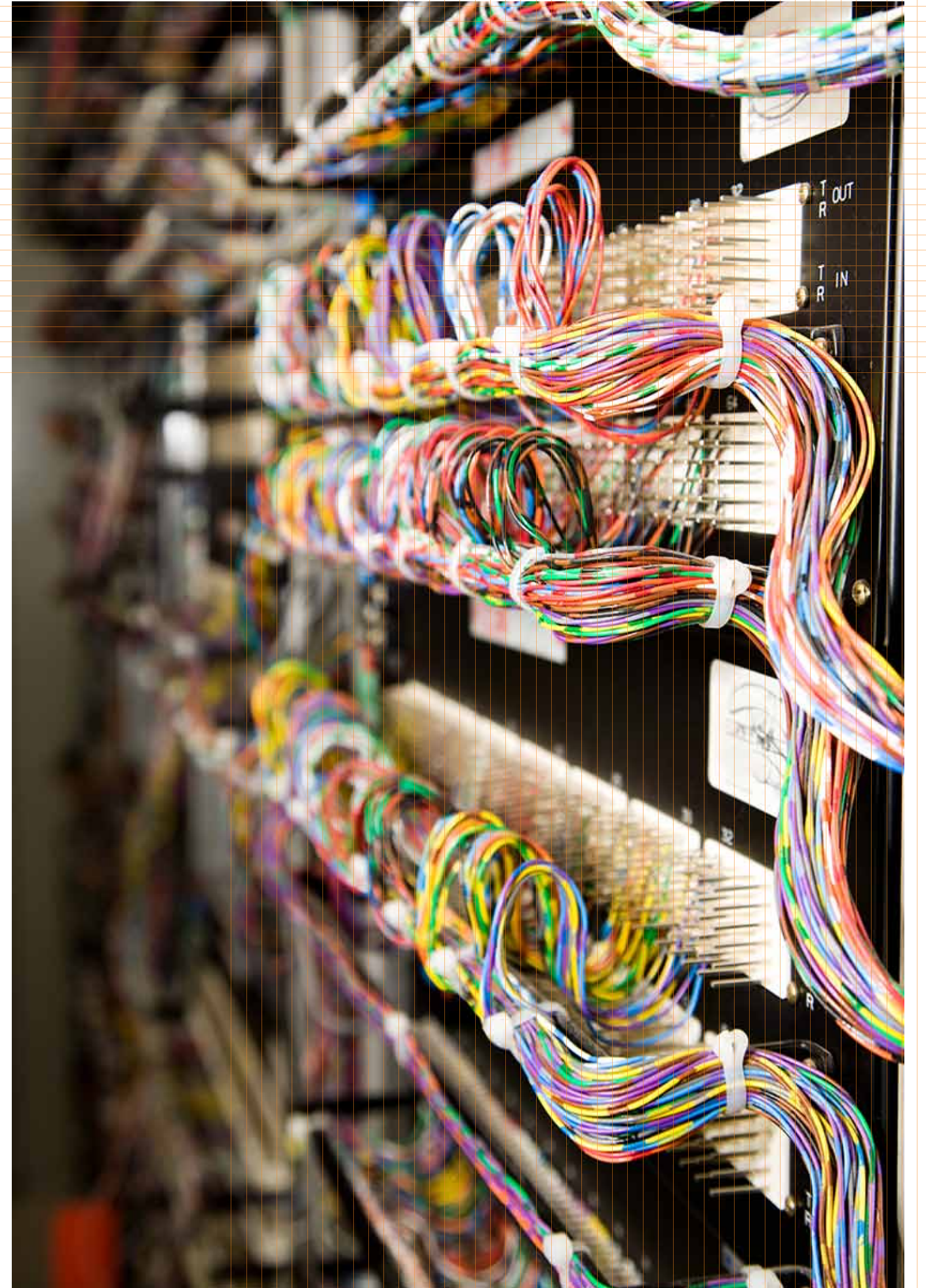
-Evlere kadar fiber kablo döşenmesi ve var olan fiber altyapısının tam kapasite olarak kullanılması tüm sektör açısından önem taşıyor. Genişbant erişim penetrasyon oranlarında meydana gelen artışlar, doğrudan ülkelerin genel ekonomik büyümelerine artış olarak yansıyor. Dolayısıyla, yalnızca bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün büyümesi için değil, ülke kalkınması için de genişbant erişim altyapısının güçlendirilmesi gerekiyor. Geçtiğimiz yıl içinde bir önceki yıla göre veri trafiği yüzde 15 arttı. Bu şekilde giderse talep altyapı yatırımlarının önüne geçebilir ve bu da veri haberleşmesinde sıkıntı yaratır. Bu nedenle fiber kablo altyapısının geliştirilmesi ve baz istasyonları kapasitelerinin artırılması çok önem taşıyor. Doğrudan altyapının geliştirilmesinden kaynaklanmayan yan maliyetlerin yüksekliği işletmeciler için dezavantaj yaratıyor. Bu hususta ilgili

tarafların duyarlı olması gerekir. Bu konuyu sayın Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanımız da çok yakından takip ediyor.

-Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) Uygulaması için BTK neler yapıyor? Uygulamaya ilişkin çalışmalar ne aşamada?

-Elektronik ortamda bilgi veya belge paylaşımında yaygın olarak kullanılan elektronik posta (e-posta), iş ve işlemlerin kesintisiz devam etmesine olanak sağladığı için önemli bir araç. Ancak gönderilen, alınan, elektronik olarak arşivlenen veya basılı olarak saklanan bir e-posta, mevcut düzenlemeler karşısında hukuki geçerliliğe sahip değil. Bu tür iletilerin içeriğinin değiştirilebilmesi, iletinin gönderici olarak görünen kişi tarafından gönderilmemiş olabilmesi, iletinin gönderilmiş veya alınmış olduğunun kanıtlanamaması mevcut sistemin bilinen problemleri arasında yer alıyor. Bu nedenle Avrupa Birliği (AB) üyesi bazı ülkelerin öncülüğünde, e-postaların kaynak doğrulaması ve teslim edildiğine dair delili sağlayan bir sistem olarak Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) ve uygulamaları geliştirildi. Güvenli e-posta hizmetlerinin birlikte çalışabilirliğinin sağlanması açısından, teknik formatların, KEP'in işletilme prosedürlerinin ve elektronik imzanın KEP'de uygulanma şeklinin belirlenebilmesi için Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü (European Telecommunications Standards Institute -ETSI) tarafından Kasım 2008'de ETSI TS 102 640 standardı yayımlandı. 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) 1525'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hüküm ile KEP sistemine ilişkin ikincil düzenlemeleri yapma görevi BTK'ya verildi.

Kayıtlı Elektronik Posta Rehberi ve Kayıtlı Elektronik Posta Hesabı Adreslerine İlişkin Tebliğ, Resmi Gazete'nin 16 Mayıs 2012 tarihli sayısında yayımlanarak, yürürlüğe girdi. Buna

göre, kayıtlı e-posta hesabı adreslerinin yapısı, kayıtlı e-posta rehberinin oluşturulması, güncellenmesi, işletilmesi ve kullanılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan tebliğ, kayıtlı e-posta sistemini kuran ve işleten kayıtlı e-posta hizmet sağlayıcıları ile bu sistemden hizmet alan tarafları kapsayacak.

KEP, e-posta haberleşmesinin içeriği ve bileşenleri itibarıyla ileri mesajlaşma teknikleri, açık anahtar altyapısı ve kriptolojinin yoğun olarak kullanıldığı, KEP hizmet sağlayıcıları vasıtasıyla özel bir sistem üzerinden yapıldığı, kişi ve kurumların bilgi ve iletişim teknolojilerine olan güvenini artırmak için gerekli altyapının kurulmasını amaçlayan bir teknoloji. Bu altyapı üzerinden, güvenli e-posta haberleşmesinin hukuksal geçerliliğe sahip olarak yapılması ve güvenli olarak elektronik belgelerin saklanabilmesi sağlanabiliyor.

Sosyal ve iş hayatında elektronik ortama bağımlılığın hızla artıyor ve kâğıt ortamda yapılan birçok işlemin artık elektronik ortamda yapılabiliyor olması, ülkemizde de elektronik ortamdaki işlemlerin güvenli ve hukuki değere sahip bir şekilde yapılabilmesini zorunlu kılıyor. Bu kapsamdaki hizmetlerden biri olan KEP'in gerekli mevzuat altyapısının oluşturularak verilebilmesinin ülkemizin bilgi toplumuna dönüşüm yolundaki ivmesini arttıracak.

-IPv6 Platformu'na geçiş için ne gibi çalışmalar yapılıyor?

-15 Temmuz 2009 tarihli ve 27 sayılı "E-Dönüşüm İcra Kurulu" kararı ile BTK, "IPv6 konusunda tüm paydaşlarla işbirliği içerisinde, ülkemizde IPv6'ya geçişe ilişkin farkındalık oluşturulması, yol haritasının hazırlanması, ihtiyaç duyulan tedbir ve politika önerilerinin geliştirilmesi çalışmalarını yürütmek üzere" görevlendirildi.

IPv4 adresleri, İnternet Tahsisli Sayılar ve İsimler Kurumu'nun (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers- ICANN) yaptığı açıklamaya göre tükenmiş durumda. Böylece, IPv6'ya geçiş bir seçenek değil bir zorunluluk haline geldi. BTK, IPv6'ya geçiş ile ilgili ar-ge destekli bir proje gerçekleştirdi. TÜBİTAK Ulakbim, Gazi Üniversitesi ve Çanakkale 18 Mart Üniversitesi ile birlikte yürüttüğü bu proje, 14 Şubat 2011 de başarılı bir şekilde sonuçlandırıldı. Bu projenin en önemli çıktılarından biri, IPv6'ya geçiş planlayan tüm kurumların, IPv6'ya hangi yöntemle ve ne kadarlık bir maliyetle geçebileceği yönünde bilgi veren bir "Karar Destek Sistemi" olmasıdır. Kamu kurum ve kuruluşlarının IPv6'ya geçişteki "yol haritası" hazırlandı ve 8 Aralık 2010 tarih ve 2010/25 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile bu yol haritası yayımlandı. Bu yol haritası ile IPv6'ya geçiş 3 aşamaya ayrıldı, 31 Ağustos 2013 itibarıyla da geçişin tamamlanması hedeflendi.

-2011 yılında BTK neler yaptı? 2012'de neler yapılması planlanıyor?

-Türkiye, 2011 yılında bilişim sektöründe çok iyi bir noktaya geldi. 2011 yılındaki gelişim trendi devam ederse biz 2012'de pek konuda da Avrupa'da birinci konuma geliriz. 2012'de kartlı mobil ödeme sistemi konusu, gündemi daha fazla meşgul edecek. Çağrı merkezleri sektörünün yüzde 25 oranında büyüyeceğini tahmin ediyorum. Bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründe bölgesel eğitimler ve bölgesel işbirliği adımları da 2011 yılında olduğu gibi devam edecek.

TBD: Bilişim sektörüne yönelik her çalışmada desteğe hazırız

Güvenli İnternet'in uluslar arası bir sorun olduğuna dikkat çeken TBD Başkanı Menteş, bilişim suçlarıyla mücadele için tüm dünyayla birlikte edilmesi ve uluslar arası işbirliklerine gidilmesi gerektiğinin altını çizdi. Bilişim sektörünün pek çok bakanlık ve kurum tarafından sevk ve idare edilmeye çalışıldığına işaret eden Menteş, bu işten tek sorumlu bir bakanlık, bir müsteşarlık bir teşkilat olmasını istediklerini vurguladı.

Aslıhan Bozkurt

TBMM Bilgi Toplumu Olma Yolunda Bilişim Sektöründeki Gelişmeler ile İnternet Kullanımının Başta Çocuklar, Gençler ve Aile Yapısı Üzerinde Olmak Üzere Sosyal Etkilerinin Araştırılması amacıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonu'nun 3 Mayıs 2012 tarihli toplantısına Türkiye Bilişim Derneği (TBD) katıldı. AK Parti Adana Milletvekili Necdet Ünüvar'ın başkanlığında gerçekleştirilen toplantıda, TBD Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Turhan Menteş, komisyonun çalışmalarına da yön verecek "Türkiye'de ve dünyada bilişim politikaları" konulu bir sunum yaptı. Menteş, sunumunun ardından Komisyon Başkan ve üyelerinin çeşitli sorularını yanıtladı. Meclis Araştırma Komisyonu Başkanı Ünüvar, komisyon olarak bilişimin sağladığı fırsatların artırılması, risklerin azaltılmasını hedeflediklerini belirtti. TBD Başkanı Prof. Dr. Menteş, sunumunda öncelikle derneği tanıttı, bilişim ve Türkiye, bilişimsizlik maliyeti ve güncel sorunlar konusunda değerlendirmelerde bulundu. Dünyada sadece iki ülkenin (Fransa ve Türkiye) "Computer" kelimesine kendi dilinde karşılık bulduğunu söyleyen Menteş, "Bilgisayar" adının, 1968'de TBD Kurucusu ve Onursal Başkanı Prof. Dr. Aydın Köksal tarafından verildiği ve bunun saygıyı da içeren bir tanımlama olduğunu anlattı. Aynı yıl Köksal'ın "Bilişim teknikbilimini ulusal bir kalkınma aracı olarak kullanacağız" dediğini anımsatan Menteş, TBD'nin Avrupa Profesyonel Bilişim

Dernekleri Konseyi'nin (Council of European Professional Informatics Societies-CEPIS) üyesi olarak AB'nin üyesi olan tek dernek olduğunu belirtti. Birleşmiş Milletler'in (BM) verilerine göre dünya nüfusunun 7 milyara ulaştığını anımsatan Menteş, 212 ülke içinde 74 milyonluk nüfusuyla 17. sırada yer alan Türkiye'nin sahip olduğu 17 milyon ilk ve ortaöğretim öğrenci sayısının 155 ülkenin nüfusundan fazla olduğunu söyledi.

Bilişim okur-yazarlığı seferberliği başlatılmalı

Bilgi teknolojileri pazarının 33 milyar dolar, genişbant abone sayısının 8 milyon olduğunu bildiren Menteş, 27 kamu kurumunun 223 hizmeti e-Devlet Kapısı ile sunduğunu, 135 milyar dolar ihracat, 240 milyar dolar ithalat (teknoloji ağırlıklı) ile dünyanın 16. büyük ekonomisi olan Türkiye'nin "Refah Düzeyi"nde ise 92. sırada olduğuna dikkat çekti. Türkiye'de halen nüfusun yarısının teknoloji ile tanışmadığı, "bilişim okur-yazarı" olmadığını belirten Menteş, "Avrupa ülkelerinde bilişim okur-yazarlığı yüzde 70 düzeyindeyken, bizim bilgisayar ve İnternet erişim oranımız hâlâ yüzde 48'lerde. Cumhuriyetin ilk yıllarındaki okuma-yazma seferberliği gibi şimdi de bilişim okur-yazarlığı seferberliğinin başlatılması gerekiyor" dedi. "Bilişimsizlik maliyeti"ni; "Bilişim teknolojilerinin hiç kullanılmaması ya da etkin ve verimli olarak kullanılmamasından

kaynaklanan doğrudan ya da dolaylı kayıplar nedeniyle katlanmak zorunda olduğumuz maliyet" olarak tanımlayan Menteş, Türkiye'nin 2023 yılında dünyanın ilk 10 ekonomisi arasında yer alması için yılda ortalama yüzde 8,5 büyümesi gerektiğine dikkat çekti. Bu büyümenin klasik ekonomik aktörlerin hiçbiri ile sağlanamayacağı, sadece bilişim teknolojilerinin etkin ve verimli kullanımıyla olanaklı olduğunu vurgulayan Menteş, "Ülkemizi ilk on ülke arasına sokacak dinamizme sahip tek sektör önceliklendirilmiş, stratejik sektör olarak ilan edilecek bilişim sektörüdür. Bu nedenle bir senaryonun gerçekleştirilmesi gerekiyor. Digital Türkiye Platformu olarak bu senaryoyu, 'atılım

senaryosu' olarak adlandırdık" diye konuştu. Dijital Türkiye Platformu, Türkiye Bilişim Derneği (TBD), Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD), Türkiye Bilişim Vakfı (TBV), Türk Elektronik Sanayicileri Derneği (TESİD) ve Elektronik Cihazlar İmalatçıları Derneği'nin (ECİD) girişimiyle hayata geçirildi. Platform, Türkiye'nin 2023 hedefleri olarak belirlediği, "Dünyada ilk 10 ekonomi arasında yer alan, 500 milyar dolar ihracat yapan, 160 milyar dolar bilişim sektörü büyüklüğüne ulaşmış, 1 milyon bilişim çalışanını istihdam eden bir Türkiye" için, öncelikli hedefin bilgi, iletişim ve elektronik dünyasının "stratejik sektör" olarak tanımlanması gerektiğini vurguluyor.

Bilgi, iletişim ve elektronik dünyası “stratejik sektör” olarak tanımlanmalı

Menteş, Türkiye’nin öncelikli yol haritası ve yapılması gerekenleri de şöyle sıraladı:

* Sektörün muhatap ihtiyacı karşılanıp koordinasyon sağlanarak kamuda tek muhatap organizasyonu netleştirilmeli. Yazılım ve hizmet sektörünü destekleyecek politikalar oluşturulmalı.

*Online hizmet üretimine teşvik verilerek; genişbant ucuzlatılarak; bilişimi tüm ekonomik faaliyetlerde yaygınlaştıracak politikalar uygulanarak talep arttırılmalı,

*Evrensel hizmet, Ar-Ge fonlarını kullanarak; ticarileşen Ar-Ge yatırımları ve inovatif şirketleri destekleyecek fonlar, sektöre kullandırılmalı ve girişimcilik desteklenmeli. (Şimdilerde sadece FATİH Projesi için Evrensel Hizmet Fonu’nun kullanılması öngörülmüyor.)

*Devlet kurumları ve özel sektör şirketleri arasındaki haksız rekabet engellenerek; standartlar yaygınlaştırılarak rekabetçi bir piyasa oluşturulmalı,

*Karmaşık mevzuatlar basitleştirilerek; vergi çeşitliliği azaltılarak; yazılım üzerindeki tüm vergi yükleri ortadan kaldırılarak vergi yükü azaltılmalı.

“Kişisel bilgilerin korunması; güvenli İnternet ve kamu - özel sektör işbirliği”ni güncel sorunlar olarak sıralayan Mentesh, Kişisel Bilgilerin Korunması Yasası’nın 3 kez TBMM’de kadük kaldığını, özellikle ikincil düzenlemelerin yapılmasının zorunluluk olduğunu anımsattı.

Bilişim suçlarıyla mücadele için uluslar arası işbirliklerine gidilmeli

İnternet güvenliği ile güvenli İnternet kavramlarının birbirine karıştırıldığını işaret eden Mentesh, sözlerine şöyle devam etti: “Güvenli İnternet sadece ülkemizin sorunu değil, uluslar arası bir sorun. İnternet sitelerinin tek başına Türkiye’den engellenmesi çok zor. Çünkü filtrelemeler, biraz teknik bilgisi olan kişilerce çok kolay aşılabiliyor. Bunun için, tüm dünyayla birlikte ‘yönetişim ilkeleri ışığında’ İnternet’teki zararlı içerik ve bilişim suçlarıyla mücadele edilmesi,

uluslar arası işbirliklerine gidilmesi gerekiyor. Bu noktada siber suçlar alanındaki ilk uluslararası sözleşme olan, 2001’de imzalanan Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi önem kazanıyor. Bu sözleşme, suçların küresel özellik göstermesi nedeniyle sadece Avrupa Birliği’ne üye ülkelere değil, diğer ülkelere de imzaya açıldı. Bu konuda ciddi çalışmalar yapılıyor ama bu mücadele, tek başına kamu otoritesi ve mahkemelerle yapılacak bir mücadele değil. Biz TBD olarak bu konuda her türlü desteği vermeye hazırız.”

Sunumun ardından Komisyon Başkanı Ünüvar, “Bilişimsizlik maliyeti”ni önemsediklerini belirtip TBD’nin buna ilişkin analizi ve tek muhatap önerisini öğrenmek istedi. 20 yıl önce 20 milyar dolar düzeyinde Türkiye’de “bilişimsizlik maliyeti” hesapladıklarını anlatan Mentesh, şimdi bunun güncellenip yenilenmesi gerektiğini söyledi. Mentesh, “bilişimsizlik maliyeti”nin çok daha yükseklerde olabileceğini, çünkü kamu ve özel sektör hizmetlerinde hem manuel hem otomatik işlemlerin yapıldığını, bunun da “bilişimsizlik maliyeti”ni yükselttiğine işaret etti.

“Kamuda tek muhatap” organizasyonu netleştirilmeli

Türkiye’nin “bilgi toplumu” olma yolunda, “30 milyar dolarlık ileri teknoloji ihracatı” yapmayı hedeflediğini belirten Mentesh, yazılım ve hizmet sektörünü destekleyecek politikalar oluşturulmasını istedi. Mentesh, bilgi ve iletişim sektörünün ihtiyacını karşılayıp koordinasyonunu sağlamak üzere “kamuda tek muhatap” organizasyonunun netleştirilmesi gerektiğinin altını çizdi. Pek çok bakanlık ve kurum arasında bilişim sektörünün sevk ve idare edilmeye çalışıldığına değinen Mentesh, tüm sektör bileşenleri olarak bu işten tek sorumlu bir bakanlık, bir müsteşarlık bir teşkilat olmasını istediklerini vurguladı. Savunma sanayisinin ciddi atılım geliştirdiğini, çünkü tek muhatapları olduğuna dikkat çeken Mentesh,

son olarak getirilen teşvik sisteminde bilişimin tek başına yer almadığını kaydetti. Bunun üzerine Komisyon Başkanı Ünüvar, kendilerinden istenmesi halinde katkı verebileceklerini bildirdi. Mentesh ise, bilişim sektörünün önceliklendirilmesinin bir türlü yapılamadığını, Bakanlık veya tek muhataplık konusunda beklentilerinin çok yüksek olduğunu, Bakanlık ya da Başbakanlık düzeyinde bir temsil beklediklerini yineledi. Komisyon Üyesi CHP Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, Türkiye’nin teknoloji ile tanıştığını artık bu hizmetin güvenli bir şekilde sürdürülmesinin önem taşıdığını bildirip bu konuda ve 30 milyar dolarlık teknoloji ihracatı için neler yapılabileceğini sordu. TBD Başkanı Mentesh, Güvenli İnternet’in uluslar arası konsensüsler gerektirdiğini, İnternet yönetiminin, İnternet Tahsisli Sayılar ve İsimler Kurumu (The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers- ICANN) tarafından yapıldığını anlattı. ABD hükümetinin kontrolünde olan sisteme, Birleşmiş Milletler’in (BM) müdahale etmek istediğini ama bunu gerçekleştiremediğini ifade eden Mentesh, siber savaş ve güvenli İnternet konusunda kesinlikle uluslar arası anlaşmalar yapılması gerektiğini ancak böyle bir anlaşmanın da olmadığını belirtti.

Bilişim sektörü, bir ürün geliştirip milyon satabilir

Beş sektör STK’sının her ay yapılan toplantılarda neler yapılabileceğini değerlendirdiklerini söyleyen Mentesh, bu değerlendirmeleri daha önceleri e-Dönüşüm İcra Kurulu’na sunduklarını ancak kurulun iki yıldır toplanmadığını bildirdi. Mentesh, “Donanım ve yazılım, yakınsama (convergence) ile artık ayrılmaz bir durumda. Bilişim sektörü olarak bir ürün geliştirip milyon satarak önemli katma değerler yakalayabilme şansına sahip bir alanız. Örneğin cep telefonlarındaki bir uygulama milyonlarca satabilir.

İyi bir planlama ile bu noktada doğru adımlar atılmalı” diye konuştu.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

Komasyon üyesi AK Parti Bolu Milletvekili Ali Ercoşkun, devletin alımlarında teknoloji transferi etmesinin normal olduğunu, Çin, Kanada, İsviçre gibi diğer ülkelerin de bunu yaptığını söyledi.

Komasyon üyesi MHP Tokat Milletvekili Reşat Doğru ise güvenli İnternet konusunda yapılması gerekenlere ilişkin TBD'nin değerlendirmelerini öğrenmek istedi. Bunun üzerine TBD Başkanı Menteş, öncelikle Türkiye'nin uluslararası üyeliklerinin, (örneğin İnternet Hatları Uluslararası Derneği 'The International Association of Internet Hotlines Providers-INHOPE') artırılması gerektiğine dikkat çekti. STK'ların devreye girmesi ve otokontroller olmasını öneren Menteş, güvenli İnternet ile İnternet güvenliği kavramlarının birbirine karıştırılmaması gerektiğini belirtti.

"İnternetin güvenli kullanımının 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkındaki Yasa ile de devlet yasaklarıyla da sağlamak pek mümkün değil" diyen Menteş, özel sektörün kamunun rakibi olmadığını vurgulayarak "Kendi iç pazarını, özel sektörüne açmayan ülke doğru yapmıyordur. Biz ülke olarak kendi pazarımızı büyülemek için kullanmıyoruz. Sürekli ithal ürünlerle teknolojik olarak dışa bağımlı büyümeye çalışıyoruz. Bunu kırabilmek için hem Ar-Ge hem de eğitim süreçlerini geliştirmeliyiz" dedi.

Menteş, İnternet ortamında işlenen suçlarda suçluların yakalanmasında Türkiye'nin bir sıkıntı yaşamadığını, suçluların yakalandığını, içerik engellenmesinin de yasalar çerçevesinde gerçekleştirildiğini anımsattı. Çin, İran gibi ülkelerin ciddi yatırımlar yaparak İnternet'i engellediğini bildiren Menteş, Türkiye'de çocuk pornosu üretilmediğini, dışarıdan girişinin engellenmesi için de uluslararası işbirliğine gidilmesi gerektiğini belirtti. Menteş, yapılacak işbirlikleri sayesinde hem zararlı içerik, hem de organize siber suç örgütleriyle mücadelenin daha verimli olacağını söyledi.

Komasyon Üyesi CHP Mersin Milletvekili Prof. Dr. Aytuğ Atıcı ise İnternet'in güvenli kullanımının yollarının, TBMM Bilgi Toplumu Olma Yolunda Bilişim Sektöründeki Gelişmeler ile İnternet Kullanımının Başta Çocuklar, Gençler ve Aile Yapısı Üzerinde Olmak Üzere Sosyal Etkilerinin Araştırılması amacıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonu tarafından belirlenmesi gerektiğini vurguladı.

Bilişim ve Türkiye

➤ 74 milyon nüfus, 17 milyon öğrenci

(Birleşmiş Milletler'in verilerine göre dünya nüfusu 7 milyara ulaşmıştır. Ülkemiz, 212 ülke içinde 74 milyonluk nüfusuyla 17. sırada yer almaktadır. 17 milyon ilk ve ortaöğretim öğrencisi okula gitmektedir. Dünyadaki ülkelerden 155'inin nüfusu, öğrenci sayımız olan 17 milyonun altındadır.)

➤ BT Pazarı 33 Milyar USD

➤ 3G Abone Sayısı 17 milyon

➤ Genişbant Abone Sayısı 8 milyon

➤ 27 kamu kurumu 223 hizmeti e-Devlet Kapısı ile sunuyor

➤ 135 Milyar USD ihracat

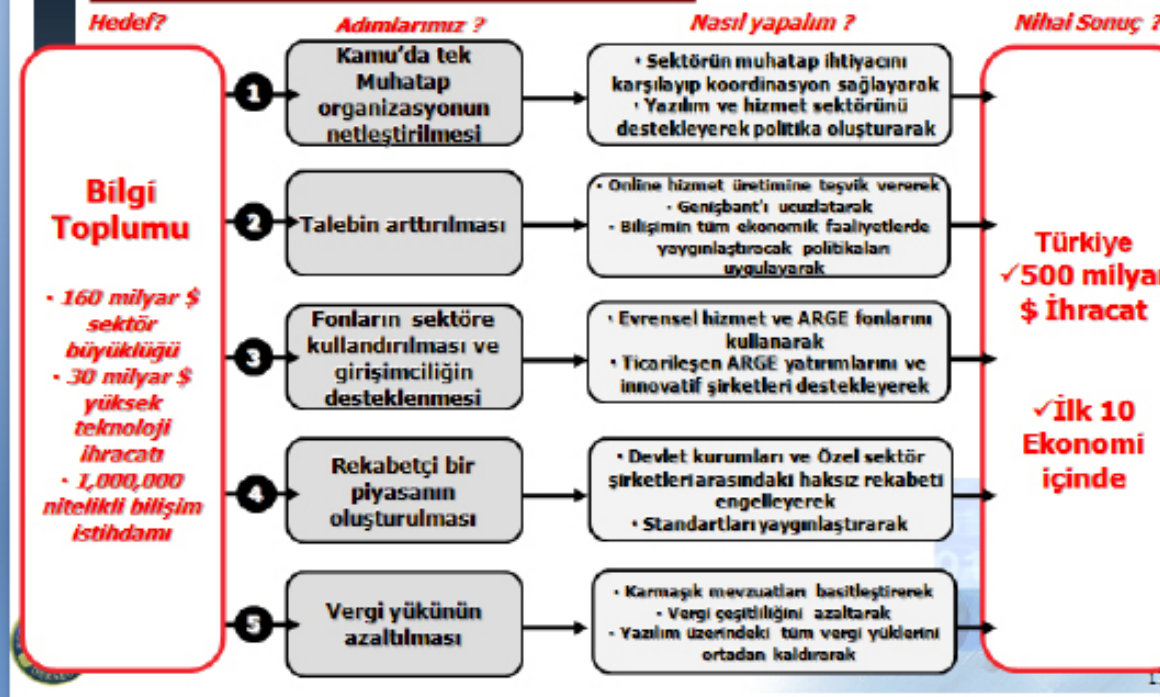
➤ 240 Milyar USD ithalat (teknoloji ağırlıklı)

➤ Dünyanın 16. büyük ekonomisi

➤ Refah Düzeyi'nde 92. sırada

Türkiye'nin öncelikli yol haritası ve yapılması gerekenler

Bölünerek büyünebilir mi?

Nezh KULEYIN
nezih@semor.com.tr

Bin dokuz yüz yetmiş beş yılıydı Hacettepe Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nin önüne asılı olan pankartta 1.Ulusal Bilişim Kurultayı ve altında da Bilişim Derneği yazıyordu. Bilişim sözcüğünü ilk kez duyuyordum ve bu adla kurulu bir dernek olduğunun da yeni farkına varmıştım. Sonra önce derneğe üye olduk sonra da on dört yıl çeşitli kademelerde yöneticiliğini yaptım. O zamanlar bilişim sektörünün tüm gereksinimleri için savaşım verecek olan tek dernek olarak görüyorduk kendimizi. Kamu bilişim çalışanlarının sosyal ve ekonomik hakları için savaşım vermek de bizim işimizdi, bilgisayarı sarf malzemesi olarak kabul ettirmek için çalışmak da. Sayısal uçurumun büyümesine karşı çıkmak da bizim işimizdi özel yaşamın gizliliği de. Sonra bilişim enstitüsü kurarak değişik disiplinlerden sektörümüze işgücü kazandırmak kaygısı ile başladığımız yolculuk Türkiye Bilişim Vakfı, önce servis büro derneği olmak üzere yola çıkan hareketin özel sektörü kucaklayan bir örgüt olma hedefiyle örgütlenmesi sonucunda da Türkiye Bilgi İşlem Hizmetleri Derneği (TÜBİHAD) sektörün temel dernekleri olarak oluştu. Tamam işte sektörü tüm boyutları ile kucaklayacak olan örgüt yapısı oluştu derken yazılımcılar kendi savaşımalarının daha farklı yürütülmesi gerektiğine inanmalarından olsa gerek Yazılım Sanayicileri Derneği'ni (YASAD) kurdular. Sonra örgütlenme çoklu bölünmeye uğradı.

Her ne kadar bazı arkadaşlar bunu, uzmanlığa dayalı örgütlenme olarak adlandırıyorlarsa da benim görüşüm farklı. Şimdi Linux Kullanıcılar Derneğimiz de var INet-D'miz de. Mobil İletişim Sistemleri ve Araçları İşadamları Derneğimiz (MOBİSAD) da var Mobil Servis Sağlayıcı İş Adamları Derneği (MOBİLSAD) da. Türkiye Bilişim Sektörü Derneğimiz (TÜBİDER) de var Türkiye Bilişim Sektörü Dernekleri Federasyonumuz (TÜBİFED) de. Daha sıralamaya kalksam yazının sonunda söyleyeceklerimi söyleyemeyeceğim korkusu ile elimi tuşlardan çekiyorum. "Bu kadar çok derneğimiz var ama neyi çözüyoruz?" sorusuna hep beraber yanıt aramak zorundayız. Kamu bilişim çalışanlarının neredeyse kırk yıldan bu yana süren özlük hakları ile ilgili sorunlarını mı çözdük, yoksa kişi haklarına yapılan saldırıları mı? Hâlâ "dijital sözcüğü, sayısal sözcüğü tarafından tam olarak tanımlanabiliyor mu?" diye tartışıyorsak ortak terimler sorununda ne kadar ilerledik diye düşünmemiz gerekmez mi? Önemli bir bilişim sektörümüz olduğuna inanmak istiyorum ama bu sektörün ne kadar ithal ikamesi yarattığını söyleyebiliriz. Eğer söyleyemezsek "Kullanıcı ya da pazarlamacı olmaktan ileriye ne kadar gittik?" sorusuna kim yanıt verecek. Her gün yeni bir dernek kurarak ne kadar verimli bir iş yaptığımızı sorgulamamız gerekmiyor mu? Yoksa, "Hücreler bölünerek çoğalır" öğretisini yaşama geçirmek için her birimize bir dernek düşene kadar dernek kurmaya devam mı edeceğiz?

147 yıllık çınar: **Uluslararası Telekomünikasyon Birliği**

20 kurucusu arasında Osmanlı Devleti'nin de bulunduğu ITU, 147. yılını kutluyor. 191 üye devlet ve 700 sektör üyesi ile dev bir organizasyon olan Birlik, BM'ye bağlı uzman bir kuruluş. ITU Konseyi'nin 2012 yılı oturumuna Türkiye başkanlık edecek.

Fatma Ağa

Merkezi Cenevre'de bulunan ve telekomünikasyon alanında birçok standardı belirleyen Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (International Telecommunications Union-ITU), bu yıl kuruluşunun 147. yılını kutluyor. 17 Mayıs 1865'te kurulan, 20 kurucusu arasında Osmanlı Devleti'nin de bulunduğu Uluslararası Telekomünikasyon Birliği, bugün Birleşmiş Milletlere (BM) bağlı uzman bir kuruluş olarak, 191 devlet ve 700 sektör üyesiyle dev bir organizasyon. Türkiye, Birliğin gerek Konsey gerekse büro, genel kurul ve konferanslarında etkin bir şekilde yer alıyor.

ITU, karasal, deniz ve uzay ortamlarını kullanan, telli ve telsiz her türlü haberleşme, yayıncılık, İnternet, genişbant ve yeni nesil teknolojilerde standart ile kalkınma stratejileri geliştirmenin yanı sıra sayısal uçurumun daraltılması; bilgi toplumuna dönüşüm; siber güvenlik gibi önemli konularda, tüm dünyada başta farkındalık yaratma, bilgilendirme ve bilinçlendirme olmak üzere, idari ve teknik içerikli çalışmalar yapılmasına doğrudan ve dolaylı katkılar veriyor.

17 Mayıs "Dünya Telekomünikasyon ve Bilgi Toplumu Günü" kapsamında ITU ve üye ülkeler ilan edilen ana temayı konu alan çeşitli etkinlikler düzenleniyor, kutlamalar yapılıyor. ITU tarafından 2012

yılında "ICT Sektöründe Kadınların Yeri" konusu ana tema olarak belirlendi. Türkiye'de de Dünya Telekomünikasyon ve Bilgi Toplumu Günü kutlamaları çerçevesinde, 17 Mayıs 2012'de İzmir'de Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) desteğiyle Tüm Telekomünikasyon İş Adamları Derneği (TÜTED) tarafından "ICT Sektöründe Kadınların Yeri" konulu konferans düzenlendi.

Son yıllarda özellikle sayısal uçurumun azaltılması, bilgi toplumu ve siber güvenlik alanında çalışmalar gerçekleştiren ITU, insanların yaşamlarını bilgi ve iletişim teknolojileri sayesinde daha güzel hale getirmek konusuna vurgu yapıyor.

2012 yılı oturumuna Türkiye başkanlık edecek

ITU'nun en önemli yönetim organı olan ITU Konseyi, iki olağan Tam Yetkili Temsilciler Konferansı arasında, kendisine tanınan yetki ve sorumluluklar ITU'yu yönetmek, birliğin faaliyet, politika ve stratejilerinin günümüzün dinamik, hızla değişen telekomünikasyon çevresiyle uyumlu olmasını sağlayacak genel telekomünikasyon politikalarını ortaya koymakla görevli. Genel telekomünikasyon politikalarını ortaya koyma, bunu sağlamak için ITU'nun politika ve strateji planlarını hazırlama, çalışma programlarını koordine etme, bütçe ve harcamalarını onaylayan Konsey, ayrıca, ITU'nun Anayasası, Sözleşmesi, idari tüzüklerinin ve Tam Yetkili Temsilciler Konferansları ile Birliğin diğer konferans ve toplantılarında alınan kararların uygulanmasını takip ediyor. ITU Konsey Başkanlığı, bir önceki, mevcut ve bir sonraki başkanın yer aldığı "troyka-üçlü yönetim" tarafından yürütülüyor.

Konsey, 1947 yılında Atlantik City'de yapılan Tam Yetkili Temsilciler Konferansı'nda İdari Konsey adıyla kuruldu. Konsey üyeleri, ITU üyesi ülkelerin toplamının yüzde 25'inden oluşuyor. Üyeler, ITU'nun 5 idari bölgesinde (A Bölgesi-Amerika Kıtası, B Bölgesi-Batı Avrupa, C Bölgesi-Doğu Avrupa, D Bölgesi-Afrika, E Bölgesi-Asya ve Avustralya) yer alan ülkeler arasından, eşit dağılım sağlayacak şekilde belirleniyor. Bölgelerin çıkaracakları üye sayıları, toplam üye sayılarının yüzde 25'i oluyor. Buna göre yukarıdaki bölgelerin koltuk sayıları; 8, 8, 5, 13 ve 12 olarak sıralanıyor. 11-21 Ekim 2011 tarihleri arasında Cenevre/İsviçre'de gerçekleştirilen ITU Konseyi'nin son yıllık olağan toplantısının oturumunun Başkanlığı Meksika, Başkan Yardımcılığı ise Türkiye tarafından yürütüldü. ITU Konseyi'nin 2012 yılında düzenlenecek oturumuna ise Türkiye Başkanlık yapacak. 2011 ITU Konsey toplantısında ITU'ya yeni üye olan Güney Sudan dahil olmak üzere, 23 ülke Bakan ve Bakan Yardımcısı düzeyinde temsil

edildi. Ayrıca toplantıya ITU Konseyi üyesi 48 ülkeden, 343 delege, 33 gözlemci ülke ile 7 sektör üyesi katıldı.

Konseyin bu toplantısında; ITU'nun 2012-2013 dönemini kapsayan iki yıllık bütçesi onaylandı. Bu toplantıda ayrıca, İnternet konularının değerlendirileceği 5'nci Dünya Telekomünikasyon/BİT Forumu'nun 2013 yılında düzenlenmesine karar verildi. Toplantıda, "İnternet kamu politikaları" konusunda çalışacak bir çalışma grubu kurularak, ITU'nun gelecek dönem dünya konferanslarının tarihlerine karar verildi.

BM ile ilişkileri Genel Sekreterlik sağlıyor

Halen Dr. Hamadoun Toure tarafından temsil edilen ITU Genel Sekreterliği, Birlik faaliyetleri, konferans ve enformasyon hizmetleri, uzun dönemli stratejik planlar ile faaliyetlerin koordinasyonunu da içerecek şekilde idari ve mali açılardan yönetimi gerçekleştiriyor. Birliğin en üst düzey doküman hazırlama mercii olarak Genel Sekreterlik; dokümanların hazırlanması, basılması ve Birlik yayınlarının dünya genelindeki alıcılara ulaştırılması ile de görevli. Ayrıca Birliğin basın, BM ve diğer uluslar arası, bölgesel organizasyonlarla ilişkilerini de Genel Sekreterlikçe idare ediyor. ITU'nun birlik içi haberleşmesini sağlayan Genel Sekreterlik, insan kaynakları ile ilgili politika hazırlama sürecinde destek veriyor. Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nin (ITU) belirlediği çalışma alanları (sektör) ise şöyle sıralanıyor:

Radyokomünikasyon Sektörü (ITU-R)

Özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısından sonra kullanımı büyük oranda artış gösteren telsiz haberleşme sistemlerinin teknik özelliklerine ve işletim prosedürlerine karar verilmesinden sorumlu olan ITU-R sektörü; radyo-frekans spektrumunun bütün telsiz haberleşme hizmetleri tarafından mantıklı, eşit, verimli ve ekonomik kullanımını sağlamak amacıyla çalışmalar yapıyor. Radyokomünikasyon Sektörü'nün 4 yılda bir yapılan Dünya Radyokomünikasyon Konferanslarına (World Radiocommunications Conference-WRC), ilgili kuruluşların da katıldığı bir çalışma grubu ile hazırlık yapıyor

ve bu çalışmalar sonucunda Konferansın gündemine yönelik ülke görüş ve katkıları belirleniyor.

Telekomünikasyon Standardizasyon Sektörü (ITU-T)

ITU Telekomünikasyon Standardizasyon Sektörü (ITU-T), uluslararası telekomünikasyon alanında teknik ve işletme standartlarının geliştirilmesi, telekomünikasyon hizmetleri için tarife ve muhasebeleşme usullerinin belirlenmesine yönelik çalışıyor.

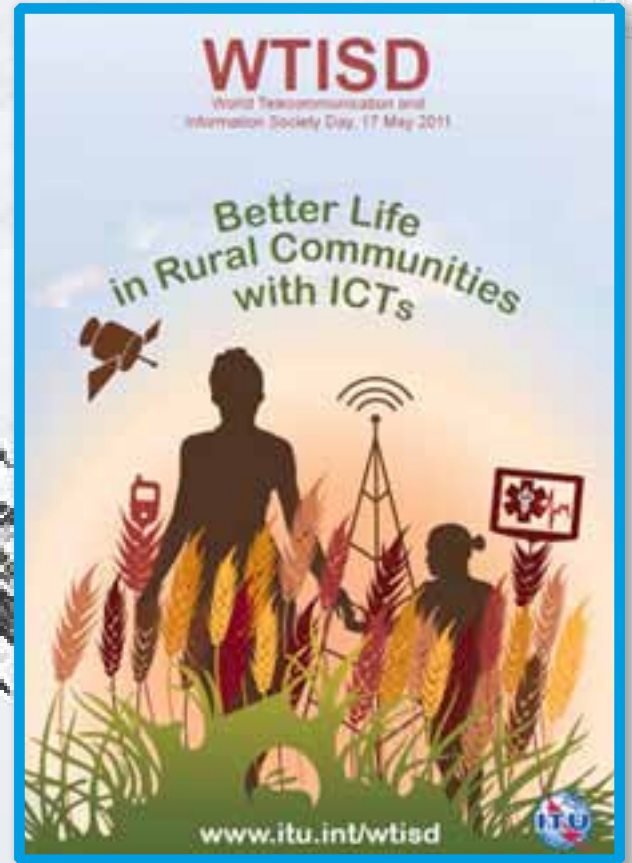
Telekomünikasyon Kalkınma Sektörü (ITU-D)

ITU Telekomünikasyon Kalkınma Sektörü (ITU-D), tüm dünyada telekomünikasyon altyapısını genişletici ve yatırımları arttırıcı önlemler olarak telekomünikasyonun dünyada eşit olmayan gelişimini en aza indirme ve önlemekle görevli. Bu amaca erişmek için, kalkınmakta olan ülkeleri, bilgi ve iletişim teknolojileri alanındaki uygulamaları için teknik, mali ve insan kaynağı alanlarında destekliyor, özellikle gelişmekte olan ülkelerin ihtiyaçlarına odaklanan programlar geliştirip yürütüyor.

ITU-D'nin genel politikalarını belirleme, çalışma metot ve usullerini kabul etmek üzere 4 yılda bir ITU Dünya Telekomünikasyon Kalkınma Konferansları (World Telecommunication Development Conference -WTDC) düzenleniyor. Bu toplantıların 5'incisi, 24 Mayıs- 4 Haziran 2010 tarihleri arasında Hindistan'ın Haydarabad kentinde yapıldı. 2002 yılında düzenlenen WTDC Konferansı ise BTK'nın ev sahipliğinde İstanbul'da gerçekleştirildi. BTK bünyesinde oluşturduğu çeşitli çalışma gruplarıyla, koordineli bir şekilde ITU'nun sektör çalışmalarını yakından izliyor, faaliyetlerinde sektör önceliklerini göz önünde tutuyor, düzenlenen yerinde ve çevrimiçi kurslara personelin katılımını sağlıyor.

Dünya Telekomünikasyon Günü İzmir’de kutlandı

17 Mayıs’ta kutlanan Dünya Telekomünikasyon Günü etkinlikleri “Bilişim Sektöründe Kadınların Yeri ve Etkisi” teması ile İzmir’de yapıldı.

Organizasyona tekrar aday olmasının ardından, Bilgi ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından yeniden görevlendirilen Tüm Telekomünikasyon ve İşadamları Derneği (TÜTED), İzmir Hilton’da gerçekleştirdiği etkinlikle 2012 Dünya Telekomünikasyon Günü’nü kutladı.

“TÜİK verilerine göre ülkemizde 16-74 yaş arasında kadınlar arasında İnternet kullanımı oranı yüzde 35,3, erkeklerde yüzde 54,9’tir” diyen Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, Türkiye’deki bölgeler arasındaki gelişme konusunda da aradaki farkı kapatma amacıyla gerekli çalışmayı yaptıklarını anlattı. Yıldırım, günün teması olan kadının iş hayatındaki yeri, sosyal hayatındaki yerine verilen önemi vurguladı ve İzmir’in de bu yöndeki sosyal sorumluluk projelerine öncülük ettiğini söyledi.

Son 10 yılda gelinen noktanın hiç de mütevazı olmadığına dikkat çeken BTK Kurul Başkanı Tayfun Acarer, ICT sektöründe kadın istihdamına verilen öneme değindi. Kadının Türkiye’nin 2023 hedeflerine çok büyük katkılar sağlayacağına inandıklarını belirten Acarer, “Bilişim sektöründeki istihdamda yüzde 29 artış yaşanırken bilişimdeki kadın istihdamındaki artış ise yüzde 40 olmuştur” dedi.

TÜTED Yönetim Kurulu Başkanı Adil Zafer Müftüoğlu, Dünya Telekomünikasyon Günü etkinliklerinin sektörün başarılarının dile getirildiği ve bilgilere yenilerin eklediği bir bayram olduğunu söyledi.

Avea CEO’su Erkan Akdemir, Turkcell CEO’su Süreyya Ciliv, Türk Telekom CEO’su Gökhan Bozkurt ve Türksat CEO’su Özkan Dalbay’ın katıldığı ortak panelde “Sektörün Liderlerinden Bilgi ve İletişimde Kadının Akıl Terine Bakış” konuşuldu. Panelin moderatörlüğü BTK Kurul Üyesi Galip Zerey tarafından yapıldı.

Etkinlikte, moderatörlüğü BTK Kurum Başkan Yardımcısı Deniz Yanık üstlendiği “2023 Hedeflerine Doğru Sektörde Kadının Yeri” konulu panel ve Yetkilendirme Dairesi Başkanı Elif Özdemir’in moderatörlüğünde, STK temsilcilerinin katıldığı panelde ise konu “Sektör Sivil Toplum Örgütlenmesinde Kadının Yeri ve Önemi” oldu

KOBİ'leşim

Son yıllardaki ekonomik krizlerden çıkış yolu olarak Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Yıllık Değerlendirme Raporları'nda da yer aldığı üzere, işletmelerin bilişimsizlik maliyetlerinden kurtularak ekonomik düzlüğe çıkması için bilişim teknolojilerine yatırım yapmaları, bu yatırımların da devlet tarafından teşvik edilmeleri önerilmektedir.

Söz konusu raporlarda [1] "...tüm dünyayı derinden etkileyen 'Küresel Mali Kriz' ile ilgili mücadelede, ülkemizde gerçekleştirilecek faaliyetlerin bir 'tasarruf politikası' şeklinde reel sektörün dinamizmini etkilememesi için azami dikkat gösterilmelidir. Bilişim Teknolojileri sektörüne olumsuz bir şekilde yansıyacak **alışılmış tasarruf politikaları** uygulanmamalı, yıllardır dile getirilen **Bilişimsizlik Maliyeti** öncelikle e-Dönüşüm Türkiye Projesi'ne muhatap kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere tamamen ortadan kaldırılmalıdır.

"Bu düşünceden hareketle '**Küresel Mali Kriz**' ile mücadelenin temel unsurunun; **BT yatırımlarının topyekün ve derhal gerçekleştirilmesi ile mümkün olabileceği** fikri benimsenmelidir" görüşü savunulmuştur.

İ. İlker Tabak*

ilker.tabak@bilisim.com.tr

KOBİ nedir?

Sizin KOBİ'niz hangisidir?

KOBİ tanımının ellili sayılardan teke inmesinin üzerinden henüz on yıl geçmedi. KOBİ konusunda yapılan tanımların çok sayıda olduğunu, değişik kriterlere ve niteliklere göre işletmelerin KOBİ sınıfına alındığını öğrendiğimde aslında çok şaşırmamıştım.

Neyse ki, aklın yolu birdi ve KOBİ tanımı yeniden yapılarak hangi işletmelerin KOBİ sınıfında değerlendirilebileceği ve desteklerden yararlanabileceği kısa sürede tanımlandı.

Tanım yapmak doğru ve uygun bir adımdı. Ancak, yapılan tanımı da yaşama geçirmek tanımın kendisi kadar önemliydi.

KOBİ Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkındaki Yönetmelik'teki tanıma göre KOBİ, 250 Kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu 25.000.000 (Yirmibeşmilyon) TL'yi aşmayan mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birimdir. [2]

(*) TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Gerçekte KOBİ, **K**üçük ve **O**rta **B**üyükteki **İ**şletme midir? **Sizin KOBİ'niz hangisidir?**

Kalıcı Olamayıp Batan İşletme (KOBİ)
Kendimin, Oğlumun, Babamın İşletmesi (KOBİ)
Kendin Ol, Başkasına İmrenme (KOBİ)
Kızımın, Oğlumun, Benim İşletmem (KOBİ)
Kredi Organizasyonuyla Batırılan İşletme (KOBİ)
Kriz Ortamında Batan İşletme (KOBİ)
Küçük Oğluma Bulduğum İş (KOBİ)
Küçük Oğlumun Başarılı / Basit İş (KOBİ)
Küçük Ol, Büyümek İsteme (KOBİ)
Küçük Olamam Büyümek İstiyorum (KOBİ)
Küçük Olduğundan Batırılan İşletme (KOBİ)
Kudretli, Olgun, Babacan İşadamı (KOBİ)
Kurucu Ortağın Başlattığı İş (KOBİ)

Kendine uygun KOBİ tanımını yapan işletme sahipleri bu tanım ile uyumlu vizyonları ile işlerini yürütmeye çalışmaktalar. Büyümek istemeyen KOBİ'ler bilişim teknolojileri ile ilgilenmemekte kararlı gözüküyorlar. Bilişim alanında yatırım yapmak bir yana, bilgisayarı oyuncak olarak bile kullanmak istemiyorlar. İşletmelerin temel amaçlarının verimlilik düzeyini yükseltmek, kapasite ve kaliteyi artırmak, maliyetleri düşürmek ve çalışma ortamının koşullarını uygun hale getirmek olduğu bilinmektedir. Günümüzde teknolojinin sürekli gelişip değişmesi, sermayenin küreselleşmesinin de etkisiyle rekabet koşullarının sertleşmesi, işletmeleri, üretim sistemlerini daha etkin, daha verimli, dolayısıyla daha düşük maliyetle yapılanmaya zorlamaktadır. (Unutmayalım) Son yıllarda yaşanan küresel mali krizin aşılmasında alınacak önlemlerin başında, bilişimsizlik maliyetini ortadan kaldırmak, bilişim ve uygulama yazılımı teknolojilerine yatırım yapmak gelmektedir. Özellikle üretim sektöründeki kuruluşlar için bir kurumsal kaynak planlama (İng. Enterprise Resource Planning System, ERP) yazılımına sahip olmak ve başarıyla kullanabilmek yaşamcıl düzeyde önemlidir. [3] 1 Temmuz 2012'de yürürlüğe girecek yeni ticaret yasası ile işletmelerimiz zorunlu olarak bilişim teknolojilerinden yararlanacak ve ekonomiye verdikleri katkıları bilişimsizlik maliyetinden kurtulmuş olarak sürdürecekler.

Kaynaklar:

- [1] TBD Bilişim'08, 2008 Yılı Değerlendirme Raporu (Kasım 2008) ve TBD Bilişim'09, 2009 Yılı Değerlendirme Raporu (Kasım 2009)
[2] <http://www.turkforum.net/666872-kobi-nedir.html> (Haziran 2011)
[3] Türkdöküm, Sayı 19, Nisan-Haziran 2011, Sf:60-62, Döküm Endüstrisinde ERP Yazılımı, E. Baransel (Bilişim Ltd) (<http://tudoksad.org.tr/assets/Turkcast/TurkDokum19.pdf>)

(*) TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Yarışmalar, törenler...

Nihal Sandıkçı

1. Bonomo, sosyal medyada kazanmış, bundan dolayı mutlu, mesutmuş. Kutlarım. Amaç da sosyal medyada kazanmaktı, kim takar Eurovision'ı. Zaten TRT Genel Müdürü İbrahim Şahin bile "Birinci olmak istemiyorduk" diye açıklama yapmış. E Genel Müdür istemiyor, esas oğlan istemiyor, bana n'oluyor? Sosyal medyayı sosyal bulmayanlar utansın.

2. Türkiye'den 1 puan bile alamayan İsveçli şarkıcı Loreen Zineb'in (hatta Zeynep) yarışma tarihinde bir rekora imza atarak, 372 puanla birinci olması ise yorumsuz ama sorulu: Acaba biz müzikten anlamıyor muyuz?

3. Eurovision'ın olimpiik bir şarkı sporu olarak format değiştirmesi gerektiği ise benim sorunsalım. Neredeyse tüm koreografilerin parende atmak üzere kurulu olması yarışmanın formatıyla ilgili yeni fikirler doğurmama sebep olmuştur. İyi atlayan kazansın. (Doğum mu dedim, pardon ağzımdan kaçtı. Doğum demek istemedim.)

4. Bakü'ye yarışma sebebiyle yirmi binin üzerinde turist, gazeteci ve temsilci gitmiş. Yarışma on sekiz bin seyirci kapasiteli Chrystal Hall'u ağzına kadar doldurmuş. Yarışmayı izleyenlerin büyük bir kısmı, bundan bir yıl önce Azerbaycan'ın nerede olduğunu bile bilmiyormuş. En azından dünya üzerinde Azerbaycanlı olmayan yirmi bin kişi bu ülkenin nerede olduğunu öğrendi.

5. Eurovision şarkılarının hayatımızda incir çekirdeğini bile dolduramamış etkisi sebebiyle bir diğer önerim; gelecek yıl yarışmaya Burak Özçivit'in (nam-ı diğer Malkoçoğlu) gitmesidir. Kuzey ülke hatunlarının oylarıyla ihya olacağımızı hissediyorum. İngilizce miydi Türkçe miydi, sahnede gemi mi olalım, Voltran'ı mı oluşturalım, darbukayı şarkının sonuna mı başına mı koyalım derdine son verebilecek bir öneri yaptım bence. Çok düşündüm bu noktada, sezaryenle çocuk doğursam bu kadar zorlanmazdım. (Sezaryen demek istemedim.)

6. Kendi sınırlarımıza dönüyorum. Formatına müdahale edilmesi gereken diğer bir yarışma/tören ise Kral TV Müzik Ödülleri'dir şahsım nezdinde. Geçtiğimiz aylarda yapılmıştır. DMC Genel Müdürü Samsun Demir'i tanıma fırsatı bulduğumuz hatta sırf onu tanımadığım için sanatçı olamadığıma, bir albümüm bile olamadığına kanaat getirdiğim şahıs. Ödül alan mühim zatların daha da mühim olmak adına törene gelmemesi ve kendisinin bu aşamada devreye girip hepsi adına ödülleri teslim alan kişi olması oldukça dikkat çekicidir. Kendisi en çok ödül teslim alan kişi unvanını hak etmiştir. Bu sebeple format değişmese bile yarışmanın adı Kral TV ve Samsun Demir Ödül

Exchange Programı olarak değişebilir. Yeni önerilere de gebe olduğumu belirtmek isterim. (Nee gebe mi dedim, hayır hayır gebe demek istemedim, ağzıma biber sürücüm.)

7. Bu işlere Oscar'ı örnek alıp nitelik kazandırmaya çalışan ülkemiz organizatörlerinin, hâlâ emekleme döneminde olduğunu gözlemlediğimi saygılarımla arz ederim.

8. Bu yazıdan keskin yargılarla ayrılmayı düşünmüyorum, benim hâlâ umudum var. Şaşkınlığım da bundan zaten. Belki de ülkemizin üstündeki tören organize edememe hali bir "Yüzyıllık Yalnızlık" lanetidir ve bir şey yaparsak geçer. O bir şey bulunana kadar beceriksizliklerimizle yüzleşmek hem rahatlatır hem de daha iyiye götürür, götürebilir, değil mi?

Ufak gözlem...

1. Ödülünü almak için kürsüye çıkan ya çok sevinir (ki bu camiada çok sevinmek hafiflik olarak değerlendirilebilir. Mutluluktan ölseniz bile soğuk duruşunuza zeval getirmeyeceksiniz) ve saçmalar ya da söyleyecek söz bulamadığı için heyecandan konuşamayarak tek kelâmla puan toplayan insan olarak anılmayı tercih eder.

2. Çoğu "emeği geçen herkese teşekkür eder" ve gerçekten emeği geçmiş olanların da emeklerini iki saniyede iç eder. Üç kişinin adını saymayı beceremez. Belki de tercihi herkese hoş görünmektir, kim bilir. Ben ödül alacak olsam "Albümüm için gereken parayı çatır çatır besteciye, aranjöre, klip yönetmenine ödedim. Kimseye borcum yoktur. Bu nedenle annemden başka teşekkür etmem gereken kimse de yoktur" diyeceğim.

3. Sahneye çıkanlar "yanaktan mı öpüşmeli miyim tokalaşıp bırakmalı mıyım" çıkmazından yerine dönene kadar çıkamaz.

4. Yılların bir diğer "probleması" ise; sahneye davet edilen kişi işi bittiğinde geldiği yoldan mı sahne arkasından mı çıkış yapacaktır?

5. Sunucu, iki kişiden oluşur. Çoğunlukla ikisi de birbirinden hoşlanmaz ve martı gibi ağızdan laf kapma ateşiyle sona doğru kor olurlar.

6. Kadın sunucu öyle dar, öyle rahatsız bir tuvalet giyer ki, izleyen herkes "Allahım bu kadın gerçekten büyük acılar içinde..." diye piyango bir derde gark olur.

7. Erkek sunucunun görevi daha çok sahneye gelen hatunların -ki onlar da öyle dar, öyle rahatsız tuvalet giyenlerdendir- ellerinden tutup düşmelerini önlemektir.

8. Bu konu gerçekten bir sorun mudur? Tabii ki değil, eğlenmeye çalışıyoruz şurada. Bir de her Türk gibi ben de eleştirmeyi çok ama çok seviyorum. Ve her Türk gibi eleştirilmekten hiç mi hiç hoşlanmıyorum.

Sevgilerimle...

Yeni bir standart: **ISO 22301 İş Sürekliliği Yönetimi Sistemi: Gereksinimler**

**Dr. İzzet Gökhan
Özbilgin**

Kurumların en etkin bir şekilde yönetmesi gereken süreçlerden birisi de iş sürekliliğidir. Bir hizmet kesintisi yaşanmadığında önemi fark edilmeyen bu süreç, eksikliğinde veya iyi yönetilmediğinde kurumların yok olmasına kadar gidebilecek büyük etkiye sahiptir. Aslında iş sürekliliği sadece kurumların değil, bireylerin dahi yaşamlarını sürdürürken önem vermeleri gereken bir husustur. Günlük hayatımızda bankacılık işlemleri veya uçak yolculuğu öncesi mobil check-in gibi birçok iş cep telefonlarına aktarılmış durumdadır. Aslında teknolojinin sunduğu bu imkânlardan faydalanırken yaşanabilecek muhtemel sorunları düşünmek gerekir. Örneğin; yurt dışına gitmek üzere pasaport kontrolünden geçtikten sonra cep telefonumuzun pilinin bitmesinden dolayı telefonda bulunan uçak biniş kartını yetkililere sunamadığımızı düşünürsek, yaşayacağımız sıkıntının büyüklüğü bu sürecin ne kadar önemli olduğu göstermektedir. Bu derece yaşamımızı etkileyen husus kurumların devamlılığı ve etkinliği için de aynı derecede hayati öneme sahiptir.

Bu yazımızda iş sürekliliği süreci hakkında kısa açıklamalar yapıldıktan sonra Mayıs ayında yayımlanan ve uluslararası kabul edilen iş sürekliliği yönetim sistemi standardı hakkında bilgi verilecektir.

İş sürekliliği nedir?

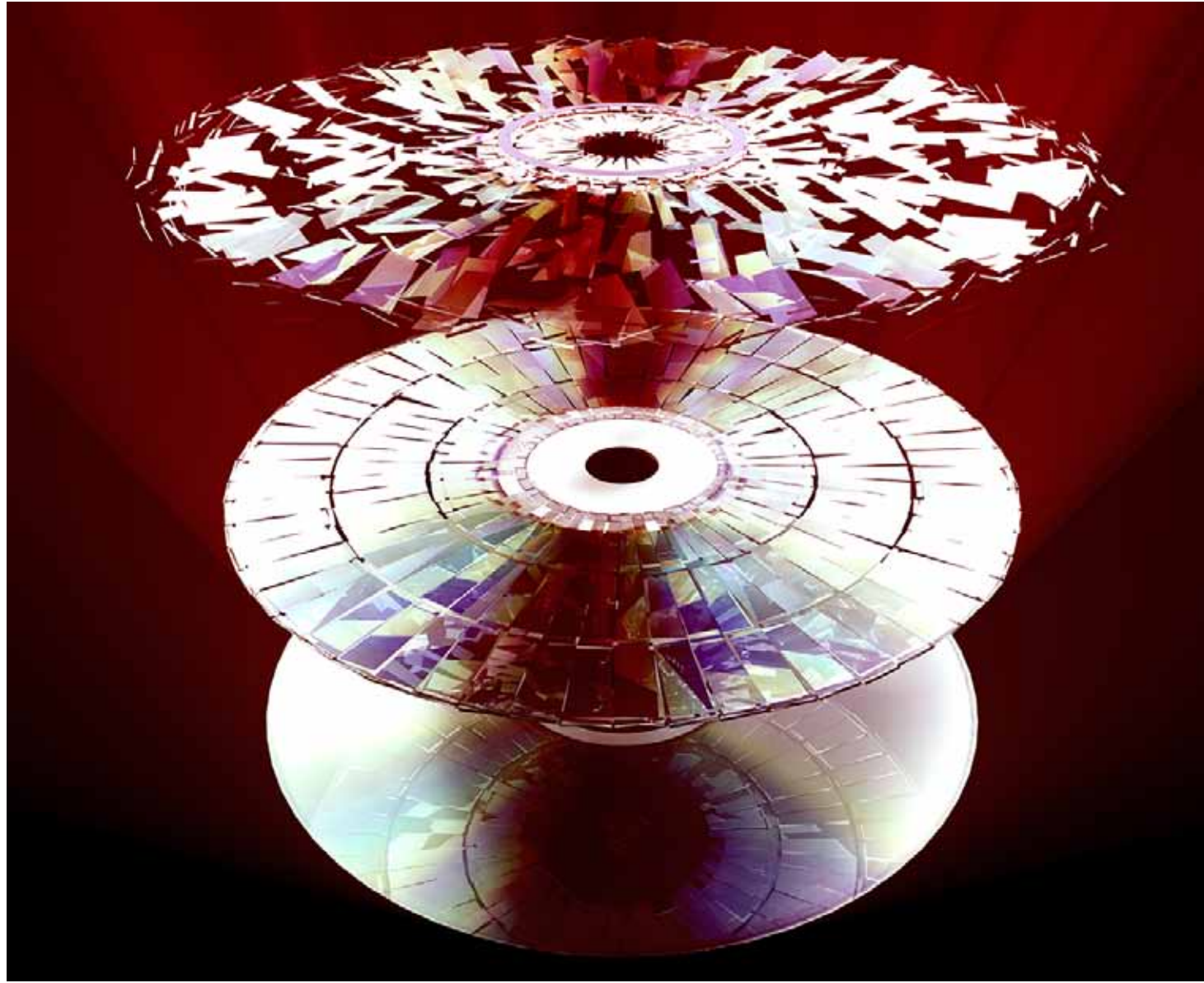
İş sürekliliği kavramına ilişkin çok çeşitli tanımlar bulunabilir. Bu tanımların hepsi sürecin farklı bir yerine önem göstermekle birlikte, iş sürekliliği kısaca “önceden belirlenmiş, kabul edilebilir seviyelerde işlerin devam edebilmesine yönelik olarak kurumun karşılaştığı kesintilere kurumun cevap verebilme becerisi” şeklinde tanımlanabilir. Bir başka tanımda ise “iş sürekliliği, büyük ya da küçük organizasyonların işlerinin aksamasına neden olan kesintilere karşılık vermesini sağlayacak süreç, karar, kural ve etkinliklerin tümü” şeklinde ele alınmıştır. Organizasyonun iş süreçlerinin ne kadar kesintiyi kaldırabildiği, bu süre zarfında tekrar süreci çalıştırılabilir konuma getirmek için neler yapılması ve bu yapılacakları ne kadar bir sürede yapması gerektiği iş sürekliliği çalışmalarının temelini oluşturmaktadır. Bu sayede iş sürekliliği, organizasyonlara iş kesintileri halinde hayata geçirmeleri için önceden tanımlanmış, kabul edilebilir düzeyde yol gösterici uygulamalar sunar.

Yukarıdaki tanımlarda geçen ve gene birçok iş sürekliliği ile ilgili tanım ve çalışmalarda geçmekte olan “kesintiler” kavramını ayrıca değerlendirmek gerekir. Çoğu zaman bu kavram sadece “felaketler veya kurumun kontrolü dışında yaşananlar” olarak ele alınmaktadır. Hâlbuki kurumların bilgisi veya kontrolü dâhilinde yaşanan çalışmalar dahi kurumlarda kesintiler yaratabilecektir.

Örneğin bir ağ altyapı değişikliği, hizmet verilen yer değişikliği veya yeni sürdürdüğünüz bir ürüne karşı beklediğinizden çok daha fazla talep oluşması kurumlarda işlerin belirlenen düzeyinde devam etmesini etkileyebilir. Bu bakımdan sadece negatif değil, pozitif durumların bir başka deyişle kurumun çalışmalarını iyileştirmeye yönelik faaliyetlerin dahi iş sürekliliği kapsamında değerlendirilmelidir.

İş sürekliliği vs felaket kurtarma

İş sürekliliği ile birlikte her zaman dile getirilen bir diğer önemli konu ise felaket kurtarma olup, çoğu zaman bu iki süreç arasındaki ilişki karıştırılmaktadır. Buradaki en önemli husus bu tanımların net olarak yapılması gereğidir. Felaket kurtarma planı, kısaca bir felaket gerçekleştiğinde alınacak aksiyonları ele alırken, iş sürekliliği planı ise sadece felaket anı için değil, yukarıda da açıklandığı gibi, işin gerekliliği gereği, plan dâhilinde yapılacak kesilmelerde veya kuruma yönelik pozitif değişimlerde yaşanacak kesintiler dahi neler yapılacağını belirlemektedir. İş sürekliliği daha çok “önleyici” stratejileri içerirken, felaketten kurtarma “düzeltici” kontrol ve aksiyonlardan yola çıkmaktadır. Bir başka deyişle, felaket

kurtarma planı iş sürekliliği planının bir alt süreci olarak değerlendirilmeli ve daha çok bilgi işlem, bilgi teknolojileri birimleri ile ilişkilendirilmelidir. Ama her ikisi de bir km taşı veya varılacak hedef değil, sürekli geliştirilecek ve işletilecek süreçlerdir.

İş Sürekliliği yönetiminde kritik başarı faktörleri

İş sürekliliği yönetiminde organizasyon farkı İş sürekliliği yönetiminde, organizasyon farkı gözetmeksizin ele alınması gereken temel hususlar bulunmaktadır. Aşağıda kısaca açıklanmaya çalışılan bu faktörlerin çoğu aslında sadece iş sürekliliği değil, her yönetim sisteminde ele alınması ve uygulanması beklenmektedir.

Üst Yönetim Desteği: İş sürekliliği çalışmalarına başlanırken öncelikle üst yönetim seviyesinde onay alınmalı, sistemin oluşturulması ve yaşatılması aşamasında üst yönetimin desteğinin sağlanması gereklidir. Bu süreçler boyunca üst yönetim gerek raporlarla gerek toplantılarla gerekse tatbikatların sonuçları ile devamlı olarak bilgilendirilmeli, süreç içinde tutulması gereklidir.

Strateji Planının Bir Parçası Olma: İş sürekliliği kendi içinde bir süreç değil, stratejik hedeflere paralel olarak geliştirilerek stratejik planının bir parçası olmalıdır. Kurumun işleyişinde aksaklık çıkmaması için her daim güncel ve ihtiyacı karşılayan bir durumda olmalıdır.

İş sürekliliği organizasyonu ve koordinasyonu:

İş sürekliliği kurumun birçok bölümünü ilgilendiren bir çalışmadır. Bu nedenle çalışma grupları oluşturulmalı, doğru kişiler doğru çalışma gruplarına dâhil edilmelidir.

Risk analizi ve iş etki analizi: İş etki analizi bir iş kesintisinin iş üzerinde yaratacağı etkinin analiz edilme uğraşdır. İş sürekliliği, bu çabanın çıktılarına göre oluşturulmalıdır. Bu analizin doğru yapılması iş sürekliliğinin olabildiğince doğru olmasını sağlayacaktır. Analiz sırasında kabul edilebilir kesinti süreleri, maksimum kesinti süreleri ve süreçlerin kurum için kritikliği açık bir şekilde belirlenmelidir. Risk ve iş etki analizine göre iş sürekliliği stratejileri belirlenmeli ve bu analizler şartlar değiştiğinde yenilenerek güncel tutulmalıdır.

Finansal yeterlilik sağlanması:

İş sürekliliği oluşturulurken bütçe iyi belirlenmeli ve planlanmalıdır.

Altyapı: Gelişen teknoloji ile günümüzde çoğu kurum bilgi teknolojilerine yüksek derecede bağımlı hale gelmiştir. Bunun sonucunda bilgi sistemleri altyapısının iş sürekliliği ihtiyaçlarını karşılaması ayrı bir önem kazanmıştır.

Dokümantasyon: Kurumun iş sürekliliği

planının, iş sürekliliği yönetim kapsamının, kriz planlarının ve olası kriz durumlarında uygulanacak prosedürlerinin hazır ve güncel olması kritik öneme sahiptir.

Periyodik tatbikatlar: Kurum ve çalışanlarının her daim hazır olabilmelerini sağlamak için belirli zaman aralıklarında tatbikatlar düzenlenmelidir.

Eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri: Kurum çapında eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yapılmalıdır.

Güncelleme: Kurumun faaliyetlerinde ve süreçlerindeki her değişiklik iş sürekliliği planlarına yansıtılmalı, değişen süreçlere ve faaliyetlere göre planlar güncellenmelidir.

ISO 22301 nasıl oluştu?

İş sürekliliği ile ilgili standartların geçmişi 2003 yılında BSI (British Standards Institution) tarafından yayımlanan PAS (Publicly Available Specification) kuralları ile başladığı kabul edilebilir. Daha sonra bu rehber geri çekilerek, 2006 yılında resmi bir standart olan “BS 25999-1:2006 İş Sürekliliği Yönetimi: Uygulama Kuralları” yayımlanmıştır. Bu kurallar iş sürekliliği yönetiminin çeşitli prosedür, koşul ve politikalarının yönetimini idare etmek için oluşturulmuştur. İş sürekliliği yönetim sistemine ilişkin ikinci önemli standart ise Kasım 2007’de yayımlanmıştır. “BS 25999-2:2007 İş Sürekliliği Yönetimi-Gereksinimler” olarak adlandırılan bu bölümde ise iş sürekliliği yönetimi için olmazsa olmaz gereksinimler belirtilmektedir.

Şimdiye kadar bir İngiliz standardı olan bu standart 15 Mayıs 2012 tarihi itibarıyla yapılan değişikliklerle birlikte 156 ülke tarafından uluslararası standart olarak kabul edilmiş ve “ISO 22301:2012 Societal Security – Business Continuity Management Systems – Requirements” ismiyle ISO standardı olarak yayımlanmıştır.

Benzer bir süreç, daha önce hepimizin de bildiği ve her geçen gün daha da kullanmaya başladığı Bilgi Güvenli Yönetim Sistemi standartlarında yaşanmıştı. BS 27999-2 olarak başlayan bilgi güvenliği süreci daha sonra ISO 27001 olarak hem uygulayıcı kurumların hem de belgelendirme kuruluşlarının portföylerinde yer almıştı.

ISO 22301 vs BS 25999-2

ISO 22301, kurumu kesintiye uğratabilecek olaylar meydana geldiğinde kurumun hazırlıklı olması, cevap verebilmesi ve geri dönebilmesi için dokümanite edilmiş bir yönetim sistemine ilişkin gereksinimleri belirler. Her tipte ve büyüklükte organizasyon için uyarlanabilir olan bu standart organizasyonun tanınması, yönetimin desteği, planlama, kaynak tahsisi, sürecin işletilmesi, performans değerlendirmesi ve iyileşme başlıklarında ana maddeler içermektedir. Organizasyonun anlaşılması, ilgili tarafların ihtiyaç ve beklentilerin belirlenmesi, yönetimin taahhüdü, iletişim ve uyarı sistemi ve son olarak izleme, ölçme, analiz ve değerlendirme başlıkları önceki standarda göre belirtebileceğimiz büyük farklar...Onun dışında kapsamın belirlenmesi, risk değerlendirme gibi bazı süreçlerde de değişiklikler olduğu görülmektedir.

ISO 22301’e geçiş nasıl olacaktır?

ISO 22301 yaklaşık 160 ülke tarafından onaylanmış bir standart olarak yayımlandı. Daha önce her ne kadar tüm dünyada uygulanmakta olsa da BS 25999-2 bir İngiliz standardı idi.Kurumlar Kasım 2012’ye kadar ister bu yeni standardı referans alarak isterlerse mevcut BS2999-2’i dikkate alarak belgelenme süreçlerine devam edebilecekler. Kasım 2012’den sonra ise sadece ISO 22301’e göre belgelenme mümkün olabilecek.Mevcut BS25999 standardına sahip kurumlar ise Mayıs 2014’e kadar kurmuş oldukları sistemi bu yeni standarda göre yükseltmeleri gerekmektedir.

Son olarak...

Uluslararası bir standart olması ile birlikte iş sürekliliği süreci kurumlarda daha öncelikli bir sürece dönüşecektir. Bugün birçok kurum ve kuruluş birlikte çalışmakta, birbirleriyle ciddi veri alış verişinde bulunmaktadır. Dolayısıyla organizasyonların kendi iş sürekliliği yeterli olmayıp, çalıştıkları organizasyonların da bir iş sürekliliği planının olması ve işlemesi gerekmektedir. Ancak bu şekilde yaşanacak olayların etkisini minimize edebilir. Önümüzdeki süreçte aynı sektörde çalışan organizasyonların bu kapsamda çalışmalar başlatması önemlidir. Gerek kamu veya özel sektör gerekse küçük veya büyük tüm kurumlar iş sürekliliği kavramını çok iyi anlamaları, kavramların içini doldurmaları ve mutlaka ortak dili oluşturmaları gerekmektedir. Aksi takdirde yapılan tüm çalışmalar, yapılan tüm harcamalar boşa gidecek, büyük bir zaman ve para kaybına sebebiyet verecektir. Bu aşamada ISO 22301 gibi uluslararası standartların önemi daha da ortaya çıkmaktadır. Bu standartları herkes okuyup anladığında, özellikle toplantılarda, seminerlerde sadece ürün bazlı değil, aynı zamanda sürecin yönetimi ile ilgili teknik hususlar değerlendirildiğinde veya bu standartlarda geçen kavramlar konuşulduğunda ortak dile kavuşmak çok kolay olacaktır. Bu kapsamda standardın biran önce bir Türk standardı haline getirilmesi ve Türkçe’ye çevrilmesi gerekmektedir. Hatta iş sürekliliği, üniversitemizde ders olarak dahi işlenebilecek genişlikte ve önemde bir konu olmuştur.

Son söz...Kış olmasaydı bahar bu kadar hoş, sıkıntı olmasaydı refah bu kadar güzel olmazdı. (If we had no winter, the spring would not be so pleasant; if we did not sometimes taste of adversity, prosperity would not be so welcome... Anne Bradstreet)

İş Sürekliliği ve üç soru...

1. Aşağıdakilerden hangisi bir organizasyondaki İş Sürekliliği Yönetimini en iyi tanımlar?
 - a. Etkin bir şekilde yönetilmesi gereken iteratif bir süreçtir.
 - b. Operasyonel risklerde uzman olan kişiler tarafından yönetilmelidir.
 - c. İyi bir proje yönetim eşikleri gerektiren bir projedir.
 - d. Bilgi güvenliği uzmanları tarafından yönetilmelidir.
2. Başarılı bir İş Sürekliliği Planı (İSP) hazırlanırken, son kullanıcının katılımı hangi aşamada kritiktir?
 - a. İşlerin kurtarıma stratejilerinin belirlenme aşaması
 - b. Detay plan hazırlanma aşaması
 - c. İş etki analizi aşaması
 - d. Test ve bakım aşaması
3. Felaket Kurtarma Planı
 - a. İSP’nin teknoloji kısmını oluşturur.
 - b. İSP’nin operasyonel kısmını oluşturur.
 - c. İSP’nin fonksiyonel kısmını oluşturur.
 - d. İSP’nin tamamının koordinasyonunu oluşturur.

CEVAPLAR: 1-9 5-c 3-9

Dünya işçileri, bilişimle örgütlenmeli

İnternet ve sosyal medyanın küresel işçi örgütlenmesi ve direnişinde önemine işaret eden ABD'li aktivist Zeltzer, örgütlemenin yolunun yeni teknolojilerden geçtiğine dikkat çekti. Teknolojinin, küresel dayanışmanın zeminini oluşturduğunu belirten Zeltzer, bilişim işçilerinin uluslararası bir ağ geliştirmesi gerektiğini vurguladı.

Fatma Ağa

ABD'li aktivist, Uluslararası İşletme Mühendisleri Sendikası (International Union of Operating Engineers- IUOE) üyesi Steve Zeltzer, işçilerin teknolojiyi örgütlenmek, kapitalizmin ise sendikalaşmayı önlemek için kullandığını söyledi. Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şubesi tarafından 5 Mayıs 2012'de düzenlenen "Bilişim teknolojileri kapital ve emeğin dönüşümü" konulu toplantıda, teknolojik dönüşümler ışığında emek örgütlenmesinin önündeki engel ve olanaklar tartışıldı. EMO Genel Merkezi'nde gerçekleştirilen toplantının moderatörlüğünü yapan EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Taylan Özgür Yıldırım, teknolojik devrimin, kapitalist üretim ve emek süreçlerinde önemli dönüşüm yarattığını bildirdi. İletişim teknolojilerinin kitleselleşmede önemli bir araç olduğuna değinen Yıldırım, işçi sınıfının dönüşüm ve örgütlenme pratiklerine bilişim teknolojilerinin etkisini anlattı.

Toplantının davetli konuşmacısı olan LaborTech'in kurucu ve yürütücüsü Steve Zeltzer, İnternet ve sosyal medyanın küresel işçi örgütlenmesi ve direnişinde çok önemli olduğunu belirterek "Emek hareketinin küresel çapta örgütlenmesi ve dayanışma zemininin oluşturulması için yeni teknolojiler büyük önem taşıyor" dedi.

TEKEL işçilerinin yeni teknolojileri kullanması Türkiye için bir milattır

İşçi sınıfının dünyanın birçok bölgesinde hak mücadelesi verdiğini anlatan Zeltzer, bu mücadelelerin birbirinden haberdar olmasının küresel dayanışma zemininin oluşturulması açısından önemini dile getirerek sözlerini şöyle sürdürdü: "Mısır fabrika işçilerinden Çin'de çalışan işçilere kadar her yerde İnternet aracılığıyla bağlantı kurulmaya başlandı. TEKEL işçilerinin mücadelesi yeni teknolojilerin kullanılması bakımından Türkiye için bir milattır. ABD'de de TEKEL işçilerinin mücadelesi heyecan yaratmıştı. Dünyanın her tarafında verilen bu mücadelelerin tek bir mücadele olduğunu görmemiz gerekiyor. Yeni teknolojiler, bu farklı emek mücadelelerinin birbirinden haberdar olarak deneyimlerini paylaşması ve mücadelenin uluslararasılaşması bakımından büyük önem taşıyor. Ancak teknolojinin kullanılması, iki taraflı bir bıçak. İşçiler mücadelelerini anında videoya çekip herhangi bir sansür olmaksızın küresel bir şekilde dünyaya duyurabiliyor, hikâyelerini anlatabiliyorlar. Öte yandan cep telefonları aynı zamanda işçilerin nerede olduğunu takip etmek için de kullanılabilir. Örgütlenmeye çalıştığınız zaman bu araç yoluyla takip edebilirsiniz."

İşçilerin İnternet ve sosyal medyayı kullanma konusunda iyi olmadıklarının altını çizen Zeltzer, işçilerin bu konuda eğitilmesi gerektiğini belirtti. İnternet üzerinden sunulan işçi eylemlerinin medya ambargosunu kırdığını, kapitalistlerin ise işçilerin İnternet üzerinde bir araya gelmelerini engellemeye çalıştıklarını vurgulayan Zeltzer konuşmasına şöyle devam etti:

"Tüm dünyada ortaya çıkan yeni iletişim teknolojileri, küresel açıdan yeni bir dayanışmanın zeminini oluşturmaya başladı. Kapitalist medyanın bize karşı uyguladığı haber ambargosunu YouTube, Twitter vs. araçları kullanarak aşabiliyoruz. Özellikle Afrika'da; Afrika'nın belli kesimlerinde, nüfusun yüzde 5'inin iletişiminin olduğu yerlerde çalışan göçmen işçiler, kendi cep telefonlarıyla dünya ile bağlantılı durumdadır. Bu insanların İnternet kafeleri kullanarak birbirleriyle iletişimleri mümkün."

1995 yılında Taşıma ve Genel İşçiler Birliği Liverpool'da bir grev örgütledi ve İnternet'te dayanışmanın gerçekleşmesi ilk kez bu grevde gerçekleştirildi. Avustralya'ya kadar uzanan dayanışmanın sağlandığı bir grev yaşandı."

"Örgütlemenin yolu yeni teknolojilerden geçiyor"

Teknoloji işçilerinin kendi yaptıkları için

kontrolüne sahip olmadıkları, bazı bilişim firmalarının sendikalaşmayı engellemek için dışarıdan geçici işçi aldığını ifade eden Zeltzer, bilişim işçilerinin uluslararası bir ağı bulunmadığına işaret ederek bunun geliştirilmesi gerektiğini vurguladı.

ABD'de grev örgütlemek ve sendikalaşmak isteyen işçilerin "facebook" ve "twitter"i kullandıklarını belirten Zeltzer, patronların da aynı sosyal medyayı eylemlere katılanları işten kovmak için kullandığını kaydetti. Zeltzer, insanların, çalışan işçilerin bu araçların daha etkin olarak kullanımı konusunda eğitilmesi gerektiğini vurguladı. Yeni teknolojilerin kapitalist sınıfın icat ettiği araçlar olduğunu, işçi sınıfına demokratik haklarını kapitalistlerin sunmayacağını belirten Zeltzer, "Bir yeni dünya düzeni kurulacaksa bu yeni dünya düzeni işçiler olacaksa bizim de İnternet'i, teknolojiyi kullanmaya ihtiyacımız olacak. İnşa edeceğimiz emek hareketi için bu teknolojilere ihtiyacımız var. Yüz yüze gelmeyen, ortak bir mekânda çalışmayan işçileri örgütlemenin yolu yeni teknolojilerden geçiyor. Elbette işçi sınıfı kendine özgü araçları da geliştirmek zorunda" diye konuştu. Uluslararası İşçi ve İletişim Festivali LaborComm 2012 için davetli konuşmacı olarak Türkiye'ye gelen Zeltzer, 1983'ten beri emek temalı televizyon programları hazırlıyor ve belgeseller çekiyor.

14. Kamu BİB'te, “bilişimle sürdürülebilirlik” ele alındı

“Kamuda Bulut Bilişim”, “İş Sürekliliği Yönetimi” ve “Kamuda Bilişim Projeleri Nasıl Hazırlanmalı” başlıklı raporların irdelendiği 14. Kamu Bilişim Platformu'nda TBD Başkanı Menteş, Türkiye'de ilk “sanal plaket”i, ekranda Bakan Yıldırım'a sundu. Etkinlikte TBD Başkanı Menteş, “Teknolojik ihtiyaçlar karşılanırken yerli tercihi olmalı” derken, Bakan Yıldırım, “bulut bilişim” alanında tüm tarafların bir araya gelip yol haritası oluşturulması gerektiğini söyledi.

Aslıhan Bozkurt-Fatma Ağa

Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) her yıl düzenlediği geleneksel etkinliklerinden biri Kamu Bilgi İşlem Merkezleri Yöneticileri Birliği (Kamu-BİB), Kamu Bilişim Platformu, 10-13 Mayıs 2012 tarihleri arasında Gloria Golf Otel Antalya'da gerçekleştirildi. Gücünü ve etkisini, bilişimcilerin birey olarak verdiği gönüllü desteklerden alan, yıllardır kamu yararına düzenlediği faaliyetlerle Türkiye'nin bilgi toplumu olma sürecine katkı veren TBD, bir yıl boyunca yüzlerce kişinin gönüllü katkısı ve katılımıyla ortaya çıkardığı raporlarına son biçimini vermek üzere tüm bilişimcileri, 14. Kamu Bilişim Platformu etkinliğinde bir araya getirdi. Ülke sorunlarına çözüm üreten bilişimcilerin birikimlerini paylaştığı, ortak akıl platformu olan TBD Kamu-BİB, bu yıl “Bilişimle Sürdürülebilirlik” ana temasıyla düzenlendi. Etkinlikte BİM yöneticileri, sektör ve uzmanları, bir araya gelerek hazırladıkları raporları ilgili tüm kesimlerle paylaştı. TBD Kamu-BİB'in 14. toplantısında, “Kamuda Bulut Bilişim”, “İş Sürekliliği Yönetimi” ve “Kamuda Bilişim Projeleri Nasıl Hazırlanmalı” başlıklı raporlar ele alınıp tartışıldı. Etkinliğin açılışında konuşan TBD Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Turhan Menteş, “Teknolojik ihtiyaçlar karşılanırken yerli tercihi olmalı” derken, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, “bulut bilişim” alanında politika, strateji ve düzenlemeler için tüm tarafların bir araya gelip yol haritası oluşturulması gerektiğini söyledi. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer ise, siber güvenlik tatbikatlarını önemsediklerini belirterek, bu yıl için 2 siber güvenlik tatbikatı planladıklarını bildirdi.

Türkiye'nin bilgi toplumuna geçiş çalışmalarında kamu bilgi işlem birimleri ve özel sektörün katılımıyla; bilgi teknolojilerinin etkili ve yaygın kullanımı, kamu hizmetlerinin etkin ve verimli sunabilmesi, ulusal bilişim politikalarının oluşturulmasına katkı sağlanması, bilgi paylaşımının artırılması, mesleki dayanışma ve sorunlara ortak çözümler geliştirilmesi amacıyla TBD Kamu-BİB, 1997'de kuruldu. Dünyada başka örneği bulunmayan, tüm kamu bilgi işlem yöneticilerinin doğal üyesi oldukları platformun 14. toplantısını Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve BTK ile Digital Türkiye Platformu da destekledi. Kamu hizmetlerinin kesintisiz ve sürekli hizmet verme sürecinde bilişim teknolojilerinin kullanımının yaygınlaştırılması, diğer bir deyişle

“bilişimle sürdürülebilirlik”, katılımcılığı sağlamanın en önemli araçlarından biri olarak biliniyor. 1980'lerin sonlarına doğru önem kazanmaya başlayan bir kavram olan “sürdürülebilirlik”, en basit tanımıyla, bir toplumun ya da sürekliliği olan herhangi bir sistemin işlerini; sistemin hayati bağı olan ana kaynakları bozmadan, tüketmeden ve o kaynaklara aşırı yüklenmeden devam ettirebilmesi yeteneği olarak tanımlanıyor. Günümüzde ülkelerin kalkınma ve büyümesinin temel unsurlarından birini oluşturuyor. Sürdürülebilir büyüme stratejileri açısından bilişim, tartışılmaz bir öneme sahip. TBD Kamu-BİB'in açılış konuşmalarını TBD Kamu-BİB Yürütme Kurulu Başkanı Mehmet Yılmaz, TBD Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Menteş, Datateknik Pazarlama ve İş Geliştirme'den Sorumlu İcra Kurulu Üyesi Uğur Terzioğlu, Alcatel-Lucent Enterprise Ülke Direktörü Çağlayan Nur, Turkcell Kurumsal Müşteriler Bölüm Başkanı Tuğrul Cora ile BTK Başkanı Dr. Acarer yaptı. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Yıldırım da 14. Kamu-BİB'in açılışına video konferansla katıldı.

Bilişimcilere yapılan haksızlık

Etkinliğin açış konuşmasını yapan Kamu Bilişim Platformu Yürütme Kurulu Başkanı Mehmet Yılmaz, “Büyük bir öngörüyle” kurulan ve 41 yıllık bir geçmişe sahip olan TBD'nin görevleri arasında, ulusal bilişim politikalarının sağlıklı olarak oluşturulmasına katkı sağlamanın bulunduğunu söyledi. Bu yıl 14'üncüsü düzenlenen Kamu Bilişim Platformu'nun (Kamu-BİB), kamunun teknolojiyle ilgili gereksinim ve sıkıntılarına çözüm geliştirilmesi için çalıştığını anımsatan Yılmaz, kamuda birçok önemli bilişim projesi geliştirildiğini belirtti. İki gün boyunca Ekim 2011'den beri özverili çabalarla oluşturulan 3

çalışma grubu raporunun tartışılacağını, değerlendirilip yayına hazır hale getirileceğini kaydeden Yılmaz, raporların başta kurumlar olmak üzere ihtiyaç duyacağı düşünülen tüm kesimlerle TBD Kamu-BİB web sayfasında yayımlanarak paylaşılacağını bildirdi. Kamuda yürütülen ve tüm dünyaya örnek oluşturan büyük bilişim projelerin başarısında kalifiye “bilişim personeli”nin çalışıyor olmasının en önemli etkenlerden biri olduğuna işaret eden Yılmaz, kamudaki programcı ve çözümleyicilerden oluşan kalifiye bilişim personelinin, zaman mevhumu olmadan, her an stresli bir çalışma ortamında, riskli ve sorumluluk gerektiren işler yaptıklarını anlattı. Yılmaz, “Yaptıkları iş teknik olmasına rağmen genel idari hizmetler sınıfında olmaları, bunun yanında folklor araştırmacısı, müze araştırmacısı, kütüphaneci, arşivci, kitap patoloğu ve sosyolog unvanlı kadroların teknik hizmetler sınıfında olması biz bilişimcilere yapılan bir haksızlık olduğunu düşünüyoruz” dedi.

Konu ile ilgili Kamu-BİB olarak çalışma yaptıklarını, rapor oluşturup ilgili yerlere ulaştırdıklarını bildiren Yılmaz, 14 yıl boyunca zor süreçler yaşadıklarını söyledi.

Menteş: Kamu tarafından tetiklenen bir sektör olmalıyız

TBD Başkanı Turhan Menteş, öncelikle 41.yılıni kutlayan dernek ile durumdan vazife çıkaran özveri ve sadece gönüllülük esasıyla çalışan TBD Kamu-BİB'in çalışmalarından söz ederek sözlerine başladı. Türkiye'nin 16. büyük ekonomi ve 7. büyük pazar olduğunu anımsatan Menteş, hükümetin 2023'te dünyanın 10 büyük ekonomisi arasına girme, “Türkiye’de 160 milyar dolar sektör büyüklüğü, 30 milyar dolar ileri teknoloji, bir milyon nitelikli bilişim istihdamı” şeklindeki hedefinin gerçekleşmesinin, yüzde 8.5’lik büyüme ile sağlanabileceğine işaret etti.

“Son 10 yılda yüzde 4.5 büyüyen Türkiye, yüzde 6.5’lik büyüme ile mevcut durumunu sergileyecektir. İlk 10’a büyüme girebilmek için yüzde 8.5 büyüme sağlanmalı. Bu büyüme, klasik ekonomik aktörlerin hiçbiri ile sağlanamaz. Sadece bilişim teknolojilerinin etkin ve verimli kullanımıyla olanaklı Bu sadece bilişimdeki ataklarla geliştirilebilir” diyen Menteş, Türkiye’nin öncelikle yol haritası çıkarması gerektiğinin altını çizdi. Menteş, sektör STK’larından oluşan Digital Türkiye Platformu olarak söz konusu hedefi yakalamak için neler yapılabileceği konusunda çalıştıklarını, uzmanlar aracılığıyla hazırladıkları senaryonun “Atılım İçin Bilişim” adıyla önümüzdeki günlerde açıklayacaklarını duyurdu.

Türkiye’de son 30 yılda bilişim sektöründe yüzde 50’lik yatırımla önemli kamu güzel, dünyaya örnek gösterilen uygulama ve bilgi işlem projeleri geliştirildiğini ancak bunların dünyaya pazarlanamadığını anlatan Menteş, söz konusu büyük kamu projelerini değerlendirip yaygınlaştırmaya, ülkeye katma değer sağlayabilecek noktaya getirilebileceğini kaydetti. Günümüzde büyük BT projelerinin hazırlanamaz hale geldiğine dikkat çeken Menteş, bunu sağlayacak sistem entegratörlerine ihtiyaç duyulduğunu vurgulayarak şunları söyledi:

“Kamu, özel sektör ile büyük projeler geliştirmeli ve kamu eliyle proje yapma kolaylığından kaçınmalı. Geliştirilen ve geliştirilecek büyük projelerden oluşan pazarımızı kendimize açmadan büyüyemeyiz. Kamu bilgi işlem yöneticileri yerli teknolojik ürünleri tercih etmeli, teknolojik ihtiyaçlar karşılanırken yerli tercih edilmeli, kamu tarafından tetiklenen bir sektör olmalıyız. Kamu bilişim projeleri sadece satın alma projeleridir. Türkiye’de BT’de hizmet oranı şu anda yüzde 16. Oysa dünyadaki güçlü ekonomilerde bu oran yüzde 50’nin üzerinde. Bizimde BT hizmet alımını yüzde 50’nin üzerine çıkarmamız gerekiyor.”

Şartnamelerdeki, “kurum tarafından talep edilecek diğer işlerin yapılması” şeklindeki maddelerin kaldırılmasını öneren Menteş, projelerde “danışmanlık” ve müşavir kullanımının yaygınlaştırılması ve bunun bir kültür haline gelmesi gerektiğini vurguladı.

Menteş, geçtiğimiz günlerde TÜBİTAK’ta 40 farklı kurum yetkilisinin katılımıyla 5 yıllık öncelikli hedeflerin belirlenmesine yönelik bir toplantı yapıldığını anımsattı. Söz konusu toplantıda TÜBİTAK’ın araştırma ve geliştirme desteklerinin ele alındığını kaydeden Menteş, bilgi ve iletişim teknolojileri alanlarındaki projelerin desteklenmesinin gündeme geldiğini, gömülü sistemler, makineler arası iletişim, bulut bilişim, bilgi güvenliği ve kriptoloji gibi alanlara yönelik teknolojik ürünler geliştirilmesi gerektiğinin altını çizdi. Açılışta konuşan Datateknik Pazarlama ve İş Geliştirme’den Sorumlu İcra Kurulu Üyesi Uğur Terzioğlu, kurulduğu 1989’dan bu yana sürekli büyüyen ve bilişim sektörünün önde gelen sistem entegratörlerinden biri olan DataTeknik’in, özellikle sağlık, eğitim, savunma, güvenlik ve telekomünikasyon alanlarında Türkiye’nin 2023 yılı vizyonuna katkı sağlayacak önemli proje ve başarılarla imza attıklarını anlattı. Bunu sağlamak üzere 2011’den itibaren inovasyona verdikleri önemi arttırdıklarını bildiren Terzioğlu, küresel pazardaki söz sahibi firmaların, Türkiye’deki yetkin iş ortağı olarak o firmaların ürettiği güncel teknolojileri; yüksek entegrasyon, proje yönetimi ve operasyonel yetkinlikleri ile birleştirerek, müşterilerine anahtar teslim

çözümler sunduklarını söyledi. Türkiye çapında 300’den fazla noktada yüksek hizmet kalitesi sunduklarını, ISO 9000, 14000, 20000 ve 27001 sertifikalarına sahip olduklarını bildiren Terzioğlu, Interpromedya’nın Bilişim 500 araştırmasına göre, son 3 yıldır “Sistem Bütünleştirme Projeleri Yönetimi” alanında lider durumda yer aldıklarına işaret etti. Terzioğlu, “Yıllık ciromuzun yüzde 2’sini Ar-Ge çalışmalarına ayırmış bulunmakta; bilişim üssü vizyonuna uygun olarak da ulusal e-dönüşüm projeleri kapsamında yerli üretim ve Ar-Ge fırsatlarını hayata geçirebilmek için global teknoloji üreticileri ile ortak girişimler üzerinde yoğun bir mesai harcamaktayız” diye konuştu.

Yıldırım: Bulut Bilişim için tüm taraflar bir araya gelip yol haritası oluşturulmalı

Kamu Bilişim Platformu etkinliğinin açılışına video konferans ile katılan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, son yıllarda bilgi ve iletişim sektörünün en önemli gündem maddelerinden birinin “Bulut bilişim” olduğunu belirtti. “Bulut bilişim” alanında uzun vadeli politika, strateji ve düzenlemelerin gerçekleştirilebilmesi için tüm tarafların bir araya gelerek yeni bir yol haritası oluşturulması gerektiğinin altını çizen Yıldırım, “Bulut bilişimle ilgili BTK düzenleme konusunda faaliyetlerini sürdürmektedir. Özellikle bizim kamu bilişim yöneticilerine tavsiyemiz, kaynak israfının önüne geçilmesi bakımından bulut bilişime önem vermeleridir” dedi.

“Bulut bilişim”i, kısaca bilişim kaynak ve altyapılarının en etkin bir şekilde paylaşılması olarak tanımlayan Yıldırım, bulut bilişime önem verdiklerini, kaynak israfını önleyecek her projeye kapılarının açık olduğunu bildirdi.

BTK ve bakanlığın, sektörle birlikte bilgi ve iletişim olanaklarının kapasite ve hızını artırmak hedefiyle önemli çalışmalar gerçekleştirdiğini kaydeden Yıldırım, "Sektörümüzle ilgili politikaları belirlerken, daima paylaşımcı olmaya gayret gösterdik. Sivil toplum kuruluşları, sektörde faaliyet gösteren paydaşlarla iletişim içinde olduk. Bilgi ve iletişim teknolojileri, çok hızlı gelişen, yaşam tarzına dönüşen bir sektör. TBD'nin yaptığı bütün çalışmaların, özel sektör ve kamuna bilişim teknolojilerinin gelişmesine fayda sağladığını özellikle vurgulamak istiyorum" diye konuştu.

Hizmet sektörlerinin kullandığı veri tabanlarının devasa büyüklüklere ulaştığından söz eden Yıldırım, bu veri tabanlarının kişilere ait çok sayıda kişisel veriyi içerdiğini, bu verilerin güvenlikleri ve güvenilirliklerinin de önem kazandığını belirtti. "Kamuda Ar-Ge fırsatları ve işbirliğine öncelik verecek bir düşünce yapısındayız" diyen Yıldırım, BT iletişim altyapısı olarak güçlü ülkeler arasında

yer aldığımızı ancak veri akışının yeterli düzeyde olmadığını açıkladı.

Bakanın konuşması bitince TBD Başkanı Menteş, Türkiye'nin ilk sanal plaketi ekranda Bakan Yıldırım'a sundu.

Alcatel-Lucent Enterprice Ülke Direktörü Nur, geleceğin Türkiye için atılan olumlu adımların hep birlikte yaşandığını belirtip "Özellikle bilişim sektöründe birçok ülkeyi yakaladık ve neredeyse geçiyoruz. Türkiye olarak uzakları aydınlatan birçok projeye imza attık. Gelişmeleri takip ederken bize büyük sorumluluk düşüyor" diye konuştu.

Bilişim sektöründe bir sonraki kırılmanın yaklaşık iki ay içinde yakalayacağını düşündüğünü bildiren Nur, 1 Temmuz 2012 itibarıyla ticaret hayatının değişeceği ve bilişimin öneminin ortaya çıkacağını söyledi.

Turkcell Kurumsal Müşteriler Bölüm Başkanı Cora ise, TBD'nin büyük bir tutarlılık ve devamlılıkla yaptığı Kamu-BİB etkinliğinde, sabit ve mobil yakınsama ile telekomünikasyon ve bilişimin iç içe girmesi gibi 2 önemli trend olduğuna işaret etti.

Türkiye'de son yıllarda en büyük yatırımın 3G ve fiber optik erişime yapıldığını aktaran Cora, konuşmasında Türkiye ve dünyada mobil iletişim ve teknolojiye ilişkin bilgiler verip Turkcell'in mobil teknoloji ve İnternet yatırımlarını anlattı.

Acarer: Birçok şirket, 'Çocuk Profili'ni kullanmaya başladı

BTK Başkanı Acarer, halen, 39 kamu kuruluşunda 311 iş ve işleminin elektronik ortamda (e-devlet hizmeti) gerçekleştirildiği anlatıp Bankalararası Kart Merkezi'nin verilerine göre, İnternet üzerinden yapılan e-ticaret işlemlerinin tutarının 2011'de yaklaşık 23 milyar Lira'ya ulaştığını kaydetti.

Acarer, 2023'te toplam ticaretin yüzde 90'ının e-ticaret olarak yapılacağını bildirdi.

Konuşmasında Türkiye'nin 2023 yılı hedeflerine de değinen Acarer, Türkiye'de bilgi ve iletişim teknolojileri (İnternet Comunication Technologies- ICT) sektörünün yılda ortalama yüzde 10 büyüdüğünün altını çizerek, "Yani biz sektör olarak Türkiye'nin bu hedefi için üstümüze düşen görevi yapıyoruz" dedi.

Türkiye'de bilişim sektöründe Ar-Ge alanında çalışanların oranının yüzde 5.5 gibi dünya ortalamasının bile üzerinde bir rakam olduğunu belirten Acarer, Türkiye'nin internet kullanıcı yoğunluğu açısından Avrupa Birliği ortalamasını aştığını söyledi.

2011 yılını Güvenli İnternet Hizmeti'nin zorunlu olmadığını anlatmaya harcadıklarını kaydeden Acarer, "Hiç kimse zorunlusunuz demedi. 1.1 milyon internet kullanıcısı bunu tercih etti. Bizim bunu daha fazla artırma hedefimiz de yok. İsteyen kullanır, isteyen kullanmaz. Birçok şirket, 'Çocuk Profili'ni kullanmaya başladı. Özellikle finansal şirketler. Çünkü bu profilde, sisteminizin 'botnet' (zararlı yazılım bulaştırılmış bilgisayarlar üzerinden saldırı) haline getirilmesi mümkün değil.

Bu nedenle finansal şirketler olta saldırılarına takılma ihtimali olmadığı için tercih ediyorlar" şeklinde konuştu.

Güvenliğe 118 milyar dolar

Dünya genelinde siber suçlarla mücadelenin maliyetinin yıllık 118 milyar doları bulduğuna değinen Acarer, Türkiye'nin en önemli iki gündem maddesinin siber güvenlik ve içerik güvenliği olduğunu vurguladı. Siber güvenlik tatbikatlarını çok önemsediklerini bildiren Acarer, sözlerine şöyle devam etti: "Bu yıl iki tane siber güvenlik tatbikatı yapıyoruz. İlki salı günü (8 Mayıs) başladı 27 Mayıs'ta sona erecek ve İnternet servis sağlayıcılarla (İSS) birlikte yapılıyor. Bütün gün boyunca İSS'ler tatbikatlara katılıyor ve güvenliklerini test ediyorlar. Asıl büyük tatbikatı da TÜBİTAK, kamu ve özel sektör kuruluşlarıyla birlikte bu yılın sonunda yapacağız. Burada amacımız, kuruluşlar bünyesinde farkındalığın artırılması ve CIO'ların bu konudaki çabalarına destek olmak."

Siber güvenlik ve İnternet'in içeriğinin güvenliğinin kendileri için önemli gündem maddelerinden olduğunu belirten Acarer, DDOS (Dağıtık Servis Dışı Bırakma) ve "botnet" in (zararlı yazılım bulaştırılmış bilgisayarlar üzerinden saldırı), çok az bilgiyle yapılabilir hale geldiğinin altını çizdi. Siber saldırıların yüzde 93, dolandırıcılığa yönelik "spam" (istenmeyen e-posta) gönderiminin iki kat attığına işaret eden Acarer, geçen yıl İnternet kullanıcılarının yüzde 47'si güvenlik sorunu yaşadığını kullanıcıların yüzde 30'unun güvenlik nedeniyle İnternet'ten alışveriş yapmak istemediğini söyledi. Kamu sektörünün, BT güvenliği ve uygulamalarındaki etkinliğinin çok önemli olduğunu belirten Acarer, "yararlanıcı" değil, "paydaş" modelinin düşünülmesini önerdi.

Özgürel: Devlet çarkımız değişmemek üzere kurulmuş

Açılışın hemen ardından yapılan "Bilişimle Sürdürülebilirlik" konulu forumu TBD Yönetim Kurulu Üyesi Lütfi Varoğlu yönetti. Etkinliğin öğleden sonraki bölümünde Gazeteci Avni Özgürel çağrılı konuşmacı olarak katılımcılara hitap etti. Etkinlikte sohbet etme fırsatı

bulduğu yetkililerden Türkiye'nin ne kadar sağlam, güçlü bir altyapıya sahip olduğu izlenimi edindiğine değinen Özgürel, "BT'nin öneminin kavranacağı bir dönem yaşanacağını umuyoruz. Ancak bilgiden, bilişimden habersiz kurumlar olduğunu da biliyorum" dedi. "Devlet çarkımız değişmemek üzere kurulmuş. Değişim bize hiç uymayan bir şey" diyen Özgürel, değişimin son derece önemli bir kavram olduğuna vurguladı. Büyük Selçuklu Devleti döneminde yazılan Nizamülmülk (Mülkün Nizamı yani, Devletin Düzeni), soğuk savaş dönemi, Takrir-i Sükûn Kanunu (Huzurun Sağlanması Yasası), tek ve çok partili dönemlerdeki bilgi, bilginin paylaşılması ve yasaklanmasına ilişkin tarihi ve ilginç bilgiler aktaran Özgürel, Türkiye'nin uluslar arası sisteme entegre olmasının tek aracının bilgi olduğunu belirtti. Özgürel, "Siz bilgiye dayalı bir ağı temsilcilerisiniz. Ama henüz size ilişkin yeterince farkındalık yok, önemsenmiyorsunuz. Başbakan, Ar-Ge'ye ne kadar önem verdiklerini, kaynakları artırmayı istediklerini bildiriyor. İnşallah, yeterince kaynak ayrıldığı bir dönem yaşarsınız" diye sözlerini bitirdi.

Özgürel'den sonra Dr. Cevat Şener'in Başkanlığındaki "Kamuda Bulut Bilişim" oturumunda Çalışma Grubu Başkanı Doç. Dr. Oğuz Ergin, hazırladıkları raporu sundu. İkinci gün ise, Prof. Dr. Kürşat Çağıltay, "Türkiye'deki Kamu Web Siteleri Ne Kadar Vatandaş Odaklı" konulu oturumda bilgilendirmede bulundu. "İş Sürekliliği Yönetimi" konulu oturumu Dr. Ahmet Sarıcan yönetti ve Çalışma Grubu Başkanı Erman Taşkın, grubun çalışmalarını aktardı. ÖSYM eski Başkanı Prof. Dr. Ünal Yarımağan'ın yönettiği "Kamuda Bilişim Projeleri Nasıl Hazırlanmalı?" konulu oturumda ise Çalışma Grubu Başkanı Dr.

Altan Özki, grup olarak hazırladıkları raporu açıkladı.

Etkinliğin "ana" sponsorluğunu Alcatel-Lucent, Datateknik ve Turkcell Superoline üstlenirken Polycom, Raritan ve SAP "etkinlik" sponsoru oldu. Akfa Holding, Allied Telesis, Cardtek, ca Technologies, HP, LST, Microsoft, NetApp, Netaş, OKİ, Samsung, Vestel ve ZyXEL "yardımcı" sponsor olurken BİLSİSTEK, Cisco, Epson, İfoNet, Kale Yazılım, Karel ve Profelis etkinliği "destekleyen" sponsorlar arasında yer aldı.

"Rekabet ortamında takım çalışması uygulamaları" temaları kapsamında Sosyal Etkinlik Çalışma Grubu'nun koordinasyonunda voleybol, basketbol ve futbol karşılaşmaları yapılan 14.Kamu-BİB etkinliği Anadolu Ateşi'nin muhteşem gösterisi ile sona erdi.

“Kamu kurumu web siteleri ve kullanılabilirlik” araştırması:

Türkiye’de kamu İnternet siteleri vatandaş merkezli değil

ODTÜ’de gerçekleştirilen araştırmada incelenen 33 kamu İnternet sitesinden sadece 9’unun kullanılabilirlik performansı, “iyi” olarak değerlendirildi. Kamu İnternet sitelerinin kullanımının zor olduğu vurgulanan araştırmaya göre, hemen hemen tüm e-devlet siteleri, görme engelliler dikkate alınmadan tasarlandı.

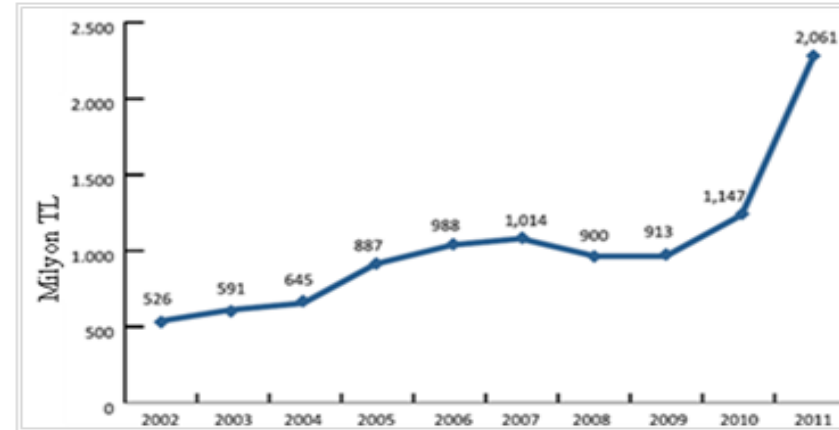
Kamu Bilgi İşlem Merkezleri Yöneticileri Birliği (Kamu-BİB), Kamu Bilişim Platformu etkinliğinin ikinci günü, ODTÜ Eğitim Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Kürşat Çağıltay, “Türkiye’deki Kamu Web Siteleri Ne Kadar Vatandaş Odaklı” konulu oturumda bilgilendirmede bulundu. Çağıltay oturumda, Enformatik Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi

Suna Durmuş ile birlikte yaptıkları, kamu İnternet sitelerinin vatandaş merkezli tasarlanıp tasarlanmadığı araştırmasına ilişkin bilgiler aktardı.

Türkiye’de e-devlet hizmetleri için önemli yatırımlar yapıldığı, birçok devlet kurumunun hizmetlerini İnternet’ten sunmaya başladığı bildirilen araştırmada, hizmetlerin İnternet üstünden vatandaşlar tarafından kullanımında ciddi sorunlar olduğu, e-devlet sitelerinin vatandaş merkezli tasarlanmadıklarına dikkat çekildi. Çalışma sonuçlarına göre, değerlendirilen 33 e-devlet sitesinin yarısında içerik organizasyonunun sorunlu olduğu saptandı ve bu İnternet sitelerinde vatandaşların yararlanacağı hizmetlerin kolay ulaşılabilir yerlerde olmadığı görüldü. Bu nedenle vatandaşların, ihtiyaç duydukları uygulamaları, e-devlet sitelerinde ararken zaman kaybettikleri ya da bu siteleri kullanmadıkları vurgusu yapıldı.

Şekil 1: 2002-2011 Yılları Arasında Bilişim Teknolojilerine Yapılan Yatırım

Kaynak: Devlet Planlama Teşkilatı 2011- Sayfa 74

Değerlendirilen İnternet sitelerinin yaklaşık yüzde 30'unda arama fonksiyonu bulunmuyor. Kalan İnternet sitelerinin birçoğunda ise arama fonksiyonu etkin bir şekilde çalışmıyor. Birçok İnternet sitesinde gezinim konusunda da sıkıntılar yaşanıyor. Çalışmayan ve yanlış yönlendirilen bağlantılar, açılan sayfalardaki başlık bilgisinde eksik ve yanlışlıklar bulunuyor. Bu nedenle kullanıcılar İnternet sitesi içerisinde kayboluyor ve aradıkları bilgiye erişemedikleri için İnternet sitesini tekrar kullanmak istemiyor. Ayrıca, web sitelerinin örgütlenmesi, kullanıcı merkezli yapılmıyor, değerlendirilen kurumların web sitesinin yüzde 51'inde içerik örgütlenmesi sorunlu.

Ülkelerin e-devlet performansını ölçen ve her yıl yapılan uluslararası çalışmalardan biri olan "United Nations e-Government Survey - 2010" araştırmasına göre Türkiye'nin bu alandaki yüzde 18.18 olan performansı genel

ortalamanın altında oldu. Bu nedenlerle kurumların vatandaşlara elektronik ortamda sağladığı iletişim olanaklarını geliştirmesi gerekiyor. Bu bağlamda kamu kurumlarının web sitelerinde kullanıcıları yönlendirici geri bildirimlerin verilmesi, sıkça sorulan sorulara yer ayrılması, kullanıcıların kurumla iletişimi için çeşitli yollar sunulması ve sorulara zamanında yanıt verilerek kullanıcıya dönülmesi önem taşıyor. Bunların yanı sıra elektronik banka uygulamalarında olduğu gibi, çevrimiçi yardım seçeneği de kamu kurumu web sitelerinde kullanıcı ve kamu kurumu arasında etkin iletişimin sağlanması için yararlı olabilir.

33 kamu kurumunun elektronik hizmetleri aşağıdaki başlıklar altında değerlendirildi: Erişilebilirlik; Donanım ve Yazılım; Kullanımın iyileştirilmesi; Ana Sayfa; Sayfa Yapısı; Gezinim; Yazı Görünümü; Kaydırma Çubuğu ve Sayfa İçi Gezinim; Sayfa İçi Başlıklar ve Web

Sitesi Başlıkları; Bağlantılar; Veri Girişi-Ekran Tabanlı Kontroller; Resim ve Çoklu Ortam Elemanları; Arama; İletişim; Üst Veri; Web Sitesi İçerik Arşivleme; Kişisel Bilgilerin Gizliliği ve Güvenliği ile Web Sitesi Yayımlanması.

Araştırma sonuçlarına göre İnternet sitelerinin kullanılabilirlik performansları yüzde 61.2 ile yüzde 88.8 arasında değişiyor. 33 İnternet sitesinin ortalaması ise yüzde 73 oldu. e-Devlet Kapısı yüzde 88,4'lük kullanılabilirlik performansı ile değerlendirme kıstaslarının pek çoğunu karşılayarak ilk sırada yer aldı. e-Devlet Kapısı'nı yüzde 79,9 ile Cumhurbaşkanlığı İnternet sitesi, yüzde 79,4 ile de Sosyal Güvenlik Kurumu İnternet sitesi izledi.

Kullanılabilirlik performansı yüzde 75'in üzerinde yer alan sitelerin "iyi" olarak değerlendirildiği araştırmada, Türkiye İstatistik Kurumu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Başbakanlık, Kalkınma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı İnternet siteleri de yüzde 75'in üzerindeki kullanılabilirlik performansı ile bu kategoride yer aldı. İncelenen 33 kamu kurumu İnternet sitesi içerisinde toplam 9 kamu kurumunun İnternet sitesinin kullanılabilirlik performansı "iyi" olarak değerlendirildi.

Hizmetlerini elektronik ortamda sunacak kurumlar, kullanıcılara en çok yarar sağlayacak bir web sitesi geliştirmek için sistematik bir çalışma gerçekleştirmeli. Böyle bir çalışma için dikkat edilmesi gereken konular kısaca şöyle özetleniyor:

Erişilebilirlik:

*Kamu kurumlarının web sitelerini hazırlarken WAI tarafından geliştirilen Web İçeriği Erişilebilirlik Kılavuzu'nda belirtilen erişilebilirlik gereksinimleri birinci seviyede karşılanmalı. Görme problemi olan önemli sayıdaki kullanıcı için uygun yazı büyüklüğü kullanılmalı ve uygun renk seçenekleri tercih edilmeli. Web sitelerinde kullanılan çoklu ortam elemanlarının alternatiflerine yer verilmeli, kullanıcıların klavye tuşlarını kullanarak alanlar arasında geçiş yapmalarına olanak sağlanmalı.

Yazılım ve donanım:

*Web sitesi tasarlanırken kullanıcıların yazılım ve donanım bilgi ve deneyim altyapısı düşünülmeli, özellikle sayfanın yükleme süresini arttıracak uygulamalar çok gerekli olmadıkça kullanılmamalı. Eğer kullanılacaksa bu uygulamaların kontrolünün kullanıcı tarafından yapılmasına olanak sağlanmalı. İnternet sitelerinin farklı tarayıcılarla çalışması kontrol edilmeli, bunun yanı sıra kullanıcıların hizmete erişebilmesi için ek yazılım yükleme gerekliliğinden kaçınılmalı.

Kullanımın iyileştirilmesi:

*Kullanıcılar, önemli bağlantılara web sitesindeki tüm sayfalardan ulaşabilmeli, işlemlerini bir önceki sayfadaki bilgilere ihtiyaç duymadan gerçekleştirebilmeli. Kullanıcı kitlesinin bilişsel seviyesine uygun olacak bir yazı dili kullanılmalı, teknik terimlerden ve kısaltmalardan uzak durulmalı. İnternet sitesinde yardım seçeneği bulunmalı, yardım içeriği kullanıcıyı bilgilendirecek ve karşılaşılabileceği bir sorun durumunda yönlendirebilecek kapsamda hazırlanmalı.

Ana sayfa:

*Kamu kurumu web sitelerinde ana sayfa; uzun yazılardan uzak, tüm önemli bağlantıları içerecek şekilde hazırlanmalı. Ana sayfa, kamu kurumunun logosu, site haritası, iletişim bilgileri ve arama işlevi bağlantılarını içermeli. Ayrıca web sitesindeki tüm sayfalarda ana sayfaya erişim için bağlantı bulunmalı.

Sayfa yapısı:

*Web sitesindeki sayfalar arasında tutarlılık olmalı, farklı sayfa yapıları ve sayfalar arasında farklı yazı türleri kullanılmamalı. Okunabilirliği hızlandırmak için satır uzunluklarının 100 karakteri geçmemesine dikkat edilmeli. Güncel bilgileri vurgulamak ve kullanıcıların bu bilgilere erişimini hızlandırmak için “Yeni”, “Yeni Eklenen”, “Güncel” gibi etiketler kullanılabilir.

Bağlantılar ve gezinim:

*Web sitesinin gezinim yapısı kullanıcının bilgiye en kısa sürede ulaşması sağlayacak şekilde yapılandırılmalı. Gezinim bağlantıları gruplandırılmalı ve sayfada kullanıcının aşına olduğu bölümlere yerleştirilmeli. Sayfa içinde kullanıcıların bilgiye daha kolay erişebilmesi için uzun sayfalardan kaçınılmalı. Uzun sayfaların etkin kullanılabilmesi için çapa bağlantı yapısı, marquee gibi yöntemler

kullanılmalı, bunun yanı sıra kaydırma çubuğu kullanımına dikkat edilmeli. İç içe oluşturulan kaydırma çubukları kullanımı zorlaştırıyor. Genellikle gezinimi yavaşlatan yatay kaydırma çubuğu tercih edilmemeli.

Yazı görünümü:

*Kullanıcıların aşına olduğu yazı türleri (Kullanıcıların 12 punto Times New Roman, Georgia, Arial, Helvetica, veya Verdana yazı türlerini tercih ettikleri bilinmektedir) kullanılmalı, okuma hızını yavaşlatacak yazı türleri kullanmaktan kaçınılmalı. Yazı büyüklüğünü belirlenirken görme zorluğu çeken kullanıcılar da düşünülmesi. Metin içerisinden bir bölümün vurgulanması için kullanılan yöntemlerin gereksiz yere kullanılması okumayı zorlaştırıyor. Bu nedenle metnin büyük harflerle, kalın, eğri ve renkli yazılacağı durumları belirlerken dikkatli olunmalı. Yazı ile arka plan rengi arasında bir karşıtlık olmalı ve renk körü kullanıcıların görmekte zorlanmayacağı renk bileşimleri kullanılmalı.

Arama:

*Kullanıcılara detaylı arama seçeneği sunulmalı ve kullanıcıların arama sonuçlarını filtreleyebilmesine olanak sağlanmalı.

İletişim:

*Kamu kurumunun iletişim adresi, telefon numaraları, elektronik posta adresi kullanıcıların web sitesinde kolaylıkla erişebileceği bir yerde bulunmalı.

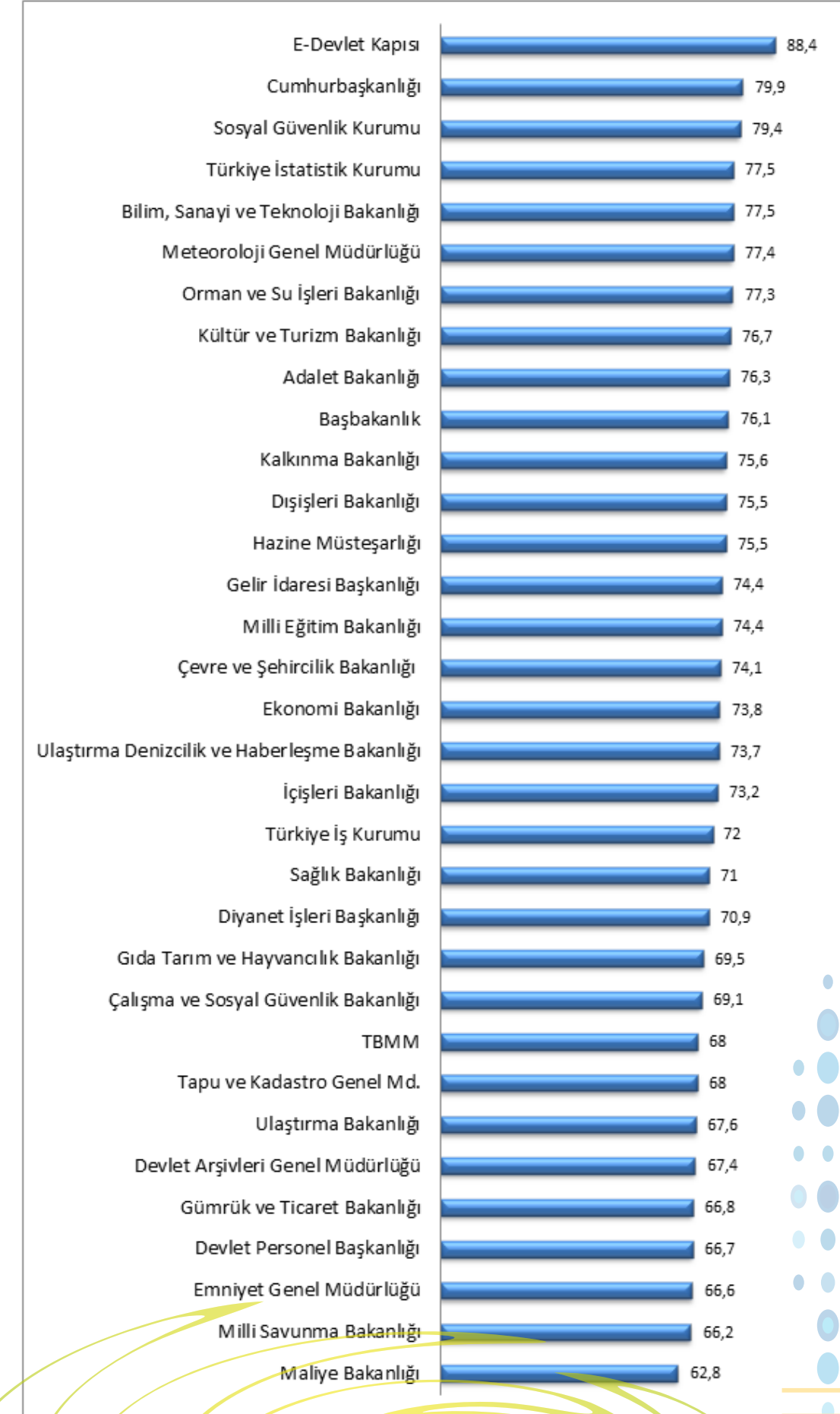
Web sitesinin arşivlenmesi:

*Kurumun kâğıt üzerinde olan yazışmaları nasıl arşivleniyorsa web sitesinin de arşivleri tutulmalı, tanımlanan aralıklarla web sitesi içeriği arşivlenmeli.

Kişisel bilgilerin gizliliği ve güvenlik:

*Siteyi kullanan kişilerden onlara ait özel bilgileri girmeleri isteniyorsa bu bilgilerin başka kişiler veya kurumlar ile paylaşılmayacağı garanti edilmeli. Web sitesi üzerinden kredi kartı ile herhangi bir işlem yapılması gerekiyorsa en üst seviyede güvenlik önlemi alınmalı.

Kamu web siteleri kullanılabilirlik değerlendirme sonuçları

“Bilişimle süreklilik”, bilişimde sürekliliği tetikler mi?

Sürdürülebilirliği sağlamak için geliştirilen çözüm ve uygulama örneklerinin konuşulduğu forumda, 500 milyar dolarlık ihracat hedefi için çok daha fazla iş yapılmasının zorunlu olduğu, sürdürülebilirlikte bilişimin rolünü yeniden gözden geçirilmesi gerektiği vurgulandı.

Açılışın hemen ardından yapılan “Bilişimle Sürdürülebilirlik” konulu forumu TBD Yönetim Kurulu Üyesi, Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) Uluslararası İşbirliği Daire Başkanı A. Lütfi Varoğlu yönetti. Forumu, Alcatel-Lucent Enterprise Ülke Direktörü Çağlayan Nur, Datateknik Genel Müdür Yardımcısı Özden Özben, Polycom Kamu Satış Müdürü Buğra Çelebi, Raritan 4g İletişim Teknolojileri Genel Müdürü Yusuf Gökhan Gülal, SAP Savunma ve Güvenlik Alanı İş Geliştirme Müdürü Faruk Emre Güngör ve Superonline’den Hişam Advan konuşmacı olarak katıldı.

SSM Uluslararası İşbirliği Daire Başkanı Varoğlu, tamamen ulusalcı bir politika ile geliştirilebilecek teknoloji ürünlerinin ihracatı, 2023 hedefleri için satılabilecek mal ve hizmet envanterinin yapılması önem taşıdığına dikkat çekti. Türkiye’nin 500 milyar dolarlık ihracat hedefi ile ilgili iş ve satış yapmak için herkesin bugünkü hacmin 4 katı satış ve iş yapmasının zorunlu olduğunu belirten Varoğlu, bunun da çok kolay olmadığını söyledi. Bu noktada : “ticaret envanteri”, “politik sahiplenme” ile “stratejik erişim ve gösterebilirlik” olmak üzere üç konunun önemli olduğunu kaydeden Varoğlu, “Vestel ve Samsung arasındaki fark önemli. İkisi de bu etkinliğin sponsoru. Güney Kore’nin Samsung için uyguladığı bütün destek politikası ve stratejisini yerinde araştırdık. Vestel’e uyguladık. Bugün Samsung mobil telefonda nerede, Vestel nerede? Bu durumu iyi anlama ve ders çıkarmak gerekiyor. Sadece politik sahiplenme yeterli değil” dedi. Sürdürülebilirlik konusunda 1990’ların başında aldıkları SSM’nin kurulması ve yerli sanayi desteklerine öncelik verme kararının

ne kadar doğru olduğunu şimdi gördüklerine değinen Varoğlu, bugün 400 kişilik yetkin kadrosu ile danışmanlık alanında kritik bir değer ortaya çıkardıklarını ve bunun çok güzel bir model olduğunu söyledi. Aynı modelin bilişimde sürdürülebilirlik kapsamında tekrarlanabileceğine inandığını vurgulayan Varoğlu, “Endüstriyel modeli ortaya çıkarmak gerekiyor. Apple Store ya da Android Market’te kaç tane Türk uygulama var, ne kadarlık satış rakamlarına sahipler takip etmiyoruz. Uygulamaların tümü yerelleştirilmeye gerek duyuyor, ancak yerelden uygulama çıkarmakta zorlanıyoruz. Sistemi zorlayan medya

üzerinden kurulabilecek baskıdır. Ancak bu şekilde politikacılar karar aldırarak mümkün olabiliyor” diye konuştu.

Geleceği öngören yapılanmalarda sektör temsilcileri de olmalı

Sözlerine şanslı bir sektör ve şirket olduklarını düşündüğünü belirterek başlayan Alcatel-Lucent Enterprise Ülke Direktörü Çağlayan Nur, şanslı konumlarını geliştirmek adına her şeyi yaptıklarını kaydetti.

“Çok ciddi rakamlara ulaşan Ar-Ge kapasitesi ve kadrosuna sahibiz” diyen Nur, TBMM Komisyonlarında “kendi ekosistemindeki aktörleri destekleyecek” ciddi bir teşvik yasası bulunduğuna işaret etti.

Bilişim sektörü olarak “4 değil 8 kat” çalışma yapılması gerektiğinin altını çizen Nur, “kamudaki ekranların Vestel olması lazım” sözleriyle yerli üretimin desteklenmesini istedi. Ülke envanterinin takip edilebileceği bütünsel bir yapı ve yaklaşıma sahip olunması gerektiği vurgusu yapan Nur, sözlerini şöyle tamamladı:

“Her yaşanan devrimin bir bedeli var. Bugün İnternet devrimi yaşıyoruz. 2030’da Türkiye’nin çöle döneceği bilgisi veriliyor. Bu durumda bilişimci olarak uçan kuşu izlemeli, yer altında, yer üstünde neyiz var neyiz yok sahip çıkıp sürdürülebilirliği sağlamamız gerekiyor. Her bakanlıkta yürütülen çalışmaları anında birebir izlemeliyiz. Geleceği öngören yapılanmalarda bilişim sektörünün temsilcilerinin de yer alması gerektiğini düşünüyorum.” Datateknik Genel Müdür Yardımcısı Özden Özben, bilgi yıkımı, sürdürülebilirlik, bilişimle sürdürülebilirlik, bilişimle veya bilişimde ayrışma üzerine değerlendirmelerde bulunup kurum politikaları, bilişim hedef ve yatırımlarına ilişkin görüşlerini açıkladı. “Bilişim ile süreklilik aslında bilişimde sürekliliği tetikliyor” diyen Özben, kurumlar arası acil durum planlama ve politikalarının belirlenip geliştirilmesini önerdi. Geniş ölçekli felaketlerde tek tek kurumların iyi işleminin yetmeyeceğine dikkat çeken Özben, “Bu durumlar, geniş ölçekli politikaları ve stratejiyi gerektiriyor. İş sürekliliği kurumlar arasında da tesis edilmeli” dedi.

Bilişimsiz sürdürülebilirlik olmaz

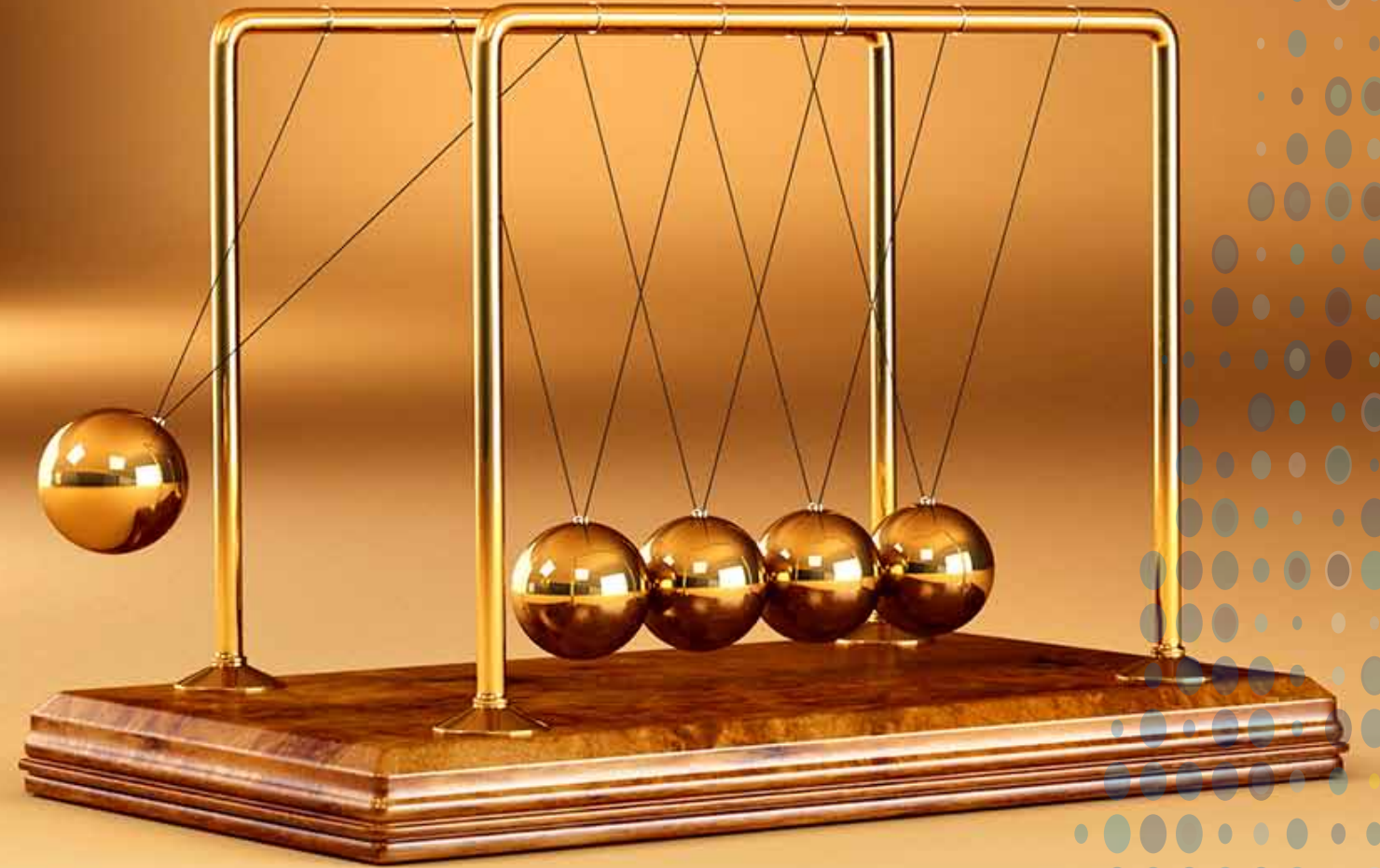
Polycom Kamu Satış Müdürü Buğra Çelebi ise, müşterilerinin kolayca iletişim kurmalarını sağlayan video kayıt teknolojileri, geliştirdikleri sistem ve projeler hakkında açıklamalar yaptı. Akıllı sınıflar, sağlık ve adalet sektörleriyle ilgilendiklerini anlatan Çelebi, ürün çeşitlendirmesi yaparak gelecek öngörülerinde bulunduklarını, donanımdan çok yazılım çözümleri sunan bir firma haline geldiklerini söyledi.

Yasal kısıtlamaları azaltacak düzenlemelere katkı verilmesini isteyen Çelebi, devletinde sektörün önünde olması gerektiğinin altını çizdi.

Raritan 4g İletişim Teknolojileri Genel Müdürü Yusuf Gökhan Gülal da, data center çözümlerine ilişkin bilgiler verdi. Kamuda birçok data center kurulduğunu anımsatıp söz konusu merkezlerdeki sistemlerle sürdürülebilirliğe yeni katma değerler sunmayı düşündüklerini bildiren Gülal, “Sürdürülebilirlik açısından en önemli yapılardan biri de akıllı sistemlerdir. Biz maalesef teknolojiyi artık üretemiyoruz. Yeni teşviklerle bunu yapabilirsek teknolojiye de üretmeye başlayabiliriz” dedi. SAP Savunma ve Güvenlik Alanı İş Geliştirme Müdürü Faruk Emre Güngör, sürdürülebilirlik tanım ve kavramı üzerinde durdu. “Kaynakların doğru kullanımı sürdürülebilirliğin temel döngüsü haline geldi” diyen Güngör, şu değerlendirmede bulundu: “BT, ekonomik, sosyal ve çevresel risk ve fırsatların yönetilebilmesi için kritik önem kazandı. Bilişimsiz sürdürülebilirliğin olmayacağı noktasında herkes ortak bir görüşe sahip. Sürdürülebilirlik zinciri içerisinde bilişimin rolünü yeniden gözden geçirmek ve etki analizleri ile yeniden tanımlamak gerekiyor.”

Korban emisyonu konusuna da dikkat çeken Güngör, konunun ekonomik boyutunu bilişimci olarak yine bilişimle çözülmesi gerektiğini vurguladı.

Superonline’dan Hişam Advan, panelistlerin aktardığı önemli BT projelerinin gerçekleşmesi için en önemli noktanın altyapı olduğuna dikkat çekti. Kamuda bilişimde sürdürülebilirliği sağlama adına yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi veren Advan, son kullanıcıların hizmet alırken kesinti yaşamaması için toptan erişim çözümü sunduklarını söyledi. Advan “Türkiye, bugün BT’de 53. sırada. 2023’te kaçınıcı sırada olmayı hedefliyor?” sorusunun yanıtının verilirip gereğinin yapılmasının önemli olduğunu vurguladı.

İş sürekliliği, bir proje değil, bir süreç, bir yönetim şekli

Kamu açısından önemli ve konuşulması gereken bir konu olan iş sürekliliğinin bir süreç olduğu vurgulanan oturumda, mevcut durum, standartlar, strateji ve analiz konusunda bilgi verilip “Kamu-BİB İş Sürekliliği Model” önerisinde bulunuldu.

TBD Kamu Bilgi İşlem Merkezleri Yöneticileri Birliği'nin (TBD Kamu-BİB) onördüncü dönem çalışmaları kapsamında, 2. Çalışma Grubu tarafından hazırlanan rapor, Dr. Ahmet Sarıcan yönettiği, “İş Sürekliliği Yönetimi” konulu oturumda, Çalışma Grubu Başkanı Erman Taşkın tarafından katılımcılara aktarıldı. Oturumda iş sürekliliğinin önemi, Türkiye’de durum, Standartlar, Strateji ve analiz, Planlama, Uygulama ve Kamu-BİB İş Sürekliliği model önerisi açıklandı.

“İş sürekliliği yönetimi kamu açısından ciddi bir öneme haiz ve üzerinde konuşulması gereken bir konu. İş sürekliliği, bir proje değil bir süreç, bir yönetim şeklidir” diyen Taşkın, ekonomik etkilerinin ne olduğunun bilinmediği ancak fazla küçük olmadığının bilindiği bu konuda koordinasyonun hâlâ çok iyi yürümediğine işaret etti.

“Ulusal bir standart var mı?”, “Bize özgü bir çalışma yapıldı mı?”, “İş sürekliliği yönetimini kamuda kim yapacak?”, “Bu işin sahibi kim?”, “Koordinatör bir üst kurul var mıdır?”, “O mu bunu yapmalı?” sorularının yanıtlarını etkinliği izleyenlerle bulmaya çalışıp “Kamu-BİB İş Sürekliliği model önerisi”ni katılımcılarla tartışan Taşkın, “Bu, IT biriminin işi değildir. IT birimi, sürecin önemli bir parçası ve lideridir ancak konu onu aşar” dedi.

Son yıllarda dünyada hızla gelişen ve sıklıkla “İş Sürekliliği” ile karıştırılan bir kavram olan sürdürülebilirlik (sustainability), kısaca, kuruluşların, toplum önünde ekonomik, toplumsal ve çevresel hedeflerini belirlemeleri, bu hedeflere erişim durumlarını düzenli olarak raporlamaları ve zaman içinde bu hedeflerini daha da üst düzeylere çıkarmaları olarak tanımlanıyor.

Sürdürülebilirlik kavramını benimseyen kuruluşlar bu üçlü yapı içinde daha da üst

düzelere gelerek sahipleri, müşterileri ve toplumun gözünde saygınlıklarını arttırıyorlar.

Raporda iş sürekliliği, “Önceden belirlenmiş kabul edilebilir seviyelerde iş operasyonlarının devam edebilmesine yönelik olarak, olay ve iş kesintilerine tepki gösterebilme ve planlama için organizasyonun stratejik ve taktiksel becerisi” olarak tanımlandı.

İş sürekliliğinin temel kavramları, metodları ve standartlarının açıklanıp özetlenmeye çalışıldığı raporda, konunun sadece teorik arka planı değil uygulamaya yönelik boyutları da ele alındı. Yaygın hatalara dikkat çeken raporda, uygulamada kullanılabilecek pratik bilgilere de yer verildi.

İş sürekliliği yönetiminin ne olduğu, nasıl uygulanacağı ve örnek uygulama dokümanlarıyla Türkiye’de kamu ve özel sektör için yön gösterebilecek olan raporda, “Kurumların bilgisayarlaşma ve otomasyon seviyesinin yükselmesi ve bunun sonucunda birlikte çalışabilirlik ihtiyacının artması kurumların kendi ihtiyaçlarının yanında bağlı bulundukları kurum ve kuruluşların da iş süreçlerinin sürekliliğini doğrudan etkileyebilmektedir. 2000’li yılların başına kadar olağanüstü durumlara karşı bir yedek merkez ve veri yedeklemesi kapsamında önlemler alınması yeterli görülürken, günümüzde iş ve hizmet sürekliliği odaklı yaklaşımlar dikkate alınmaktadır. Ancak, özellikle kamu kurum ve kuruluşlarında bu yaklaşım da genel olarak planlamanın ötesine gidememekte ve bu nedenle etkin olamamaktadır. Yeterli ve hiç tatbikat yapılmaması, sürekli iyileştirmenin gerçekleştirilememesi, personele yeterli eğitimin ve farkındalığın kazandırılmaması temel eksiklikler olarak göze çarpmaktadır” denildi.

“Kaynağı ne olursa olsun, riskleri belirleyen, analiz eden, etkilerini somutlaştıran ve buna karşı önlemler ortaya koyan etkin bir iş sürekliliği çalışması günümüzde tüm kurum ve kuruluşların kaçınılmaz önceliklerinden biri olacaktır” vurgusu yapılan raporda, her kurumun kendi özelliklerine göre farklı bir plan yapması; beklenmedik durumlara karşı hazırlıklı olmasına dikkat çekildi.

Raporun strateji ve analiz bölümünde, “İş sürekliliği, kurumun stratejik hedefleri açısından çok önemlidir. Bir iş kesintisini başarıyla yönetemeyen bir kurum mevcut ve potansiyel müşterilerinin bir kısmını kaybetmeye mahkûmdur. İş sürekliliğini sağlayabilmek için fonksiyon bazında değil, süreç bazında yaklaşıp kuruma süreklilik kazandırmak gerekir. Bu da kurumun genelini

etkileyen daha geniş bir çalışmayı işaret etmektedir. Bu bağlamda; kurumlar ve organizasyonlar, iş sürekliliği çalışmalarını daha etkin ve verimli yürütülebilmek için iş sürekliliği politikasına sahip olmalıdırlar” denildi.

“İş sürekliliği politikası” ise, “İş sürekliliği ilkesini ve iş sürekliliği ile ilgili yönetimin beklentilerini iletmek için hazırlanan uzun vadeli ve yaşam döngüsü odaklı yazılı bir üst yönetim belgesidir” şeklinde tanımlandı. Pek çok kuruluşun, bir organizasyon çapında iş sürekliliği politikası ihtiyacına şüpheli yaklaştığı kaydedilen raporda, kurumun iş süreçlerinin ne kadar kesintiye tahammül edebildiği ve süreçleri tekrar çalışır duruma getirmek için ayrıntılı mevcut durum, risk, iş etki analizi yapılması önerildi.

Beklenmedik durum senaryoları

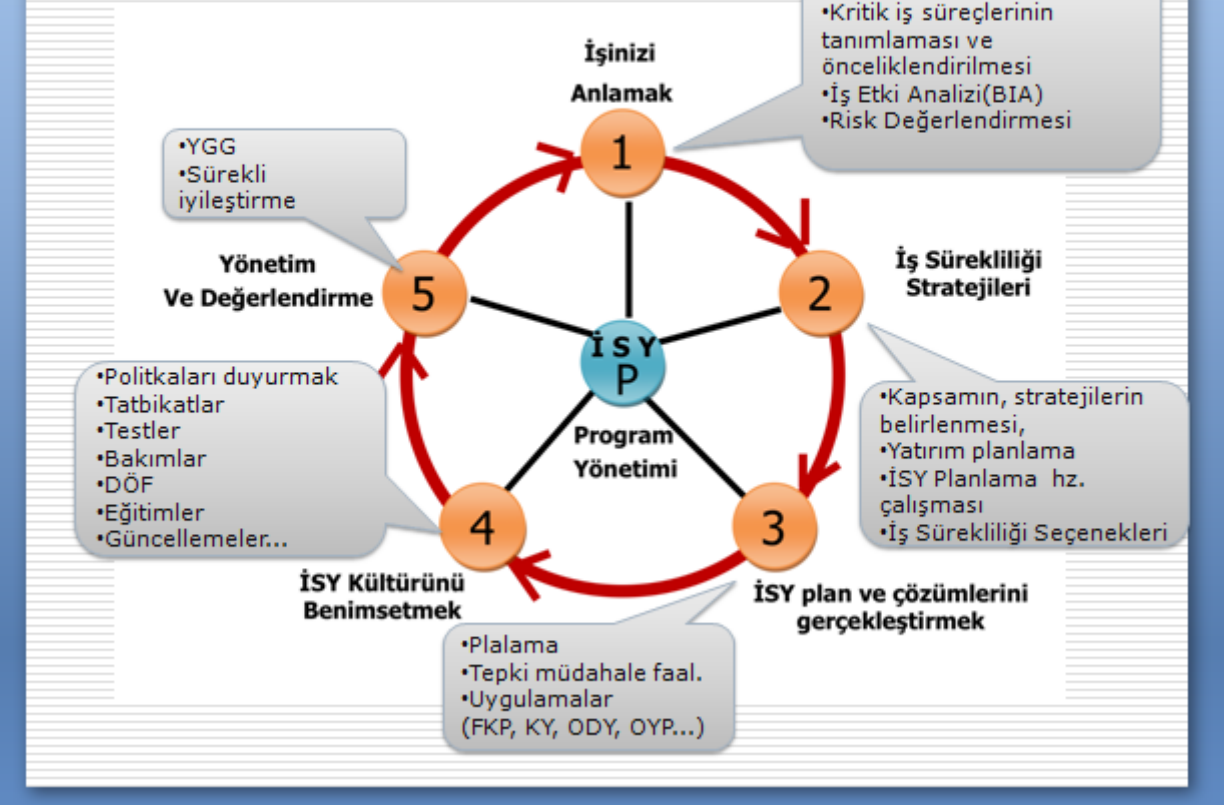
Raporda konunun ele alındığı bölümde şu bilgiler yer aldı:

“Araştırmalara göre beklenmedik bir durumla karşılaşmış, firmaların her beş tanesinden ikisinin faaliyetlerini sürdüremediği, sürdürebilenlerden üç tanesinden birinin iki yılsonunda faaliyetini durdurduğu ortaya çıkmıştır. Bu tür durumlarda kaybedileni ölçmek zor olmaktadır.

9 ülkede toplam bin 750 BT yöneticisi ile yaptığı anketten oluşan bir rapora göre, hâlâ şirketlerin ve kamu kuruluşlarının yaklaşık dörtte üçü, olası bir BT krizinin ardından bilgisayar sistemlerini veya verilerini tam olarak düzenleyemeyecek durumdadır.

Araştırma, şirketlerin yüzde 74’ünün ağlarını tam olarak toparlayabilecekleri konusunda kendilerine çok güvenmediğini ortaya koymakta, katılımcıların yüzde 54’ü 1 yıl içinde veri kaybettiğini veya sistemlerinde çökme ile karşılaştığını kabul etmektedir.”

İSYS Genel Resim 1

İSYS Genel Resim 2

Koordinasyon konusunda “Oluşturulması düşünülen ülke bilgi sistemi içerisinde, kamu kurum ve kuruluşlarının taşra ve merkez birimleri arasında çevrimiçi (on-line) bilgi akışı sağlanmalıdır. Günlük faaliyetler içinde üretilen tüm bilgiler İnternet aracılığı ile yetkiler çerçevesinde paylaşılmalıdır. Bu veri paylaşımının alt yapısı güçlendirilmelidir, veri erişim hızları artırılmalıdır” denilen raporda, kurumlar arasında iletişimin gerek teknik ve gerekse yönetim anlamında tek bir terminoloji ile sağlanması önerildi.

Raporda, “İş sürekliliğinin sağlanmasında bilgi teknolojilerinin rolünün yüksek olmasından dolayı çalışmaların BT bölümü tarafından yapılması ve sorumluluğunun da BT bölümünde olması gerektiği inancı yaygındır” vurgusu yapıldı. İş sürekliliği için kurum içinde mümkün olduğu kadar üst seviye yönetim tarafından temsil edilmesi, tüm çalışma grupları ile birlikte çalışarak iş sürekliliğini sağlayacak bir ekip kurulması istendi.

Hangi standardı ve rehberi seçmeliyiz?

Kamu-BİB iş sürekliliği model önerisi olarak, raporda şu ifadeler kaydedildi:

“İş sürekliliği için oluşturulan standartlardan öne çıkan uluslararası kabul gören BS 25999 standardı (ve onun devamı ve halefi olacak olan ISO 22301) öncelikle değerlendirmeye alınabilir. Bu standartların kullanımında rehber niteliğinde ITIL ve COBIT’in ilgili bölümleri kullanılabileceği gibi yine ISO tarafından yayınlanan ve listesi yukarıda verilen standart ve rehberler kullanılabilir.

İş sürekliliği göreceli olarak yeni bir alan olup sektördeki gelişmelere paralel olarak özellikle son 20 yıl içerisinde gelişmeler göstermiş ve standartlar oluşmaya başlamıştır. Diğer alanlarda olduğu gibi iş sürekliliği konusunda da başlangıçta ülkeler kendi standartlarını ve en iyi uygulamalarını içeren kılavuzlarını

oluşturmuşlardır. BS 25999 bunlar arasında öne çıkan ve kendini kabul ettiren standart olarak göze çarpmaktadır.”

Raporun sonuç bölümünde ise şöyle denildi:

“Süreklilik sadece felaketlere odaklanan bir konu değildir. Felaket öncesi, felaket sırasında yapılacaklar ve felaket sonrası yapılacakları kapsayan bir disiplindir. Literatürde konu ele alınırken felaket öncesi sistem tasarımı erişilebilirlik süreci, kapasite yönetimi süreci, bilgi güvenliği yönetimi süreci dikkate alınmadan doğrudan kesinti durumlarına odaklanılmaktadır. Kesinti olduktan sonra veya felaket yaşandıktan sonra yapılacaklar genelde kurum için en pahalı yöntemleri içerir. Genellikle kesinti öncesi sağlam ve kesintiye dayanıklı sistem kurma maliyeti kesinti sonrası kurtarma, kesinti sonrası maliyetler ve prestij faktörleri dikkate alındığında çok daha kolay ve düşük maliyetlidir.

Süreklilik bir proje değildir. İş sürekliliği sistemi kurmak için yapılan çalışmalar ilk başta proje olarak başlayabilse de devamında bunun kritik bir iş süreci olarak üst yönetimin önemli işlerinden biri haline gelmesi gerekmektedir.

Bu süreç, tasarım süreçlerinin yanı sıra zorunlu olarak olay yönetimi, problem yönetimi, değişim yönetimi, konfigürasyon yönetimi ve sürüm yönetimi süreçlerinin desteğini gerektirir. Bu operasyon süreçlerinin verimli ve etkili olarak çalışmadığı kurumlarda

her küçük kesinti felaket riskini taşır. Bu kurumlarda her kontrolsüz değişiklik sürekliliği ve yapılan süreklilik yatırımlarını tehdit eder. Her başarısız geçiş/sürüm felaket boyutuna varabilecek olayları da beraberinde getirir. Konfigürasyonun yönetilmediği sistemlerde ise iş sürekliliği planları ve uygulaması, dayanacağı kararlı sürüm hakkında bilgi sahibi olunmaması halinde işe yaramaz birer dokümana dönüşecektir. Süreklilik bir ürün ya da yedeklilikle ilgili bir teknoloji değildir. Bu ve benzeri teknolojilerin yüksek erişilebilirlik için doğru ve verimli kullanımını da içinde barındıran başlı başına bir yönetsel konu (finans, satış, üretim vb.) olarak ele alınmalıdır. Altyapı yatırımları doğru bir risk ve iş etki analizi olmadan istenilen sonuçları veremez. Bu anlamda iş sürekliliği yönetim sistemi kurulmadan ve gerekli süreçler kurulup işletilmeden altyapı yatırımları yapılarak oluşturulmuş felaket kurtarma merkezleri atıl yatırımlar olma riskini barındırırlar.

Süreklilik bir alt süreç değildir. Diğer bütün tasarım ve operasyon süreçleriyle koordineli çalışması gereken ve üst yönetimin doğrudan kontrolünde yürütülen bir ‘yönetim sistemi’dir. Süreklilik plan dokümanından ibaret bir dokümantasyon çalışması değildir.

Kurumlarda sıkça rastlanan bir diğer yanlış uygulama da, senaryo bazlı planların dokümente edilmesinin iş sürekliliği olarak ele alınmasıdır. Bu dokümantasyon bir yönetim sistemi olarak kurulan iş sürekliliğinin faydalı ve gerekli bir parçası da olsa onlarca faaliyetten sadece birini oluşturur. Danışmanlık ve belgelendirme kurumlarının odaklandığı deliller genellikle doküman düzeyinde olduğundan kurumlarda iş sürekliliği zaman içerisinde dokümantasyon çalışmasına dönüşme riski taşır.”

BS 25999 İş Sürekliliği Yaşam Döngüsü

1. Kapsam
2. Terimler ve tarifler
3. İSYS'nin planlanması
4. İSYS'nin uygulanması ve işletilmesi
5. İSYS'nin izlenmesi ve gözden geçirilmesi
6. İSYS'nin sürdürülmesi ve iyileştirilmesi

Riskler var ama kamu işbirliğiyle bulutu yönetebilir

Kamu kurumlarına özel bulut bilişim altyapısı kurulması istenirken, kamudaki bulut bilişim altyapısını tanımlama, yönetme ve eşgüdümü sağlamak amacıyla bağımsız bir Türkiye Bulut Kurumu kurulması önerildi.

TBD Kamu-BİB'in on dördüncü dönem çalışmaları kapsamında, 1. Çalışma Grubu'nun (ÇG1) hazırladığı rapor, Dr. Cevat Şener'in Başkanlığındaki "Kamuda bulut bilişim" oturumunda, Çalışma Grubu Başkanı Doç. Dr. Oğuz Ergin tarafından sunuldu. "Kamuda bulut bilişimin" kullanılmasına yönelik bilgiler sunan oturumunda açılışında Dr. Şener, bulut bilişimin her yerde konuşulduğunu, bir gerçek olarak hayatın bir parçası olarak bugünün teknolojileri arasında yer aldığını belirtip "İnternet üzerinden verilen her şey bulut değildir" dedi.

"Bulut Nedir? Bulut Bilişim Nedir? Hizmet ve Kurulum Modelleri, Yararları, Riskler ve Risk Yönetimi, Dünya ve Türkiye'deki Durum, Türkiye İçin Fırsatlar, Ulusal ve Uluslararası Mevzuat, Kamunun Buluta Geçişi" konularını irdeleyen Çalışma Grubu adına sunum yapan Doç. Dr. Ergin, bulut bilişimin kamu ortak kullanım ortamı olarak kullanılabileceğine dikkat çekti.

Raporun giriş bölümünde, bilişim sektörü ile ilgili kaynak ve çevrelerde giderek daha fazla duyulmaya başlayan bir terim olan bulut bilişim kısaca, "bilişim aygıtları arasında ortak bilgi paylaşımını sağlayan hizmet" olarak tanımlandı. Bulut bilişimin, iş gücü kaybı ve maliyetleri azaltmasının yanı sıra, yüksek verimlilik ve esneklik sağlayabildiği belirtildi.

Geleceğin vazgeçilmez modeli

1990'larda İnternet'in ortaya çıkışıyla beraber paket program halinde satılan yazılımların yerini İnternet üzerinden hizmet olarak sunulan yazılımlar aldı. Eş zamanlı olarak genişbant altyapılarının da gelişmesiyle birlikte daha önceleri bilinen bir teknoloji olmakla beraber maliyet etkin bir çözüm olmadığı düşünülen "bulut bilişim" önem kazanmaya başladı. Bu alan için ayrılması düşünülen bütçeler ve elde edilecek kazançlara ilişkin yapılan hesaplamalar bulut bilişimin geleceğin vazgeçilmez bir modeli olacağını gösteriyor.

Bulut bilişim, getirdiği olanaklarla kamunun bilgi işlem gereksinimlerinin sağlanmasında pek çok yönden yeni fırsatlar sunuyor. Önde gelen gelişmiş ülkelerin kamuda bilişimi yönetmek için bir sonraki yol olarak belirlediği bulut bilişim; maliyet, esneklik, yönetim ve verimlilik konularında önemli ilerlemeler sağlıyor. Kavram olarak, "altyapı ya da uygulamanın uzaktan hizmet olarak alınması" demek olan bulut bilişim özel, genel, karma ve topluluk olmak üzere dört farklı biçimde uygulanabiliyor.

Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Güney Kore, Japonya, Avrupa Birliği'ndeki (AB) ülke uygulamalarının aktarıldığı raporda, Türkiye'deki duruma ilişkin örnekler de verildi. Kamuda başarılı örnekler olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı Ulusal Yargı Ağı Projesi'nden (UYAP) söz edildi.

Konusunda uzmanlaşacak bir kurum

Kamu kurumlarına özel bulut bilişim altyapısı kurulması istenen raporda şunlar kaydedildi:

"Kamu kurumlarına özel bulut bilişim altyapısı kurulması giderek daha fazla üzerinde durulan bir düşüncedir. Yabancı ülkelerde örnekleri görüldüğü gibi, Türkiye'de de kamu kurumları kendi bilişim gereksinimlerini tek bir 'Kamu Bulutu' kurarak karşılayabilir. Her ne kadar kamu kurumlarının alabileceği hizmetler aslında yerli veya yabancı özel şirketler tarafından karşılanabiliyor olsa da, kamu kurumlarının duydukları güvenlik gereksinimleri nedeniyle, kamunun kendi bulutunu oluşturması kurumların bulut bilişimin sağladığı olanaklardan yararlanmasının önünü açacaktır."

Kamunun bir bulut oluşturması sürecinde "bu görevi kimin üstleneceği" üzerinde durulduğu belirtilen raporda, Türkiye'de genel kamu bulutunu oluşturma ve yönetmek için Türksat veya TÜBİTAK'ın sorumlu olmasının yanında üçüncü bir model olarak da yeni bir "Türkiye Bulut Kurumu" kurulması önerildi. Türksat ve TÜBİTAK'ın "kendilerine yasalarla verilmiş farklı görevleri olması nedeniyle kamu bulutunu yönetmeleri çok verimli bir seçenek olmayabileceği" kaydedilen raporda, "yalnızca bulut bilişim konusunda uzmanlaşacak bir kurum, diğer başka görevleri olan kurumlara göre kamu bulutunu çok daha etkin yönetebilir" denildi.

Bir kamu bulutunun oluşturulması için kamu kurumları arasındaki eşgüdümü sağlayacak bir kuruma gereksinim duyulduğuna dikkat çekilen raporda, tamamen kamudaki bulut bilişim altyapısını tanımlamak, yönetmek ve eşgüdümü sağlamak amacıyla bağımsız bir Türkiye Bulut Kurumu kurulması önerildi. Bu kurumun kamudaki bilgi işlem harcamalarını azaltıp kaynakların daha verimli kullanılmasına yararı olabileceğine işaret edildi.

Standartlara uygun bir şekilde buluta çıkmanın önemli olduğunu vurgulayan Ergin, Türkiye'nin, bazı kamu kurumlarının özel çabaları ve uygulamaları sonucu bulut bilişim konusunda geride olmadığını söyledi. Ergin, "Bu yeni kavram, devlette de yeni bir yapılanmayı getirecektir. Riskler var ama kamu işbirliği içinde bulutu yönetebilir. Eğer bir Türkiye Bulut Kurumu kurulacaksa bunu işleri başından aşkın kurumlara bırakmayıp kuruma biz talip olmak durumundayız" diye konuştu.

Raporda bulutun yararları şöyle sıralandı:

- Gereksinimlerin kısa sürede gerçekleşmesi
Verimlilik
 - Ortak kaynak kullanımı
 - Gereksinimlere göre kaynak ataması
- Yönetim kolaylığı
 - Uzaktan yönetim sayesinde sisteme erişebilme sistemi izleme ve sistemi yönetme
- Hizmet kalitesi ve sürekliliği
 - Daha az fakat uzman personel
- Sınırsız esneklik
 - Hizmetin istendiğinde kullanılması
 - İşteki artma ve azalmalara anında cevap verebilme
 - Uzaktan Yönetim
- Çevrecilik
 - Enerji maliyetleri artmakta
 - Ortak kullanım enerji verimliliğini artırmakta
 - Daha düşük karbon salınımı
- Maliyeti düşürme
 - Ortak kaynak kullanımı
 - Daha az donanım ve yazılım
 - Daha az işletme maliyeti
 - Daha az fakat nitelikli personel
- Ölçek ekonomisi

Fırsatlar

- Kamu kurumlarına özel bilişim altyapısı kurulması
 - Her kamu kurumu kendi sistem odasını oluşturmaya gerek kalmayacak
 - Fiziki mekân, jeneratör/UPS, soğutma gibi problemler için ortak çözüm
- İzlenebilen teknik altyapı
 - Çalışma saatleri
 - Kamuda proje yönetimi
 - Ücret politikası
- Maliyet Tasarrufu
 - Ortak Kaynak Kullanımı
 - Ölçek Ekonomisi
- Kaynakların Verimli Kullanımı
 - Yüksek Esneklik
 - Hizmetin istendiğinde kullanılması
 - İşteki artma ve azalmalara anında cevap verebilme
 - Uzaktan Yönetim

Bulutta riskler şunlar:

- Veri güvenliği ve gizliliği
- Ortak kullanılan kaynaklar ve veriler
- Hizmet sağlayıcılar ile paylaşılan bilgiler
- Dinamik kaynak yönetimi sırasında işletim sistemi tarafından sadece mantıksal seviyede silinen veriler
- Çözüm?
 - Şifreli veri saklama
 - Sanal yerel ağlar kullanımı
 - Ağ içi güvenlik duvarı kullanımı
- Hizmet Sağlayıcı Bağımlılığı
 - Hizmet sağlayıcılar arası belli bir standart bulunmuyor
- Veri formatları, hizmet arayüzleri
- Yönetim Arayüzü ve Uzaktan Erişim
 - İnternet tarayıcıların ve uzaktan erişimin güvenlik sorunları
- Bant Genişliği ve Veri Transferi
 - Yeterince bant genişliği kullanılmı
- Yazılım Lisanslama
 - İşlemci, bellek, depolama alanları dinamik olarak değişebiliyor
 - Lisans sayısı kullanılan makine sayısının çok üstüne çıkabilir

Bilişim projeleri, kalkınma yolunda itici bir güç

Masum perdelere işaret edilip metodolojinin eksiksiz uygulanması istenen Kamu-BİB raporunda, kamu bilişim projeleri başarı oranlarına ilişkin akademik değerlendirme çalışmalarının teşvik edilmesi önerildi.

TBD Kamu Bilgi İşlem Merkezleri Yöneticileri Birliği'nin on dördüncü dönem çalışmaları kapsamında, 3. Çalışma Grubu (ÇG3) tarafından hazırlanan rapor; ÖSYM eski Başkanı Prof. Dr. Ünal Yarımağan'ın yönettiği "Kamuda Bilişim Projeleri Nasıl Hazırlanmalı?" konulu oturumda, Çalışma Grubu Başkanı Dr. Altan Özkil tarafından açıklandı.

"Bilişim teknolojileri ile kalkınma için yapılan bilişim projelerinin, kalkınma yolunda ayak bağı değil, itici bir güç olması" amacıyla çalışan grubun hazırladığı raporda, BT'nin iş ve meslek yaşamındaki yerinin anlatıldı, proje yönetimi yaşam döngüsü ve metodoloji önerisi yapıldı. Rapor, kamuda bilişim projesi gereksinimini ortaya çıkaran iç ve dış nedenleri, projelerin hazırlanma süreci, paydaşları, projeyi başarıya götürmek için dikkat edilmesi gereken adımlar, değerlendirme ve önerileri içerdi. Masum perdelere işaret edilen raporda, metodolojinin eksiksiz uygulanması, kısa devrelerden uzak durulması, bariyerlerin anlaşılması ve proje hazırlığı öncesinde gerekli önlemlerin alınması istendi. Başarılı bir bilişim projesi için üst yönetim desteğinin şart olduğu vurgulanan raporda, kullanıcının direnç, ilgisizlik ve isteksizliğinin olumsuz etkileri olduğu kaydedildi. Mücbir nedenler (Doğal afetler, sosyal patlamalar, hastalık, getirilen yasaklamalar, büyük ekonomik krizler), firma baskıları, siyasi irade değişimi nedeni ile projeye olan desteğin kesilmesi, deneyimlerin yeterince yansıtılamaması ve koordinasyon eksikliği bilişim projelerinin gerçekleştirilmesi sürecini yavaşlatan ve hatta durduran önemli bariyerler olarak raporda belirtildi.

Türkiye’de bilişim projelerinin başarılı

Oturumun açılışında proje hazırlamanın çok zor olduğunu belirtip aşılması gereken çok engel olduğunun altını çizen Prof. Dr. Yarımağan, “Kamunun denetlenmesi gerektiğine inanıyorum” dedi. BT projelerinin başarısına ilişkin çalışmalarda iki alt başlık daha olması gerektiğine dikkat çeken Yarımağan, bunları “Bilişim ana (master) planı”, “Bilişim projeleri kurumsal gelişmenin bir aracı” şeklinde açıkladı. Yarımağan, Türkiye’de bilişim projelerinin başarılı olduğunu, farkındalıklar, az kaynaklar ve olanaksızlıklarla çok büyük projelerin başarılı olduğunu gördüğünü söyleyip o proje yöneticilerini kutladı.

“Gelişme için değişeceksiniz, değişip dönüşeceksiniz” diyerek 3. Çalışma Grubu’nun hazırladığı raporu sunmaya başlayan Dr. Özkil, Türkiye’deki bilişim projelerinin başarılarına ilişkin araştırmalar yapılmadığını anımsattı. Genelde kamuda dönüşüm için belirlenmiş bir süreç olduğuna değinen Özkil, “Bir projenin sürdürülebilir olduğunun daha başında düşünülüyor olması gerekiyor. Bariyerlerin bilinip üzerinde ciddi düşünülmesi de diğer bir önemli konu” diye konuştu.

Özkil, TBD’nin ön ayak olduğu bir platformda, akademisyenlerin bir araya gelip araştırmalar yapılmasını konuşabileceğine değindi.

Değerlendirme çalıştayları, teşvik ve teknik destek

BT projelerinin yaşam döngüsüne ilişkin raporda, “Farkındalığın artırılması sağlanmalı; yaygınlaştırma çalışmaları planlanmalı; eğitimler verilmeli; kamu bilişim projeleri öz değerlendirme çalıştayları teşvik edilmeli ve teknik destek verilmeli; yönetici versiyonu hazırlanmalı; geliştirilen dokümanı esas alacak ‘bilişim projeleri izleme ve

değerlendirme metodolojisi’ geliştirilmeli ve kamu bilişim projeleri başarı oranlarına ilişkin akademik değerlendirme çalışmaları teşvik edilmeli” tekliflerinde bulunuldu.

Bilişim projelerinin başarılı bir şekilde gerçekleşme oranlarının düşük olmasının nedenlerinin incelendiği raporda, en büyük nedenin metodoloji eksikliği olduğu vurgulandı. Raporda başarılı bir bilişim projesi için üst yönetim desteğinin şart olduğu, proje hazırlık ve yönetim sürecinde mevzuatın kimi zaman projenin yürütülmesine olumsuz etkiler oluşturduğu, kullanıcı direnci, ilgisizliği ve isteksizliğinin de projenin başarısı üzerine olumsuz etkileri olduğu saptandı. Ayrıca, bilişim projelerinin maliyetlerinin doğru olarak tahmin edilmesi, geliştirilen modüle ilişkin personelin eğitilmesi, uygun yetenekte personelin görevlendirilmesi ve sürekliliğinin sağlanmasının da kolay olmadığı belirtildi. Bilişim teknolojilerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi, bilişim projelerinde güncel

ve uygun teknolojilerinin seçimi, projenin tamamlanması sürecinde seçilen teknolojinin güncelliğini yitirmesi, projenin süresinin tahmini ve planlanan zaman diliminde projenin gerçekleştirilememesi bu kapsamda karşılaşılabilecek diğer zorluklar olarak raporda yer aldı. Mücbir nedenler, firma baskıları, siyasi irade değişimi nedeni ile projeye olan desteğin kesilmesi, deneyimlerin yeterince yansıtılamaması ve koordinasyon eksikliği bilişim projelerinin gerçekleştirilmesi sürecini yavaşlatan ve hatta durduran önemli bariyerler olarak raporda kaydedildi.

Bir metodoloji olmalı ve eksiksiz uygulanmalı

“Bilişim teknolojileri sadece bilişim alanındaki uzmanların değil, tüm çalışanların bir şekilde dâhil olduğu, kurum genelinde tüm personeli etkileyen yatay bir fonksiyon haline gelmiştir” denilen raporda, bilişim projelerinin hazırlanmasına yönelik izlenmesi gerekli bir metodolojinin mutlaka olması ve eksiksiz uygulanması gerektiğinin altı çizildi. Raporda kamu bilişim proje gereksinimini ortaya çıkaran iç nedenler; mevzuat değişiklikleri, üst yönetim tarafından öngörülen talepler, kurum bünyesinden gelen talepler ve iç denetim faaliyetleri olmak üzere dört; dış nedenleri ise, mevzuat değişiklikleri, dış denetim faaliyetleri ve teknolojiye meydana gelen değişimler olarak üç ana grupta toplandı.

“Başarılı bilişim projesinin özelliklerini dar bir kapsamda, birkaç etkene bağlayarak incelemek gerekir. Her bilişim projesinin başarısı kendi içinde değerlendirilmelidir. Bazı projelerin sonucunda elde edilen kâra göre başarı değerlendirilmesi yapılırken, bazı projelerde, önceden belirlenmiş proje takvimine uyulup uyulmadığı çok önemlidir. Bazı projelerde ise zaman, maliyet ve bahsettiğimiz tüm ölçütlerin dışında sosyal sorumluluk projesi kapsamında yapılan bir bilişim projesi olması nedeniyle, kullanıcılara sağladığı yarara göre başarı değerlendirilmesi yapılmalıdır” denilen raporda başarısızlıkların sadece maliyet ve zamanla ilişkili değil, bu süreçte genellikle birbirini etkileyen birçok nedenden kaynaklandığı bildirildi.

Başarı için, birlikte çalışma, işbirliği ve iş bölümü kültürü devreye girmeli

Değişim ve gelişimin ağırlıklı olarak bilişim projelerinin gerçekleştirilmesiyle sağlandığı belirtilen raporda, bir projenin iyi planlanması, kaynaklarının doğru olarak kullanılması, geliştirme sürecinde gereken önlemlerin zamanında eksiksiz alınması, muhtemel risklerin hem görünürlüğünün hem de yönetilebilirliğinin sağlanabilmesi için Proje Yönetim Enstitüsü tarafından hazırlanmış, “Project Management Book-PMBOK” gibi bir rehber, model ve standartlara ihtiyaç duyulduğu anımsatıldı.

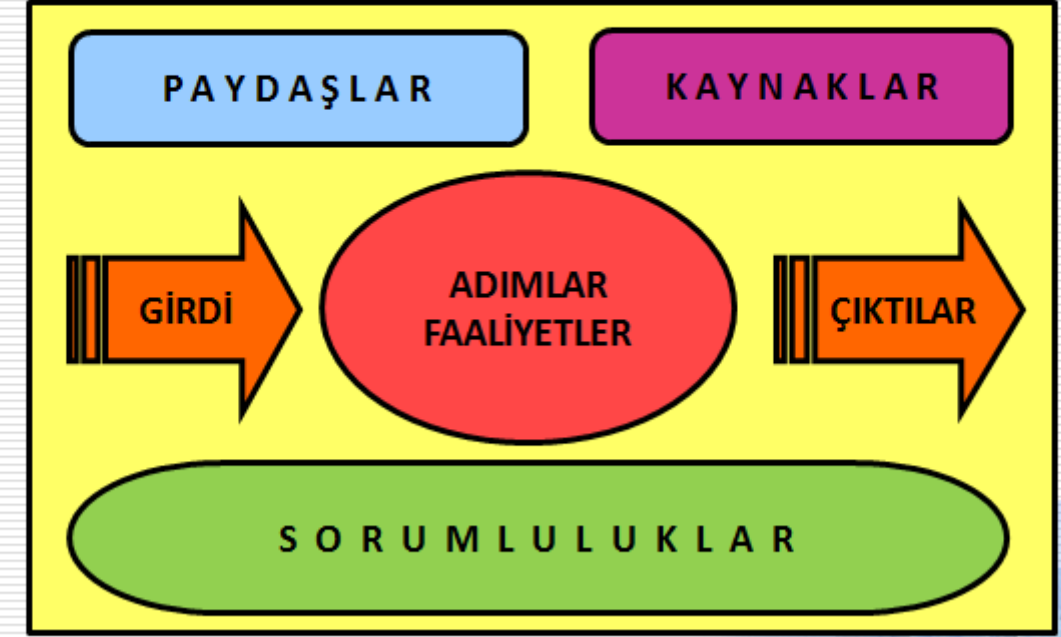
Geliştirilen metodoloji kapsamında proje hazırlık süreci, sırasıyla; proje gereksiniminin tanımlanması, proje gereksiniminin analiz edilmesi, proje ön olurluğunun yapılması, proje olurluğunun hazırlanması, proje tanımlama dokümanının tamamlanması, ihale yönetim sürecinin uygulanması, proje yönetim planının hazırlanması ile projenin

sürekliliğinin sağlanması ve konfigürasyon yönetimi, alt süreçlerinden meydana geldi.

Raporun sonuç ve öneriler bölümünde şu ifadeler yer verildi:

“Özellikle kamuda gerçekleştirilen bilişim projelerindeki başarı oranının artırılması için, çalışma grubumuz tarafından öngörülen metodoloji ışığında, projeyi öneren, sahiplenilen, proje için kaynak sağlayan çalışan ve yöneticilerden oluşmuş birbirleri ile uyum içinde çalışacak kurum ve kuruluşların, proje başarı durumuna göre motive edilmesini sağlayacak ya da başarısızlıkları durumunda sebep ve sonuçlar üzerinden hesap vermesine yönelik esas ve usuller tanımlanmalıdır. Projenin kurum dışında, özel sektör bünyesinde gerçekleştirilmesi durumunda da yine başarı durumu esaslı motivasyon ve hesap sorma mekanizmasının oluşturulması, özellikle başarısızlık durumunda ihalelerden yasaklanmaya varacak boyutlarda çeşitli mekanizmaların geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Böylece proje başarısı için, birlikte çalışma, işbirliği ve iş bölümü kültürü devreye girmiş olacaktır.”

Çalışma Metodolojisi

Masum Perdeler

- ❑ “Bu çok acil bir ihtiyaç, hemen gerçekleştirmek durumundayız.”
- ❑ “Hele bir başlayalım, zamanla her şey rayına oturur.”
- ❑ “Kervan yolda düzülür.”
- ❑ “Zaten ayrıntılı çalışmaları yapacak yeter sayıda ve nitelikte adam yok.”
- ❑ “Ödenek kullanılmazsa yanar, bir daha kullanılamaz.”
- ❑ “Ödenekle ancak projenin bu kadarlık kısmı yapılır.”

Kamu Bilişim Platformu XIV

8

Bilişimin öteki yüzü, nereye kadar bilişim?

Teknolojik ilerlemelere paralel olarak bilişimde gerçekleşen uygulama ve gelişimlerin hızına yetişmek artık neredeyse olanaksız hale geldi. Her geçen gün birçok yeni uygulamalar ortaya çıkıyor ve bunlarla ilişkili birçok veriler meydana geliyor. Bu kadar hızla büyüyen bilişim dünyasında kimileri bu dünyanın içinde kaybolurken kimileri de uzaklaşmayı tercih eder hale gelmişlerdir. Teknolojik gelişmelerin içinde var olan insanlar dahi bu gelişmelere ayak uydurmakta çok zorlanıyorlar. Bilişim alanındaki teknik bilgiler ise en fazla 3 yıl sonra güncelliğini yitirmektedir. Böylesi bir devingenlik içinde bu alanda çalışan insanların sürekli olarak kendi teknik gelişimlerini devam etmeleri hem zor hem de yorucudur ve bu kişiler kısa süre içinde bu alandan uzaklaşıyorlar.

Dr. Serdar Biroğul
sbirogul@yahoo.com

Gelişen teknoloji ve bilişim uygulamaları yaşantımızı daha da kolay hale getirmesine karşılık beraberinde de 5 veya 10 yıl sonra ortaya çıkacak yan etkileri de beraberinde getiriyor. Daha doğmamış çocuklar için sosyal ağ hesapları açılırken, gerçekleştirilen uygulama ile anne karnında ki çocuğun tekme darbesini bu ağlara ileti olarak gönderen sistemler hızla artıyor. Ülkemizde bile 8 yaşındaki ilkokul çocuklarının el ile yazmayı ret ederek, yerine tablet bilgisayarlar da bulunan sanal klavye ile yazmayı tercih etmesi, Çin’de iphone alabilmek için böbreğini satan insanların olması, sosyal ağlarda çok fazla vakit geçirerek bebeğiyle ilgilenmeyi unutan annelerin olması düşündürücüdür. Teknolojik ürün ve uygulamalar hayatımıza

bu kadar girmişken aslında varlık yaşantımız da değişiyor. Bilişim alanındaki teknolojik gelişmeler bankacılık sektöründe de hızlı şekilde yerini alıyor. Zaten gelişen teknolojinin sıkı takipçilerinde biri de bankalardır. Ancak buradaki sorunda tamamen sanal olan işlemlerin hatta kayıtların fiziki olarak ispatının artık giderek ortadan kalkmasıdır. Yani banka hesabınızdaki varlığınızı gösteren değerler sadece sayısal rakamlardan ibarettir. Bu sektöre yapılacak olan siber bir saldırı sonucunda varlığınızın bir anda sıfırlanması söz konusu olabilir hatta komplo teorisi olarak gözüксе de borsalar çökertilebilir, üretim yapan santraller ve fabrikalar durdurulabilir. Bu senaryo aslında “Zor ölüm” serisinin son filminde de değinildi.

Artan sanal çözüm yaklaşımları aslında bir anda tüm dünyayı sarabilecek olan bir sanal krize ve çöküşe de götürebilmesi artık hiç de ütöpik bir yaklaşım değildir. Yine bankacılık sektöründeki uygulamalara bir örnekte ATM makinelerinde artık kart yerine sadece parmak izi ile işlemlerin gerçekleştirilmesidir. Bu durum tabi ki insan hayatını daha da kolaylaştıracak bir uygulamadır ancak ya bu uygulamayı kullanan kişinin güvenliğinin daha da açık hale geldiği unutulmamalıdır. Bilişim uygulamalarında önemli ve üzerinde durulması gereken nokta sistem ve uygulama güvenliğinin sağlanmasıdır. Ülkemizdeki tüm üniversitelerin hızlı bir şekilde kendi yapılarında uygulamaya başladıkları uzaktan eğitimde gerçekleştirilen eğitimin kalitesi ve örgün eğitime göre avantajlarının neler olduğu başka bir araştırma konusudur. Ayrıca “second life” gibi uygulamalar sanal dünyada sanal karakterler ile sanal eğitim ortamlarının oluşturulması yeni yaklaşımların sergilenmesine olanak sağlıyor.

“Suretler (Surrogates)– Yapay Zekâ (Artificial Intelligence)– Ben Robot (I Robot)” gibi bilim-kurgu filmlerindeki olguların gerçekleşmesi hiç de hayal ürünü değildir artık. Geçen gün İsviçre’de yapılan gösterimde bilim adamları düşünceyle kontrol edilebilen robot uygulamasını yaptılar. Bu uygulama da kısmi felçli bir hastanın başına yerleştirilen bir başlık ile 100 km uzaktaki bir robotu kontrol etmesi sağlandı. Ancak tüm bu filmlerin üzerinde durdukları nokta böylesi ilerlemiş teknolojinin içinde var olan insanın ruhsal, anatomik ve düşünsel düzeylerinin incelenmesidir. Hepsinin ortak sonuç noktası bu kadar çok ilerleyen teknolojinin aslında insan olgusunu kötü yönde etkilediğidir.

Bilişim dünyası beraberinde büyük veri kaynaklarını da oluşturdu. Bu kadar çok veri trafiğinin kontrolü, yönlendirilmesi ve güvenliğinin sağlanması giderek önemli hale geliyor. Bu verilerin kötü amaçlı bilgisayar uzmanlarınca ele geçirilmesi çıkan yeni yazılım uygulamaları ile daha da kolay hale geldi. Zaten bu ele geçirilen verilerin kullanılması ise hem kişileri hem de kurumları çok zor durumda bırakabilmektedir. Bu noktada şunu hatırlatmakta yarar var; Amerikan Haber Alma Teşkilatı gibi yüksek güvenli sistemlere dahi çok fazla saldırı yapılıyor ve hatta bazıları başarılı oluyor. Bu tür saldırılar Türkiye’deki devlet kurumlarına ve üniversite sayfalarına da sık sık yapılıyor. Süreli yapılan saldırıların sonunda elbette ki sistemlerin arka kapıları bulunmaları muhtemeldir. Herkes şu an için teknolojiyi kullanma yarışı içindeyken en önemli olan sistemin arka tarafında yapılan işlemlerin neler olabileceğini hiç bilmiyor. Masumca bir site üzerinden girilen veriler hemen indeksleniyor ve sınırsız bir hafızaya sahip olan sanal dünya da kayıt altına alınıyor.

Sanal dünya adeta bilgi evreni olarak varlığını sürdürüyor. Önceleri “bilgiye sahip” olma önemli bir faktörken şimdi her yerdeki “bilgiyi kullanma” önemli hale geldi. Bu şekilde olunca insanlar beyinlerini kullanma oranlarını en alt seviyeye çekti. “Nasıl olsa ben istediğim bilgiye İnternet’ten ulaşırım ve uygulamam düşüncesine” sahipler. Buradaki bir tehlike de artık her yerden istenilen bilgiye ulaşmak mümkün olmasına rağmen var olan bu bilgilerin doğruluğunun kontrol edilemiyor olmasıdır. Hızla artan oranda kalitesi ve doğruluğu düşük bilgi çöpleri oluşuyor.

Teknolojik uygulamaların zamanın görecelik değerini de iyice kısalttığı ortadadır. Aynı anda birçok şeyi yapmaya çalışırken aslında zaman yetmediği için her şey eksik kalıyor. Çünkü yarın uyandığımızda birçok şey yeniden değişmiş olacak. İnsanoğlu bu kadar çok değişen ve hızla ilerleyen teknoloji içinde her zaman geri kalıyor. Değişim değişimi oluşturmuş ve insanın artık kontrol edemeyeceği bir zorunlu yaşam anlayışı olmuştur.

Günlük yaşamın hızlı ve zamanın algı düzeyinde azaldığı yaşam temposunda bireyin yakın çevresindeki kişilere (aile, akrabalar, arkadaşlar vb.) yeterince zaman ayırması mümkün olmuyor. Batı toplumlarına göre aile ve arkadaşlıklara önem veren toplumumuzda bu zedelenmelerin etkisi daha fazla hissediliyor. Günümüzde hemen her evde yer alan bilgisayarların yaşamın tam merkezine yerleşmiş olması ile birlikte insanları İnternet’e bağımlı hale getiren uygulamaların (sosyal ağlar, oyunlar, vb.) artması ile yüz yüze sosyal iletişim de azalıyor (Özen ve Sarıcı, 2010).

Lise çağındaki gençler ellerindeki akıllı telefon veya bilgisayarlarla kendilerini sanal dünyaya adanmış ve gerçeklikten uzak bir yaşam idame etme noktasına geldi. Sadece sanal bir karakter için kavga edenler veya oyun başında ölenler bile mevcut. Okul başarısı ve sosyal ağ kullanımı konusunda yapılan çalışmalara bakıldığında, sosyal ağlarda vakit geçiren gençlerin motivasyon düzeyinin düştüğü, bu sitelerde fazla vakit harcamalarının başarıları üzerinde olumsuz sonuçlar doğurduğu ve sosyal ilişkilerine zarar verdiği tespit edilmiştir (Şahin ve Sarı, 2009). Okullarda öğrencilere verilen araştırmaların ve ödevlerin nasıl yapıldığını söylemeye dahi gerek yoktur sanırım. Bir sürü ödev sitesi mevcut ve istenilen her konuya ait bir sürü araştırma yazısı bu alanlarda bulunuyor. Bu sitelere giren öğrenciler sadece yazıları alıyor ve içeriğine bile bakmadan ne olduğunu bilmeden öğretmenlerine teslim ediyorlar. İşte gençlerimizdeki bir sorunda artık eğitimdeki kalitenin hızlı düşüyor olmasıdır. Çünkü öğrenci neyi nasıl yaptığını bilmiyor ve eğer bir şey sorarsanız da nasıl olsa İnternet’te bulurum düşüncesiyle bilgiyi öğrenmeye çalışmıyorlar. Bu da beyin kapasitesinin kullanım yüzdesini düşürüyor.

Ayrıca sanal dünyada veya sosyal ağlarda paylaşılan kişisel her bilgi, video, ileti insanların farkında olmadan bu siteleri izleyen gözler tarafından kişinin gerçek profil yapısının oluşturulmasında örnek veri olarak kullanılıyor. Şu an itibarıyla büyük kuruluşlarda işe alım için müracaat eden adayların sosyal ağlardaki veya İnternet üzerinde yaptıkları aktivitelere bakılarak kişilerin analizleri yapılıyor. Ayrıca unutulmamalıdır ki bir kere sanal dünyada

yapılan bir aktivite adeta sonsuza kadar o alanda yer alıyor. Bir sitede size ait olan bir yazının dahi o site içeriğinden kaldırılması için büyük bir hukuk savaşının verilmesi gerekiyor. Bilişim alanındaki hukuk tüm dünyada tam olarak oturmuş standart bir yapıya sahip değildir. Bilişim kaynaklı yenilikler ve olgular o kadar hızla artmaktadır ki devletlerin hukuksal yapılanmaları bu hıza yetişemiyor.

1-4 yaş aralığındaki çocuklara bakıldığında ise adeta doğuştan elektronik cihazlara karşı bir becerileri ve ilgileri olduğu görülüyor. Artık birçok evde çocuğa yemek yedirilirken dahi televizyon ya da İnternet’ten bir şeyler izletilerek çocukların ilgileri o tarafa çekiliyor. Bu noktada izletilen programın ne olduğunun ise anne-baba için bir önemi yoktur. Burada amaç çocuklarının uslu durmaları veya yemeği yemesinin sağlanmasıdır. Bu belki ilk bakışta önemsiz bir durum olarak gözükse de

ilerleyen yıllarda çocuklarda ciddi kişilik ve psikolojik rahatsızlıkların ortaya çıkmasına neden oluyor. Adana Numune Hastanesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Psikiyatrist Dr. Sümer Öztanrıöver, uzun süre TV izleyen çocukların özendikleri karakterlerle özdeşleşmeleri sonucu başka dünyada yaşama sürecine yöneldikleri, bu durumun öz güvenleri ve hayata bakış açılarını olumsuz etkilediğini belirtiyor. Öztanrıöver ayrıca televizyonun görsel ve işitsel özelliklerinin anneler için iyi bir bakıcı işlevi gördüğünü belirtiyor. Süreli olarak devam eden bu yaklaşım çocuklarda adeta madde bağımlılığı yaratıyor. Özellikle küçük çocuklarda uzun süreli televizyon izlenmesi çocuğun trans konumuna geçmesinden dolayı kendine güveni olmayan, bağımlı ve ilgi alanları kısıtlı, sanal dünyada yaşama eğilimli birey oluşumuna zemin hazırlıyor. Psikolog Merve Tepeli Yürüten de; eğer bir kişi

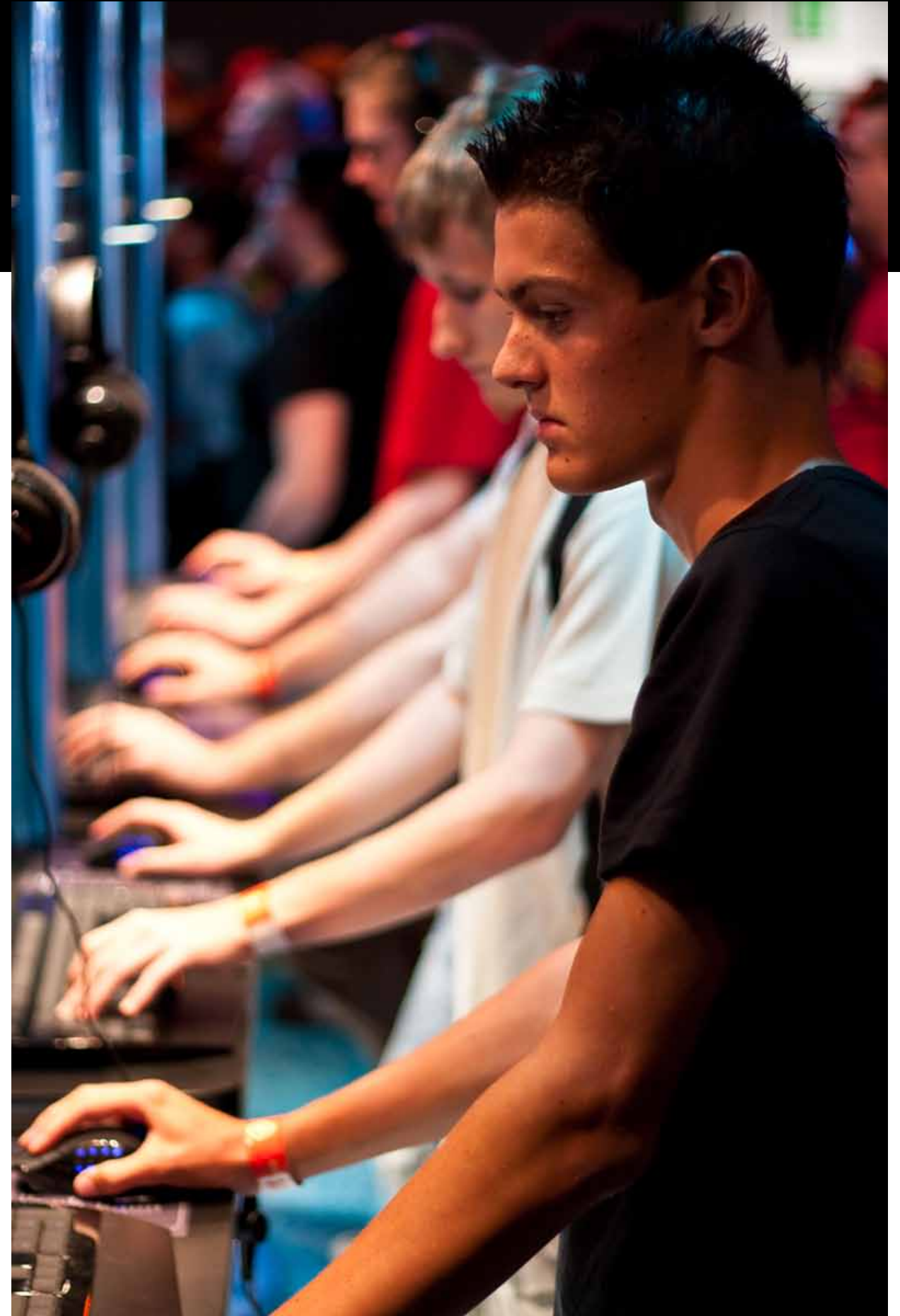
zaman kavramını yitirecek kadar vaktini bilişim veya sanal gerçeklikte harcayabiliyorsa, yemek yemek, uyumak, okula gitmek, ders çalışmak, sosyalleşmek gibi davranışları sanal dünyayla arasında bir engel olarak görüp bütün bunlara ilgisini kaybetmişse, durumun artık patolojik bir sürece girdiğini belirtiyor. Kişi sanal dünyada tüm bu faktörlerden uzaklaşmış, tamamen gerçeklikten uzak bir dünya yaratabiliyor. Bunun sonucunda da daha izole bir yaşam, esas sorunların üstü kapatılarak devam edebiliyor, bunun sağlıklı bir durum olduğunun bilincinde de olunamıyor. Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabının yeni basımında (DSMV) İnternet bağımlılığının da özgül bir ruhsal bozukluk olarak tanımlanması planlanmaktadır. Son dönemde bu konuda giderek daha fazla çalışma yapılıyor, İnternet ve teknoloji bağımlılığının yaygınlığı konusunda gün geçtikçe daha fazla bulgu elde ediliyor.

Tabi ki bu süreli devam eden yaşantı sonucunda insanlar sanallaştıkça kendi öz benliklerini de unutuyorlar. İletişimi kopuk, antisosyal ve kendilerini ifade etmekten bir o kadar uzakta olan bir gençlik hızla geliyor. Teknolojinin hızla gelişmesi ve kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla birlikte insanlarda hızla bireyselleşiyor. Bireyselleşen insan topluma yabancılaşıyor ve gittikçe yalnızlaşıyor. Bu durumun devam etmesinde de insanlar korkularıyla baş başa kalmaya başlıyorlar. Bu korku en çok da gençleri etkiliyor. Gençler okul korkusu ve gelecek kaygısıyla yaşar hale geliyorlar. Bu korkularla baş edemeyenlerin sayısı da hızla artıyor ve stres yüklü psikolojik sorunlar yaşamaya başlıyorlar. Ayrıca bu korkularıyla yüzleşmek istemeyenler ise umarsızlaşmakta

ve geleceğe dair hiçbir hedefi olmayan yarı sanal robotik insan davranışları sergiliyorlar. Şu anki gençlik daha özenle incelendiğinde çoğunluğunun genellikle içe kapalı, sıkılgan ve etrafına yabancılaşmış bireyler olarak aramızda yer aldığı görülebilir. Bu gençlerin ilerleyen zamanlarda toplumsal yaşamda iletişim kopuklukları üzere kurulan bir sosyal çevrede nasıl bir sosyal etki ve yapı içinde olacakları araştırılmalıdır? İşte bu sorunun cevabı 10 yıl içinde belli olacaktır.

Okulun ve ailelerin bilinçli olmaları, çocuklarını teknolojiyle mümkün olduğu kadar geç tanıştırmaları, en başından doğru bir strateji uygulamaları çeşitli uzmanlar tarafından öneriliyor. Avrupa Birliği tarafından kabul edilen Isparta Valiliği, Süleyman Demirel Üniversitesi, İl Milli Eğitim ve Emniyet Müdürlüğü'nün ortak olarak gerçekleştireceği "Parmaklarımızdaki Tehlike" ismiyle hayata geçirilecek olan projeyle, ilköğretim okullarındaki öğrencilere sanal dünyanın zararları ve İnternet başında boşa geçirilen zaman ve sanal dünyadaki ahlaki bozukluklara dikkat çekilmesi amaçlanıyor (<http://parmaklarımızdakitehlike.com>). Tüm diğer bağımlılıklarda sonuç önemliyken, bilişim ve sanal dünyaya olan bağımlılıkta süreç oldukça önemlidir. Böyle hassas bir dönemde herkesin uzmanlar tarafından bilinçlendirilmeleri çok önemlidir.

Gelişen teknolojinin insan hayatını kolaylaştırdığı kadar insan olma olgusunu da değiştirdiği çok açık ortadadır. Hayatını teknolojiye endekslemiş olan insanoğlunun nasıl bir evrimleşme sürecinde olduğu uzun zaman alan ciddi araştırmalar sonucunda ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktır.

Özen, Ü. & Sarıcı, M. B. K. (2010). Yalnızlık Olgusu ve Sanal Sohbetin Yalnızlığın Paylaşımına Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde bir Araştırma. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi: 24. Şahin, M. & Sarı, S. V. (2009). Basında "Facebook İstismarı" ve Toplumdaki Yansımaları. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi: 9, p. 51-69.

Teknolojiyi kullanıyoruz ama üretmiyoruz!

Alternatif Bilişim Derneği, TBMM’de Türkiye’nin “teknoloji kullandığı ama üretmediği gerçeği”ne dikkat çekti, İnternet Kurulu Başkanı Özeren “Danışmanlık ve Destek Hattı”nı uygulamak istediklerini açıkladı. Komisyon Başkanı Ünüvar ise, tüm kamunun birer çocuk portalı açmalarını önerdi.

TBMM Bilgi Toplumu Olma Yolunda Bilişim Sektöründeki Gelişmeler ile İnternet Kullanımının Başta Çocuklar, Gençler ve Aile Yapısı Üzerinde Olmak Üzere Sosyal Etkilerinin Araştırılması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu, Mayıs ayında da bilişim sektöründeki ilgili sivil toplum örgütlerini (STK) ve yetkili kişileri dinlemeye devam etti. Komisyonda sunum yapan Alternatif Bilişim Derneği Türkiye’nin “teknoloji kullandığı ama üretmediği gerçeği”ne dikkat çekerken İnternet Kurulu Başkanı Özeren, İnternet güvenliği konusunda “Danışmanlık ve Destek Hattı” projesini uygulamaya geçirmek istediklerini açıkladı. Komisyon Başkanı Ünüvar ise, tüm kamu kurumlarına, resmi İnternet sitelerinde, kendi faaliyetlerini çocukların anlayacağı dille anlatmalarını sağlayacak birer çocuk portalı açmaları önerisinde bulundu.

AK Parti Adana Milletvekili Necdet Ünüvar başkanlığında 2 Mayıs 2012’de gerçekleştirilen komisyon toplantısında, “Günümüz dünyasında İnternet’in sunduğu fırsatlar” konulu sunum yapan Nil Türkiye Genel Müdürü Yücel Bağrıaçık, dünyada elektriği olmadığı halde 50 milyon insanın İnternet’e cep telefonu ile bağlandığını söyledi. Bağrıaçık’ın verdiği bilgiye göre; her 5 çiftten birisi İnternet’te tanıyor, boşanmaların yüzde 20’si ise İnternet ile ilgili bir nedenden kaynaklanıyor.

Alternatif Bilişim Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Keleş ve dernek temsilcisi Doç. Dr. Melih Kırıldıoğ da aynı gün komisyona bilgi verip Avrupa Komisyonu tarafından İnternet’in sivil ve politik katılıma etkisini ölçmek için yürütülen “CivicWeb” projesinin verilerini sundu. Keleş, Türkiye’de bağlı cihaz sayısının ve bazı sosyal medya sitelerine olan üyeliklerin yüksek olmasına karşın, “İnternet kullanım becerisi” bakımından çok gerilerde bulunduğuna dikkat çekti.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

“İnternet ve BİT görmezden gelebileceğimiz bir olgu değil”

“CivicWeb” projesinin verilerine göre, Türkiye’de kullanıcılar; yıllık 13 milyar dolar büyüklüğe sahip olan sanal porno sektörü ile sanal oyun, romantizm ve çöpçatan sitelerine ilgi duymuyor, daha çok haber, sanat ve edebiyat sitelerini tercih ediyor. Ankete göre, Türkiye’de gençlerin en çok İnternet’te ilgilendiği ve ilginç bulduğu 5 web sitesi türü sırasıyla; haberler, filmler, müzik, sanat, edebiyat ve sağlık.

Doç. Dr. Melih Kırılıdoğ da Türkiye’nin “teknoloji kullandığı ama üretmediği gerçeği” ile yüz yüze olduğunu vurguladı.

Dernek komisyona şu önerilerde bulundu:

- * Türkiye’de çocuk ve ailelerinin İnternet

güvenliği ve sayısal okuryazarlık konularında eğitilmeleri gerekiyor. Bu konudaki çabalar sadece devlet tarafından değil, sivil toplum örgütleri, medya ve üniversiteler tarafından da gerçekleştirilmeli.

- * İnternet’in güvenli kullanımı konusunda kolay kullanılabilir yazılımlar, eğitim materyalleri ile çevrimiçi eğitim siteleri, İnternet servis sağlayıcılar ve diğer kurumlar tarafından ücretsiz bir şekilde ailelerin kullanımına sunulmalı.

- * Okullarda da derslerin içine konu ile ilgili içerikler eklenmeli.

- * Türkiye vatandaşlarına güvenli İnternet sunmak için daha demokratik yöntemler geliştirmeli.

“İnternet ve BİT görmezden gelebileceğimiz bir olgu değil.

İnternet ve BİT’e tavrımız kaçmak veya saklanmak değil ondan yararlanmak olmalıdır” diyen Keleş, bunun için sadece donanım teminine değil çok daha kapsamlı bir politikalar bütününe ihtiyaç olduğunu, sayıca yetersiz olan İnternet’in toplumsal, kültürel ve psikolojik olumlu ve/veya olumsuz etkilerini

gösterecek bilimsel araştırmaların üniversitelerde yapılmasını istedi. Keleş, “Altını önemle çiziyoruz, teknik çözümler güvenlik sağlamaz; bireyi pasifleştirir, asla üretici kılmaz. Üretici olamayan, kullanım becerileri ve olanakları geliştirilmeyen nesillerin üzerlerindeki toplumsal kültürel etkiler uzun vadede negatif olacak. Dublin Teknoloji Enstitüsü’nden Brian O’Neill, yeni medya kullanımının sınırlandırılması yerine, sorumlu davranışların, dijital yurttaşlığın geliştirilmesini öneriyor” diye konuştu.

Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi Başkanı Emin Sadık Aydın tarafından sunulan bilgilere göre ise Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan başka bir

araştırmada, İnternet kullanıcıları en çok çevrimiçi haber, gazete ve dergi okuduklarını belirtti.

Güvenli İnternet Danışmanlık ve Destek Hattı

Komisyunun 15 Mayıs 2012 tarihli toplantısında, bir sunum yapan İnternet Kurulu Başkanı Serhat Özeren, kullanıcılara İnternet güvenliği konusunda bilgi vermek ve destek sağlamak amacıyla “Danışmanlık ve Destek Hattı” projesini uygulamaya geçirmek istediklerini açıkladı.

Yapılan araştırmaların, çocukların ve gençlerin İnternet kullanımında istenmeyen içeriklere maruz kaldığını ve bu durumla başa çıkmakta zorlandıklarını tespit edildiğini belirten Özeren, hattın pedagojik eğitim almış teknoloji sertifikalı çağrı merkezi personeli ile danışmanlık hizmetleri vereceğini bildirdi.

Bazı cep telefonu üreticilerinin Türkiye’de 3-4 kişilik personelle milyarlık işlemler yaptıklarını anlatan Özeren, bu şirketlerin, 10-15 yıldır faaliyet göstermelerine rağmen Türkiye’ye hiçbir katkısı olmadığını ifade ederek “Bu şirketlerden en azından İnternet’i geliştirme fonu adı altında bir kesintiyle bir fon oluşturulabilir. Bu fon da İnternetin gelişmesi için kullanılabilir” dedi.

Kurumlar faaliyetlerini çocuklara anlatmalı

Komisyunun 16 Mayıs 2012’de toplantısında ise, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü yetkilileri sunum yaptı. Komisyon Başkanı Ünüvar, toplantının sonunda, belediyeler de dahil olmak üzere bütün kamu kurumlarına, resmi İnternet sitelerinde, kendi faaliyetlerini çocukların anlayacağı dille anlatmalarını sağlayacak birer çocuk portalı açmaları önerisinde bulundu.

Sosyal medya örgün ve yaygın eğitimde kullanılmalı

ODTÜ “Kampüs Teknolojileri Günleri” etkinliğinde, sosyal medyanın uzaktan eğitime destek olabileceği, uzaktan eğitimin sosyal medya üzerinden de yapılabileceği sonucuna varılırken TBD, TBV ve üniversitelerin işbirliğiyle YÖK’ten bağımsız bir yapı tarafından uzaktan eğitimin standardının oluşturulması önerildi.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) işbirliği ile 14-16 Mayıs 2012’de “ODTÜ Kampüs Teknolojileri Günleri” düzenlendi. ODTÜ Kültür Kongre Merkezi’nde ilki gerçekleştirilen etkinlik, kamu ve özel sektör yetkilileri, bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitimde kullanılmasıyla ilgili bilgi ve deneyimlerini paylaştıkları bir platform oldu.

“Sosyal medya uzaktan eğitimde kullanılabilir mi?” sorusunun tartışıldığı etkinlikte, sosyal medyanın uzaktan eğitime destek olabileceği ve sosyal medya üzerinden de yapılabileceği sonucuna varıldı. “Kampüs Teknolojileri Günleri”, ülkemizde eğitim teknolojileri alanında sunulması, tartışılması gereken tüm teknolojik ve kavramsal olguları irdelemek amacıyla yapıldı.

İki bine yakın ziyaretçinin katıldığı etkinliğin açılış konuşmalarını ODTÜ Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölüm Başkanı Prof. Dr. Soner Yıldırım, Intel Türkiye Genel Müdürü Burak Aydın, MEB (Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü –YEĞİTEK) Genel Müdürü Mahmut Tüncel ve ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Acar yaptı. Etkinliğin çağrılı konuşmacıları ise Kati Tuurala ve Intel Global Pedagoji Danışmanı Dr. Sabine Huber oldu. Etkinlikte, öğretmen, öğrenci ve ilgili kuruluşlara akıllı yazı tahtaları, dijital not alma sistemleri, eğitim içerik yazılımları, eğitimde simülasyon ve oyun teknolojileri konularında ücretsiz eğitim de verildi. Etkinlikte şu toplantılar gerçekleştirildi: Uzaktan Yükseköğretimin Karakteristikleri Araştırması; Uzaktan Yükseköğretimin Sorunları Çalıştayı; 2'nci Ulusal Uzaktan Eğitim ve e-Öğrenme Çalıştayı Üniversite Çalışma Grubu, 2'nci Ulusal Uzaktan Eğitim ve e-Öğrenme Çalıştayı Çalışma Grubu; Eğitimde Simülasyon ve Oyun Teknolojilerinin Kullanılma Prensipleri; Uzaktan Yükseköğretimin Geliştirilmesi Çalıştayı ile

Üniversitelerin Bilgi Teknolojileri Altyapıları. 15 Mayıs 2012'de öğleden sonra gerçekleştirilen ve oturum başkanlığını Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) Ankara Temsilcisi Dr. Aydın Kolat'ın yaptığı 2. Ulusal Uzaktan Eğitim ve e-Öğrenme Çalıştayı'na bildiri sunan Okan Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde Bölüm Başkanı Doç. Dr. Gonca Telli Yamamoto, "Sosyal medya uzaktan eğitimde kullanılabilir mi?" konusunu irdeledi. "Sosyal medyayı hem örgün hem de yaygın eğitimde kullanılmasını öneriyorum" diyen Yamamoto, ABD'de öğretmenlerin öğrencileriyle sosyal medya ile iletişime geçmelerini engelleyecek yasal düzenlemeler yapıldığını bildirdi. Fatih Projesi'nin yeni ve eski kuşaklar arasındaki farkı değiştireceğine işaret eden Telli Yamamoto, "Gerçek anlamda öğrenmeyi öğrenmiş halde gelen öğrenciler daha fazlasını isteyecek. Öğrenmenin sınırları artık çok genişlemiştir. Bilgi çağında bilginin paylaşımı sınırsız. Global bir boyutta çalışıyoruz. Doğru bir yaklaşımla sosyal medya uzaktan eğitimde kullanılabilir" diye konuştu.

2. Ulusal Uzaktan Eğitim ve e-Öğrenme Çalıştayı'nda, sosyal medyanın aynı zamanda sosyal bir ortam demek olduğu ve sosyal medyanın kurumsal yapılarda kurallarının konularak kullanılması önerilirken İnternet'e kural konulamayacağı, sosyal ortamlarda öğrenmeye engel olunamayacağına dikkat çekildi. İnternet bağımlılığına işaret edilirken uzaktan eğitimin engellilere önemli fırsatlar sunarken bir yandan da engellileri içeriye mahkûm kıldığına işaret edildi.

STK-üniversite işbirliğiyle uzaktan eğitimin standardının oluşturmali

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) İstanbul Şube Başkanı Levent Karadağ da, Sosyal Medyada Öğrenim konusunda mevcut durum ve deneyimler, sorunlar ve öneriler içerikli bir değerlendirme yaptı.

Karadağ, e-eğitilmelere sosyal medyanın eklenmesini istedi.

TBV Ankara Temsilcisi Dr. Aydın Kolat, üniversitelerde sosyal medyanın kesinlikle kullanılmamasını düşünenlerin yok gibi olduğunun altını çizdi.

Sosyalleşmenin tanımının değiştiğini belirtip İnternet hastalıklarının çıkacağına değinen Kolat, "Uzaktan eğitim sosyal medyada kullanılmalı ama sosyal medyayı nasıl kullanılacağı da öğrenciye anlatılmalı" dedi. Çalıştayda, Yardımcı Doç. Dr. Gülser Acar Dondurmacı, Günseli Özkan ve Ali Şahin'in hazırladığı "Üniversitelerde ölçme ve değerlendirme" araştırması da açıklandı. TBD İstanbul Şube Başkanı Karadağ, Türkiye'de toplam 20 kadar kuruluştaki ölçme ve değerlendirme yapıldığını bildirirken, TBV Ankara Temsilcisi Kolat, uzaktan eğitimin standardının oluşturulmasını, bunun TBD, TBV ve üniversitelerin işbirliğiyle YÖK'ten bağımsız bir yapı tarafından yürütülmesini önerdi. Kolat, bilimsel verilere dayalı olarak uluslararası sertifikaları da esas alan uzaktan eğitim standartları, temel metodoloji ile ölçme ve değerlendirmenin belirlenmesi gerektiğini belirtti.

Bu arada etkinlikte, 14-16 Kasım 2012'de "4. Uluslararası Gelecek İçin Öğrenme Alanında Yenilikler Konferansı'nın, (e-Öğrenme (Future-Learning2012) yapılacağı da duyuruldu.

Apple'dan Türkçe klavye sözü

Cumhurbaşkanı Gül'ün teknoloji devleriyle buluştuğu gezisinin Apple durağında Türkçe klavye gündeme geldi. Apple CEO'su Gül'e söz verdi.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Silikon Vadisi turunda ilk durak dünyanın bir numaralı teknoloji devi Apple'dı. 25 Mayıs 2012'de katı kurallarıyla ün yapan şirket diğerlerinin (Google, Facebook, Twitter, Microsoft) aksine merkez kampusündeki buluşmada Cumhurbaşkanı Gül ve Türkiye'den gelen beraberindeki sınırlı sayıdaki ziyaretçiyi ağırladı. Ev sahibi isim Apple'ın CEO'su Tim Cook oldu.

Milliyet Gazetesi'nden Şükrü Andaç'ın aktardığına göre Gül-Apple buluşmasında

ilginç diyaloglar yaşandı. Bunlardan biri de Apple'ın mobil ürünlerinde yaşanan Türkçe karakter sıkıntısı oldu. Tablette iPad ve cep telefonunda iPhone sanal tuş takımında Türkçe karakterlerin olmadığı, tuş takımına bunun ne zaman konulacağı sorulduğunda Tim Cook, konu hakkında bilgisi olmadığını iletti. Ziyaretçilerden birinin iPad'ini alarak incelediğinde Türkçe karakterlerin tam takımda (açılan ekranda) olmadığını, ancak klavyede bir önceki harfin üzerine basarak ek işlemle bunun yapılabildiğini gören Cook, bu sorunu çözeceklerini ifade etti.

Toplantının ana gündem maddesini Türkiye'de geçtiğimiz aylarda başlatılan "Fırsatları Arttırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi - FATİH" Projesi oluşturdu. Türkiye'nin yerli tablet PC projesi 8 milyar dolarlık bir işe karşılık geliyor ve Apple'ın da aralarında bulunduğu dünya devleri bu konuyla oldukça yakından ilgili.

Tablet PC projesinin detaylarına oldukça hâkim olduğu gözlenen Apple ekibinin iPad'lerden nasıl eğitim yapıldığına, yeni nesil teknolojilerin eğitimde nasıl yararlı kullanıldığına ilişkin sunumu katılımcıları oldukça etkiledi.

Yazı, görsel, video ve animasyon tabanlı elektronik ders kitaplarının öğretmenler tarafından hazırlanarak sınıfa gelecek olması projenin geleceği hakkında fikir verdi. Tim Cook'a hitaben yapılan konuşmayla FATİH projesi için üretim işi de dahil olmak üzere Apple tarafı Türkiye'ye davet edildi. Tim Cook, bu konuyla oldukça yakından ilgilendiklerini ve projeye hazırlandıklarını ifade etti.

Türkçe klavye sorunu nedir?

Apple mobil cihazların 200'den fazla yeni özellik barındıran iOS5 işletim sisteminin deneme sürümünde Türkçe karakterlerin bulunduğu F ve Q klavyeler yer almış, ancak son kullanıcı sürümü yayımlandığında bu özelliğin sistemden çıkarıldığı ortaya çıkmıştı. Apple'ın bu tercihinin teknik aksaklıklardan kaynaklandığı bildirilmişti.

Siber Kalkan Tatbikatı 2012 tamamlandı

12 ISS'in katılımıyla gerçekleştirildiği tatbikatta, uluslararası işbirliğinin önemine dikkat çekilip ulusal düzeyde farkındalık oluşturulması, etkin koruyucu önlemler alınmasının zorunluluğu vurgulandı.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından "Siber Kalkan Tatbikatı-2012" adı altında gerçekleştirilen tatbikatın tamamlanması dolayısıyla JW Marriott Otel'de 29 Mayıs 2012'de bir toplantı düzenlendi. Toplantıya, Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (International Telecommunications Union-ITU) Telekomünikasyon Geliştirme Bürosu Başkan Yardımcısı Dr. Yury G.

Grin, BTK Başkanı Dr. Tayfun Acarer, yerli ve yabancı uzmanlar ile işletme temsilcileri tatbikata ve siber güvenlik konularına ilişkin değerlendirmelerde bulundular. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı koordinasyonunda 8 Mayıs'ta başlayan Siber Kalkan Tatbikatı, İnternet trafiğinin yüzde 99'dan fazlasını taşıyan 12 İnternet servis sağlayıcısının katılımıyla gerçekleştirildi. Toplantının açılışında konuşan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, nükleer füzeler, bankacılık sistemi, nüfus bilgilerinin elde edilmesi, savunmaya yönelik altyapının felç edilmesi gibi konuların geçmiş dönemlerdeki fiziki savaşlardan çok daha büyük tahribatlar yapacak kapasiteye ulaştığını ifade etti. Yıldırım, "Basit bir yazılımla bütün sistemleri, her şeyi allak bullak edebilirsiniz. Yapılan bir çalışmaya göre, 2010 yılında dünyada 3 milyar saldırı gerçekleşti. 2011'de bu sayı 5,5 milyara çıkmış" dedi.

Bütün altyapıların, tesislerin, durumun vahametinin gittikçe ciddi hale geldiğine dikkat çeken Yıldırım, "Eskiden 'boş ver yalan dünya' diyorduk, şimdi 'boş ver sanal dünya' diyemiyoruz.

Çünkü sanal dünyada yapılacak saldırı, atak, tüm hayatımızı bozuyor. Birey olarak değil, ülke olarak da ciddi sorunlar yaşayabiliyoruz. Bırakın ülkeyi, dünya güvenliği de tehdit altında. O yüzden uluslararası işbirliği çok önemlidir. Bunun yanında ulusal düzeyde mutlaka farkındalık oluşturmakla beraber etkin koruyucu tedbirleri almak mecburiyetindeyiz" diye konuştu. Siber saldırılara karşı vatandaşların yapması gerekenleri anlatan Yıldırım, BTK'nın İnternet servis sağlayıcıların saldırılara hazır hale gelmesi için çalışmalar yaptığını söyledi. Kurumsal işbirliğinin gelişmesi gerektiğinin altını çizen Yıldırım, İnternet altyapısının emniyetli hale getirilmesi için hizmet sağlayıcıların yakın işbirliği halinde çalışmalarını gerektiğini bildirdi.

ITU Telekomünikasyon Geliştirme Bürosu Başkan Yardımcısı Dr. Grin, uluslararası işbirliği yapıldığında siber saldırılara karşı sürdürülebilir ve koruyucu ortam yaratılabileceğini belirtti. Doğru yönetimle korumanın gerçekleştirileceğini ifade eden Grin, uluslararası düzeyde prensip oluşturulması için uluslararası çabaların gösterilmesi gerektiğini kaydetti.

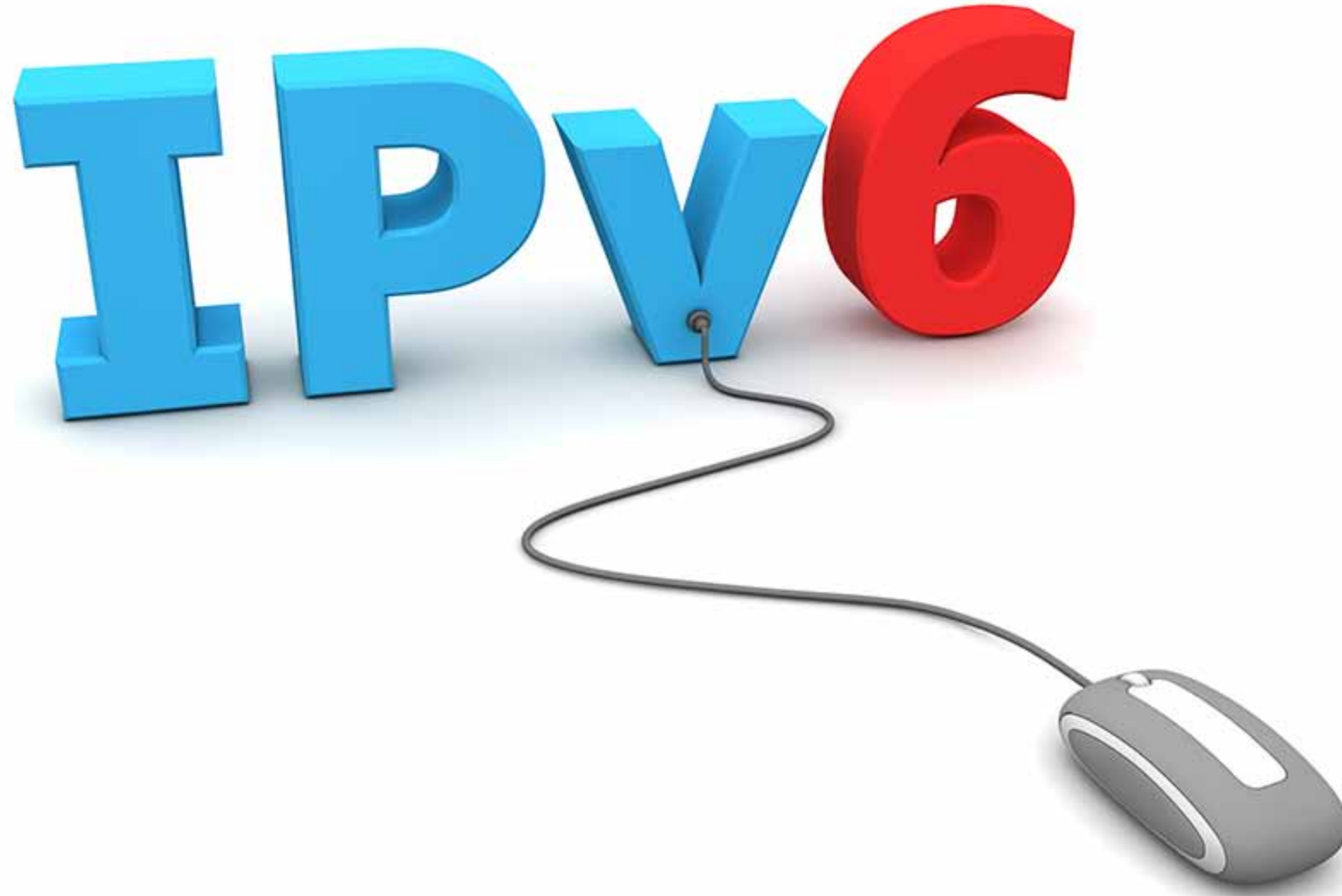
BTK Başkanı Tayfun Acarer ise bugün her bireyin İnternet'e bağlı iki ürün kullandığını, 2015'te ise her bireyin 7 ürün kullanacağını tahmin edildiğini bildirdi. Geçen yıl Türkiye'de internet kullanıcılarının yarıya yakınının güvenlik sorunu yaşadığını anlatan Acarer, bu yılın sonunda bu rakamların daha da artacağına işaret ederek zaman kaybetmeden azami koşulları belirleyip bakanlığın uhdesinde milli bir mevzuatın hazırlanmasını istedi.

Güvenlik konusunda tüm işletmelerin uzman personelden ibaret siber güvenlik birimleri kurmasının zorunlu hale geldiğini vurgulayan Acarer, bu konuda düzenleme yapılması gerektiğini söyledi. Acarer, bu yıl sonunda, bakanlık koordinasyonunda kamu ve özel sektör kuruluşlarıyla geniş bir siber güvenlik tatbikatı daha yapacaklarını açıkladı.

e-Devlet Kapısı, IPv6'ye geçti

Türksat tarafından işletilen e-Devlet Kapısı'nın sunucu ve ağ altyapısı, IPv6'ya hazır hâle getirildi.

Türkiye'nin bilgi toplumuna geçiş sürecinde önemli bir kilometre taşı olarak 18 Aralık 2008'de açılan e-Devlet Kapısı, Avrupa Birliği (AB) Projesi olan "Government Enabled with IPv6" (GEN6) kapsamında IPv6'ya geçti. GEN6 projesi ile AB ülkelerindeki kamu bilişim altyapıları ve e-devlet hizmetlerine IPv6 desteğinin sunulması amaçlanıyor. Projeye birlikte, birden fazla ülke tarafından kullanılan sistemlere ve altyapılara da IPv6 desteği sağlanacak. Artık, kamu hizmetlerinin sunulduğu e-Devlet Kapısı da (www.turkiye.gov.tr), IPv6 üzerinden hizmet verecek.. Başbakanlık Genelgesi ve GEN6 projesi kapsamında yapılan çalışmalar doğrultusunda, Türksat A.Ş. tarafından işletilen e-Devlet Kapısı sunucu ve ağ altyapısı IPv6'ya hazır hâle getirilerek 8 Mayıs 2012'den itibaren IPv6 üzerinden hizmet vermeye başladı. Türksat, dünya üzerinde 1600'e yakın firmanın katıldığı 6 Haziran 2012'de yapılacak olan IPv6 açılış gününde Türkiye'yi temsil edenler arasında yer alacak.

Proje kapsamında, Almanya, İspanya, Hollanda, Slovenya, Yunanistan, Lüksemburg, Çek Cumhuriyeti ve Türkiye'de kullanımda olan e-devlet bilişim altyapıları ile uygulamaları arasından pilot uygulama olarak seçilenlere IPv6 desteği sağlanacak. Söz konusu projeye, mevcut altyapılara IPv6 desteği verilirken elde edilen deneyimin diğer uygulamalara örnek olacak şekilde belgelenmesi hedefleniyor. e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu'nun Temmuz 2009 tarih ve 27 sayılı kararı ile Türkiye'de bilişim alanında IPv6 sistemine geçişe yönelik farkındalık oluşturulması için çalışmalara başlandı.

TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı ile kabul edilen "Ulusal IPv6 Protokol Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi" kapsamında kamu kurumları ve kuruluşları için IPv6'ya geçiş planı, 08 Aralık 2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Başbakanlık Genelgesi ile başladı. e-Devlet Kapısı'nın kurulması, işletilmesi ve yönetilmesi görev ve sorumluluğu 20 Nisan 2006 tarihli ve 26145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 24 Mart 2006 tarihli ve 2006/10316 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Başbakanlık adına Ulaştırma Bakanlığı'na verildi. 10 Ağustos 2006 tarih ve 26255 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Başbakanlık Genelgesi gereği, kamu hizmetlerinin elektronik ortamda, ortak bir platformda ve vatandaş odaklı sunumu için iş süreçlerinin gözden geçirilmesi, içerik yönetimi, entegrasyon ile ilgili standartlar ve gerekli hukuki düzenlemeler konusundaki çalışmalar, Ulaştırma Bakanlığı'nın koordinasyonunda ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının etkin katılımıyla Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. tarafından yürütülüyor. e-Devlet Kapısı ile, AB'nin bilgi toplumu ve e-devlet standartlarına uygun ve hem teknolojik olarak hem de kalite olarak daha gelişmiş bir e-devlet mimarisinin oluşturulması ve vatandaşlara 7/24 kesintisiz hizmet sunulması için gerekli çalışmaların yapılması hedefleniyor.

Hayvanları koruma kuruluşları, devlet katında temsil edilmeli

18. ve 19. yüzyıllarda evcil hayvanlara yapılan eziyeti önlemek amacıyla hayvan hakları hareketi, başlatılırken Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi, 1978'de Paris'te ilan edildi.

Ebru Çuhacı

Eğitim Uzmanı, HAYTAP Ankara Gönüllüsü
ebrucuhaci@yahoo.com]

HAYTAP olarak, hayvanları sevmeyen önce, yaşayan tüm canlıların yaşam hakkına saygı duymayı benimsedik. Bir önceki sayımızda Hayvan Hakları konusunda bilgi vermiştik. Şimdi ise hayvan haklarının tarihçesinden kısaca söz etmek istiyoruz.

Hayvan hakları hareketi, 18. ve 19. yüzyıllarda evcil hayvanlara yapılan eziyeti önlemek amacıyla başlamıştır. 18. yüzyılda deneysel yaklaşımla birlikte hayvan deneylerinin kabul edilebilirliği, hayvanların çektiği acılara karşı bir tepki yaratmıştır. Hayvan haklarının savunularak, hayvanların çektiği acılara son verilmesi hedeflenmiştir. Özellikle hayvanlar üzerinde yapılan deneylerin sonlandırılması için 1863 yılında İngiltere'de hayvan hakları savunulmuştur. İlk antiviviseksiyonist kuruluş 1875'te Londra'da The Victoria Street Society adıyla kurulmuştur. Antiviviseksiyonistler canlı hayvanların zarar gördüğü deney, eğitim ve test çalışmalarına karşı çıkanlar olarak tanımlanabilir.

1883 yılında Amerika'da ilk antiviviseksiyonist dernek kurulmuştur. Daha sonra ise, 1875'te "Society for The Protection of Animal from Vivisection", 1879'da German League Against Scientific Animal Torture, 1883'te American Antivivisection Society gibi dernekler kurularak bilimsel deneylerde hayvanların

kullanımına açıkça karşı çıkmıştır. İngiltere'de ilk kurulan The Victoria Street Society sayesinde "Cruelty to Animals Acts- Hayvanlara İnsancıl Davranma Yasası" çıkarılmıştır. Almanya'da 1933 tarihli yasa ile hayvanların sadece kendi doğal varlıkları olarak korunmaları sağlanmıştır. 1966 yılında da Amerika'da çıkarılan Hayvan Gönenci Kanunu, 1985 yılında laboratuvar hayvanları için iyileştirilmiş standartlar olarak yeniden düzenlenmiştir. Böylelikle deney hayvanlarının yaşam koşulları düzenlenerek cerrahi müdahaleler sırasında anestezi ilaçlarının kullanımı sağlanmıştır.

Türkiye'de ise hayvanseverler 1912 yılında "Himaye-i Hayvanat Cemiyeti" adıyla bir araya gelmişlerdir. Atatürk'ün isteğiyle, cemiyetin adı 1923 yılında "Türkiye Hayvanları Koruma Derneği" olarak değiştirilmiştir. Daha sonraki yıllarda Hayvanları Koruma Derneği(1955), İstanbul'da Doğal Hayatı Koruma Derneği(1975) vb. dernekler kurulmuştur. Günümüzde de HAYTAP bünyesindeki derneklerle hayvan hakları çalışmaları devam etmektedir. 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ile hayvan hakları konusunda da önemli bir adım atılmıştır. Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi 15 Ekim 1978'de Paris'te UNESCO Merkezi'nde törenle ilan edilerek açıklanmıştır.

Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi

1. Tüm hayvanlar eşit doğar ve eşit yaşama hakkına sahiptirler.
2. Tüm hayvanların saygı görme hakkı vardır. Bir tür hayvan olan insan, diğer hayvanları yok edemez. Hayvanları kendi çıkarı için karşılıksız kullanamaz.
3. Hiçbir hayvana kötü ve zalimce davranılamaz. Bir hayvanın öldürülmesi zorunlu ise bu, bir anda ve acı çektirilmeden yapılmalıdır.
4. Vahşi hayvanlar kendi doğal çevrelerinde yaşama ve çoğalma hakkına sahiptir. Eğitim amacıyla bile olsa vahşi hayvanlar özgürlüklerinden mahrum bırakılamaz.
5. Evcil hayvanlar, uyumlu bir biçimde ve özgürlük içinde yaşama hakkına sahiptir. İnsanların kendi çıkarları için evcil hayvanların yaşama koşullarında yapacakları her türlü değişiklik, haklara aykırıdır.
6. Evcil hayvanlar, doğal yaşama sürelerine uygun uzunlukta yaşama hakkına sahiptir.
7. Tüm çalışan hayvanlar (at, eşek...) iş süresinin sınırlandırılması, işin daha az yorucu olması, güçlerini artırıcı bir beslenme ve dinlenme hakkına sahiptir.
8. Hayvanlara fiziksel ya da psikolojik acı çektiren deney yapmak, hayvan haklarına aykırıdır.
9. Beslenmek için bakılan hayvanlar barındırılmalı, taşınmalı ve ölümleri de korkutmadan ve acı çektirmeden olmalıdır.
10. Hayvanlar, insanlar tarafından eğlence amaçlı kullanılamazlar. Hayvanların seyrettirilmesi ve hayvanlarla gösteri yapılması, hayvan onuruna aykırıdır.
11. Zorunlu olmaksızın bir hayvanın öldürülmesi, yaşama karşı işlenmiş bir suçtur.
12. Çok sayıda vahşi hayvanın öldürülmesine neden olan safariler ve av partileri, hayvanlara karşı yapılmış bir soykırımdır. Doğal çevrenin kirletilmesi, yıkılıp yok edilmesi de soykırıma eşdeğerde alçakça bir davranıştır.
13. Hayvanların ölüsüne de saygı göstermek gerekir. Hayvanların öldürüldüğü şiddet sahneleri, sinemalarda ve televizyonlarda yasaklanmalıdır. Ama hayvanlara yapılan saldırıları kınamak amacıyla olan filmlerde bu sınırlama yoktur.
14. Hayvanları koruma kuruluşları, devlet katında temsil edilmelidir. Hayvan hakları da insan hakları gibi yasayla korunmalıdır. Görüldüğü üzere hayvanların deneylerde kullanılmasını protesto etmek için başlatılan hayvan hakları hareketinin vizyonu genişleyerek, petshop, sirk, av, hayvanat bahçesi, kürk vb. hayvan haklarına müdahale edilen ortamlar içinde günümüzde aktif olarak savunulmaktadır. Gerçek şu ki, hayvan çiftliklerinde üretim için hayvanlara yaratılan yaşam koşulları, hayvanların hayvan dövuşü için yetiştirilirken kullanılan yöntemler ve deneylerde acı veren çalışmalar hayvanların yaşamı ve yaşam hakkına saygı için ortadan kaldırılmalıdır. Sevmek ve saygı duymakla başlar her şey.

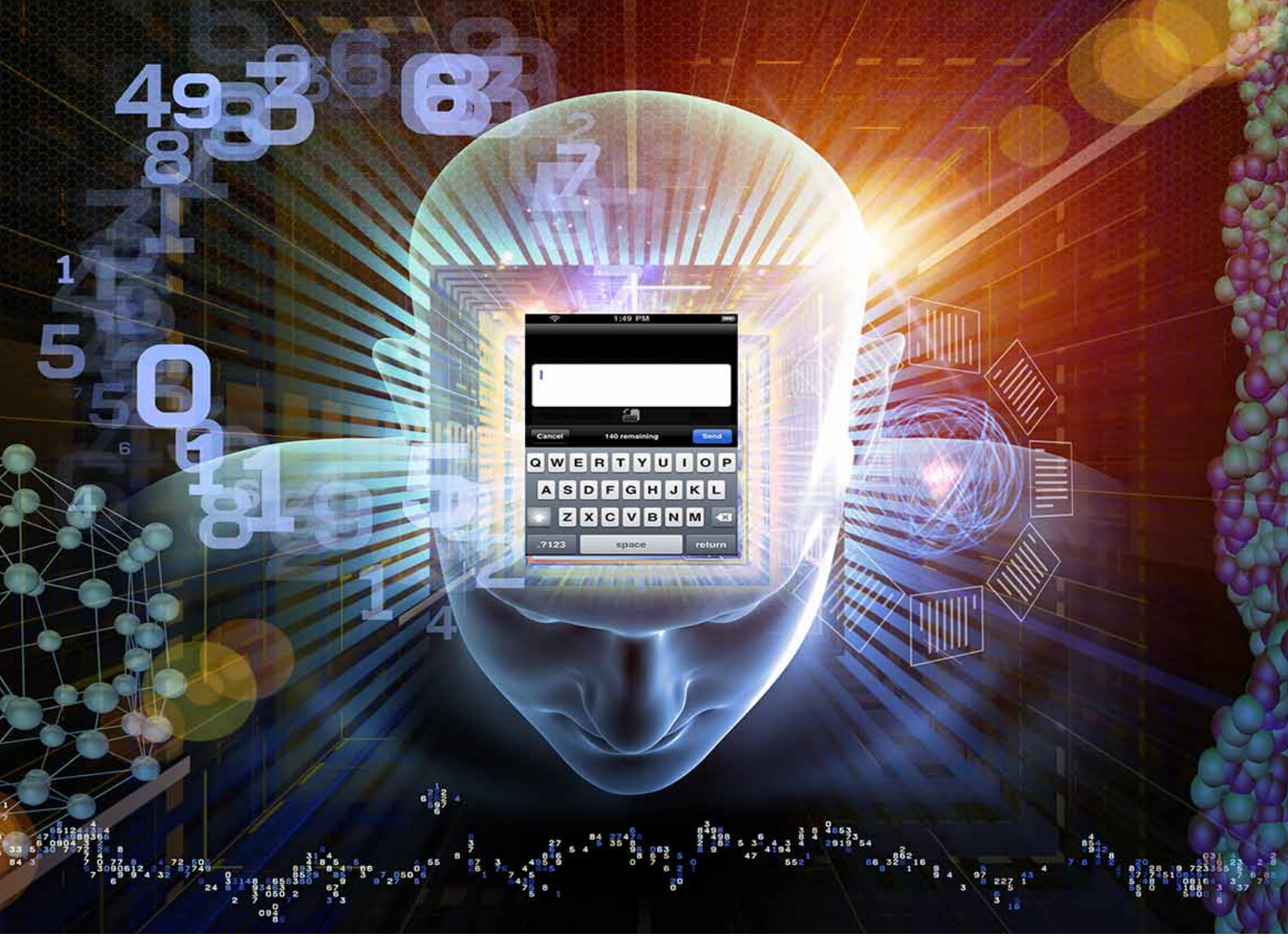

Kaynaklar:

<http://www.ejvs.selcuk.edu.tr/cms/dokuman/34/7-e0.pdf>

<http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/179940.asp>

<http://www.haytap.org>

2012 TBD Bilimkurgu Öykü Yarışması:

“10 Tvit’lik Bilimkurgu Öyküleri”

Günümüzde iletişimin en önemli araçlarından biri sosyal medya. Bu ortamda edebiyat yapıtları da zaman, kişi ve yer sınırlaması olmadan kolayca paylaşılabiliyor ve üretilebiliyor. Öyküler de sosyal medyada paylaşılması en kolay edebiyat ürünlerinden biri.

Bu yıl Bilimkurgu Öykü Yarışması’nın yola çıkış sloganı “10 tvit’lik bilimkurgu öyküleri”. Sosyal medyanın etkili araçlarından biri olan Twitter’da bilindiği gibi bir defada en fazla 140 karakterlik bir metin, tvit (tweet, İng. civıldama) paylaşılabiliyor. En fazla karakter kullanılarak yazılmış 10 tvit’te toplam 1400 karakter bulunuyor. Biz de Türkiye Bilişim Derneği olarak, klavyesine güvenen yazarlarımızı en fazla 1400 karakterden oluşan kısa ya da çok kısa bilimkurgu öyküleriyle yarışmamıza katılmaya davet ediyoruz.

Türkiye Bilişim Derneği

